

JAARVERSLAG 2023

**DE KRACHT
VAN SAMEN**

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Voorwoord	4
1 Organisatie, missie en visie	5
1.1 Organisatiestructuur	6
1.1.1 Raad van toezicht	7
1.1.2 College van bestuur	11
1.1.3 Gemeenschappelijke medezeggenschapsraad	11
1.2 Kwaliteitszorg in de organisatie	14
1.3 Klachtenregeling en sociale veiligheid	14
1.3.1 Vertrouwenspersonen voor ouders en leerlingen	14
1.3.2 Vertrouwenspersonen voor medewerkers	15
1.3.3 Externe klachtencommissie	16
1.3.4 Klachten	16
1.4 Informatiebeveiliging en privacy	16
2 Onderwijskundig beleid	18
2.1 Werken aan nóg beter passend onderwijs	18
2.2 Toezicht op de kwaliteit door de inspectie	19
2.3 Onderwijsachterstanden	19
2.4 Nationaal Programma Onderwijs	19
2.5 Bovenschoolse adviescommissies	20
2.6 Toetsing en examinering	21
2.7 Sociale veiligheid	21
2.8 Gemeentelijke subsidies	22
2.9 Leerlingaantallen	22
2.10 Uitstroomgegevens en opbrengsten	24
3 Passend onderwijs	26
3.1 Passend en inclusiever onderwijs	26
3.2 Overige samenwerkingspartners	27
3.3 Projecten samenwerking onderwijs, gemeente en zorg/jeugdhulp	27
4 Strategisch personeelsbeleid	29
4.1 Personele kengetallen	29
4.1.1 Personeelsbezetting	29
4.1.2 Man-vrouwverhouding, gemiddelde leeftijd en verhouding type contracten	30
4.1.3 Ziekteverzuim	30
4.1.4 Uitdiensttredingen	30
4.2 Beleidsontwikkeling in het kader van strategisch personeelsbeleid	30
5 Bedrijfsvoering: huisvestingsbeleid en communicatie	34
5.1 Meerjarig Integraal Huisvestingsplan en capaciteit van onze schoolgebouwen	34
5.2 Richtlijnen verslaglegging	35

5.3	Meerjarenonderhoudsplan	35
5.4	Klimaat en duurzaamheid	35
5.6	Ontwikkelingen op de scholen	35
5.6.1	De Keyzer	35
5.6.2	SO De Bodde	36
5.6.3	VSO Parcours	36
5.6.4	Praktijkcollege Tilburg	36
5.7	Communicatie en profilering	36
6	Financieel beleid	38
6.1	Financieel beleid en planning- en controlcyclus	38
6.2	Allocatie van middelen	39
6.3	Treasury	39
6.4	Risicomanagement	40
6.4.1	Ontwikkeling leerlingaantallen	41
6.4.2	Extern beleid van samenwerkingsverbanden voor passend onderwijs	41
6.4.3	Professionaliteit en kwaliteit van medewerkers	41
6.4.5	Overig risico: informatiebeveiliging	42
6.5	Toelichting ontwikkelingen afboeking vordering 2022 OCW voor het primair onderwijs	42
6.6	Financieel resultaat 2023	43
6.6.1	Toelichting op de baten en lasten 2023 (ten opzichte van de begroting 2023)	43
6.6.2	Vergelijking realisatie 2023 met de realisatie 2022	46
6.7	Resultaatverdeling en vermogen	47
7	Continuïteit	49
7.1	Inleiding	49
7.2	Kengetallen	49
7.3	Meerjarenbegroting	50
7.3.1	Toelichting op de meerjarenbegroting	50
7.4	Meerjarenbalans	52
7.4.1	Toelichting op de meerjarenbalans	52
7.5	Ratio's	53
7.5.1	Toelichting op de ratio's	53
7.6	Risicomanagement	54

Inleiding

Elk voorjaar brengen wij ons jaarverslag uit. Dit bestaat uit een bestuursverslag (de tekst) en de jaarrekening (de cijfers). Het bestuursverslag is gericht aan het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en de Inspectie van het Onderwijs, maar dit gedeelte is ook toegankelijk voor iedereen die meer wil weten over Biezonderwijs. Met het verslag leggen wij verantwoording af over het beleid dat we het afgelopen jaar hebben gevoerd en over de keuzes die wij daarin hebben gemaakt.

De jaarrekening bestaat onder meer uit een balans per 31 december 2023 en een staat van baten en lasten over het kalenderjaar 2023. Beide hebben we voorzien van specificaties en toelichtingen. Het jaarverslag en de overige gegevens maken de jaarstukken compleet.

Nadat ons college van bestuur het jaarverslag 2023 heeft vastgesteld, is het in de vergadering van 26 juni 2024 goedgekeurd door de raad van toezicht. De jaarrekening 2023 is goedgekeurd door drs. M.H.J. Werner-Hoeks RA van Crowe Foederer in Eindhoven. De controleverklaring die zij heeft ondertekend, is opgenomen bij de jaarrekening 2023. Medio 2024 brengen we ook een publieksvriendelijke versie van het jaarverslag 2023 uit.

Voorwoord

‘Wijsheid is als een baobab. Die kun je niet in je eentje omarmen, dat lukt je alleen met anderen’, zegt een Afrikaans spreekwoord. Mensen hebben elkaar nodig om tot wasdom te komen. Biezonderwijs benut de kracht van samen om sterk onderwijs te bieden aan kinderen en jongeren in Tilburg en omgeving, voor wie leren en opgroeien niet vanzelf gaat. Bevlogen professionals zetten zich elke dag betrokken in voor deze 2000 leerlingen, ook weer in 2023. Wat ben ik trots op hoe zij vertrouwen schenken, in zichzelf en de ander, en samen met ouders en netwerkpartners eruit halen wat erin zit!

Samen blijven we belangrijke stappen zetten in de kwaliteitsontwikkeling van ons onderwijs en op onze beleidslijnen zoals verwoord in onze Koers2025. Biezonderwijs had al een ‘Goed’ voor onze ‘Besturing op Kwaliteitszorg’, inmiddels zijn ook alle herstelopdrachten in orde. Daarnaast voerden we met ‘Mijn Reiskompas’ een nieuwe gesprekscyclus in die medewerkers helpt bij het nemen van regie over hun ontwikkeling, inzetbaarheid en vitaliteit. We vertrouwen verantwoordelijkheid aan onze medewerkers toe, sturen minder op taakniveau en steeds meer op opbrengsten en resultaten. Zo bewegen we van een organisatie voor professionals naar een organisatie van professionals. Dat medewerkers zich daar goed bij voelen bewijst het label Great Place to Work dat we sinds november mogen dragen. Dit label is 100% gebaseerd op de feedback van medewerkers.

Ook duurzaamheid is een thema waarvoor steeds meer aandacht is. Aan de hand van de 17 Duurzame Ontwikkelingsdoelen (SDG’s) hebben we inzichtelijk gemaakt wat we al doen en wat beter zou kunnen. Het zijn eerste stappen naar het verankeren van duurzaamheid in de organisatie. Een onderdeel daarvan is dat we in de zomer van 2023 op alle scholen LED verlichting hebben geplaatst. Daarnaast vergroenden we schoolpleinen en maakten we plannen voor de plaatsing van 1.284 zonnepanelen in 2024 concreet.

De wereld staat niet stil. Voor veel mensen was 2023 een bewogen jaar. Met spanningen en conflicten, en hoewel ver hier vandaan, de onderlinge verhoudingen komen dichtbij binnen. Zorgen worden indringender: over het klimaat, de toekomst van de democratie en de mate waarin mensen zich gezien en gehoord voelen. Wereldwijd - en ook in Nederland - neemt het vertrouwen in de rechtspraak, de overheid en de journalistiek af, en neemt de polarisatie toe. Binnen die context blijft Biezonderwijs opkomen voor een inclusieve schoolomgeving waarin alle leerlingen op gelijke voet kunnen meedoen. In het onderwijs werken we aan de inclusieve maatschappij van morgen. Daarom is het belangrijk dat jongeren samen opgroeien, samen leren en met respect en tolerantie met elkaar omgaan. In 2023 konden alvast 10 leerlingen uit de sbo- en vso-scholen van Biezonderwijs tussentijds terugstromen naar het reguliere onderwijs. Samen met onze partners in zorg en onderwijs werken we eraan dat dit er meer kunnen zijn. En zo werken we aan de best denkbare toekomst voor iedereen.

Meer dan ooit willen we impactmakers zijn, bruggenbouwers en daadkrachtige veranderaars. Het komende jaar gaan we ons vizier richten op 2030. We ontwikkelen onze nieuwe koers met maximale betrokkenheid van interne en externe belanghebbenden. Niet het behalen van je diploma wordt de stip aan de horizon, wel het leren van dingen die je nodig hebt om wendbaar en weerbaar te zijn in een toekomst die onzeker is. Met onze gebundelde kennis en kunde, passie en bevoegdheid werken we aan een betere wereld, vandaag en morgen.

Gijs de Bont
voorzitter college van bestuur

1 Organisatie, missie en visie

Waar we voor staan

Bij Biezonderwijs bieden wij onderwijs aan en begeleiden we leerlingen die bij leren en opgroeien extra ondersteuning nodig hebben. Als experts in specialistisch onderwijs bereiden wij hen optimaal voor om weerbaar en wendbaar te zijn in de toekomst. Zo zijn wij betekenisvol en maken wij voor elke leerling het verschil. Wij kunnen dit omdat wij onze kernwaarden in ons DNA hebben verankerd. Deze waarden geven aan waar wij als organisatie en professionals voor staan: samen, ontwikkeling, vertrouwen.

Op onze 9 scholen geven wij les aan 1.976 leerlingen (telling per 1 februari 2023 PO en 1 oktober 2023 VO). Een gepassioneerd team van 691 medewerkers (telling eind december 2023) verzorgt in Tilburg en Goirle speciaal basisonderwijs, (voortgezet) speciaal onderwijs en praktijkonderwijs.

Een belangrijk onderdeel van onze organisatie is expertisecentrum De Kracht. De Kracht ondersteunt scholen in de regio om het onderwijs inclusiever te maken. De professionals die er werken bieden extra ondersteuning in het versterken van leerlingen, ouders/verzorgers, leerkrachten en professionals in het regulier en specialistisch onderwijs. Dit doen ze op scholen in de regio. Ze werken op individueel niveau en in groepsverband in de vorm van training, coaching, begeleiding, onderzoek en onderwijsarrangementen.

Waar we voor gaan

Als specialistische onderwijsorganisatie hebben wij voor onszelf voor de komende jaren twee opdrachten geformuleerd. Zo willen wij leerlingen met steeds beter onderwijs optimaal voorbereiden op een succesvol vervolg in de maatschappij. Daarnaast willen we met elkaar een fijne leer- en werkplek creëren, zodat we optimaal kunnen presteren in ons uitdagende werk.

Eén van de maatschappelijke ontwikkelingen waar we bij het uitwerken van bovenstaande opdrachten jaarlijks oog voor hebben, is duurzaamheid. Dat gaat het om energie, duurzaam inkopen en duurzaam huisvesten. Maar het gaat over veel meer. Het gaat ook over een transitie in het onderwijs en over het al op jonge leeftijd aanleren van andere vaardigheden om naar maatschappelijke en actuele vraagstukken en problematieken te kijken. Wij vinden het onze verantwoordelijkheid om daar in ons onderwijsaanbod continu aandacht voor te vragen.

1.1 Organisatiestructuur

Om onze ambities waar te maken, hebben wij onszelf als volgt georganiseerd:

De scholen en directie lichten we toe in het overzicht hieronder:

Scholen en Expertisecentrum Biezonderwijs			
School / dienst	Schoolsoort	Directeur	Adres
Scholengemeenschap De Keyzer	SO en VSO	Marjolein Hoevenaars	Dr. Keyzerlaan 23, 5051 PB, Goirle
De Bodde	SO en VSO	Frouwke Ebbens	Karel Boddenweg 1 en 2, 5044 EL, Tilburg
Parcours	VSO	Marjolein Hoevenaars	Generaal Smutslaan 9 en 13, 5021 XA, Tilburg
Noorderlicht	SBO	Stephan Gijsman	De Schans 135, 5011 EN, Tilburg
Westerwel	SBO	Stephan Gijsman	Bladelstraat 3, 5043 CZ, Tilburg
Zonnesteen	SBO	Stephan Gijsman	Generaal Smutslaan 11, 5021 XA, Tilburg
Praktijkcollege Tilburg	Praktijkonderwijs	Nanneke Tuerlings	Brittendreef 9, 5012 AE, Tilburg
De Kracht	Expertisecentrum	Rianne Kuijpers	De Schans 135, 5011 EN, Tilburg

1.1.1 Raad van toezicht

Bij Biezonderwijs controleert de raad van toezicht (RvT) hoe de voorzitter college van bestuur (CvB) zijn taken uitvoert en zijn bevoegdheden uitoefent. Daarvoor gebruikt zij de richtlijnen van de Code Goed Bestuur in het primair onderwijs.

De samenstelling van de raad van toezicht bij Biezonderwijs is als volgt:

Raad van toezicht Biezonderwijs			
Naam	Functie	Periode	Nevenfuncties
drs. M.B. (Martin) van den Berg	Voorzitter	01-01-2023 t/m 31-12-2023	<ul style="list-style-type: none"> o Voorzitter college van bestuur Stichting Eindhovens Christelijk Voortgezet Onderwijs o Docent/voorzitter kerngroep Management Control aan Nyenrode Business University
drs. H. (Huub) Dekkers	Vicevoorzitter	01-01-2023 t/m 31-12-2023	<ul style="list-style-type: none"> o Bestuurder Regina Coeli o Vice-voorzitter raad van commissarissen Wij zijn JONG (Jeugd Ontwikkeling Nederland Groep) o School of Economics and Management (TiU) o Lid Raad van Bijstand TSR VIDAR o Board member ASML foundation o Voorzitter Raad van Toezicht SintLucas
dr. A.M. (Anne-Marieke) van Loon	Lid	01-01-2023 t/m 31-12-2023	<ul style="list-style-type: none"> o Academic Director Master Leren en Innoveren, Fontys Hogeschool Kind en Educatie o Voorzitter Landelijke Kennistafel Gepersonaliseerd leren met ict (NRO / PO-raad)
drs. J. (Jiska) van den Hoek	Lid	01-01-2023 t/m 31-12-2023	<ul style="list-style-type: none"> o Directeur - bestuurder Zorgbelang Brabant / Zeeland o Lid bestuur Zorgbelang Nederland o Lid raad van toezicht stichting Tom-i
drs. E. (Erik) de Ridder	Lid	01-01-2023 t/m 31-12-2023	<ul style="list-style-type: none"> o Watergraaf Waterschap De Dommel o Lid Raad van Commissarissen WonenBreborg o Lid Provinciale Raad Gezondheid Noord-Brabant o Vice-voorzitter Regiegroep Van Gogh Nationaal Park o Lid Raad van Advies Magister JFT Tilburg University o Lid Provinciale Raad voor Gezondheid Noord-Brabant o Bestuurslid Noord-Brabantse Waterschapsbond o Lid Stuurgroep Delta plan Ruimtelijke Adaptatie o Lid Regionaal Bestuurlijk Overleg Maas o Lid Adviesraad Master Public Management TIAS
drs. K.J.C. (Kaja) Sariwating	Lid	01-01-2023 t/m 31-12-2023	<ul style="list-style-type: none"> o Freelance onderwijsadviseur Leerrecht o Coördinator routekaart aanmelding MBO bij MBO Raad o Voorzitter Stichting Buah Hati o Lid raad van toezicht Museum Sophiahof

Vergaderingen

In 2023 hield de raad van toezicht 6 vergaderingen. Het besluit is genomen om alleen een besloten vergadering te houden voorafgaand aan de reguliere vergadering, als de situatie daarom vraagt. De voorzitter college van bestuur sluit bij de vergadering aan, bijgestaan door de manager van het Bestuursbureau, de secretaresse en – indien gewenst – een lid van het Bestuursbureau. Daarnaast voert de voorzitter van de raad van toezicht regelmatig tussentijds overleg met de voorzitter college van bestuur. Via de vertrouwelijke bestuursrapportage – die bij elk overleg op de agenda staat – wordt de raad van toezicht geïnformeerd over actuele zaken die binnen Biezonderwijs spelen, zoals eventuele wijzigingen in de directie, ontwikkelingen in de samenwerkingsverbanden en reputatierisico's. De raad krijgt daarmee niet alleen een goed inzicht in wat er binnen Biezonderwijs speelt, maar ook ontstaat een beter inzicht in het speelveld waarop Biezonderwijs in de regio acteert.

De raad van toezicht heeft in april met de schooldirecteuren gesproken over het thema leiderschap. In juni sprak de raad van toezicht met de GMR over het thema informatie-uitwisseling. Hoe kan informatie-uitwisseling tussen bestuur en medewerker zodanig ingericht worden dat de positie van de (G)MR sterker, meer zichtbaar, kan worden en daardoor beter kan inspelen op vragen van medewerkers en informatie en vraag om medezeggenschap vanuit de bestuurder. In december is een afvaardiging van de raad van toezicht aangesloten bij het vooroverleg van de GMR.

In juni is een themabijeenkomst gehouden met de raad van toezicht over het thema onderwijsregio. In november stond het thema de besturingsfilosofie 'van een organisatie voor professionals naar een organisatie van professionals' centraal.

In het kalenderjaar is Parcours, Zonnestein, SO en VSO De Bodde en expertisecentrum De Kracht bezocht door de leden van de raad van toezicht.

Genomen besluiten

De raad van toezicht heeft in 2023 het volgende besloten:

- Het jaarverslag 2022, de jaarrekening 2022, de begroting 2024 en de meerjarenbegroting 2024 t/m 2028 zijn goedgekeurd.
- Aanpassing van de grondslag naar algemeen bijzonder en de daaruit vloeiende statutenwijziging.
- Reglement raad van toezicht.
- De WNT-toetsing over 2022 en 2023 is uitgevoerd en door de raad aanvaard als basis voor de vergoeding van de bestuurder en de honorering van de raad van toezicht.
- De keuze voor de systematiek activeren en afschrijven met betrekking tot het verwerken van groot onderhoud vanaf 2024.
- Verlenging van het contract met Crowe Foederer accountants voor de periode van twee jaar.

Commissies

Binnen de raad van toezicht, zijn er 3 commissies: de commissie Onderwijs & Kwaliteit, de auditcommissie Financiën en de Remuneratiecommissie. Die commissies adviseren en bereiden onderwerpen voor waarover de raad van toezicht een besluit neemt. De commissies nemen zelf geen besluiten.

Samenstelling van de commissies:

1. Commissie Onderwijs & Kwaliteit:
 - drs. K.J.C. (Kaja) Sariwating (voorzitter)
 - dr. A.M. (Anne-Marieke) van Loon
2. Auditcommissie Financiën:
 - drs E. (Erik) de Ridder (voorzitter)
 - drs. J. (Jiska) van den Hoek
3. Remuneratiecommissie:
 - drs. M.B. (Martin) van den Berg (voorzitter)
 - drs. H. (Huub) Dekkers (vicevoorzitter)

De commissies bereiden specifieke onderdelen van de werkzaamheden van de raad van toezicht voor:

- De Auditcommissie is dit jaar vijfmaal bijeengekomen en heeft tijdens dat overleg telkens gesproken met de bestuurder en de controller. Daarbij ging het uiteraard over de kaderbrief, de begroting, het jaarverslag en de periodieke managementrapportages, maar ook heeft de auditcommissie meer in detail gesproken met de bestuurder en controller over de aanwending van de NPO middelen, de hoogte van het eigen vermogen, het huisvestingsvraagstuk, de (financiële) gevolgen bij groei voor Biezonderwijs in relatie tot de vangnetregeling van het samenwerkingsverband en tot slot over de keuze voor het verwerken van het groot onderhoud vanaf 2024. In maart vond er een extra overleg plaats om met elkaar op strategische wijze het huisvestingsvraagstuk te verkennen. Door het bestuderen van de onderliggende stukken en de verdieping die ontstaat in het gesprek, kan de auditcommissie een goed oordeel vormen over de doelmatigheid van de besteding van de middelen en de raad van toezicht daarover adviseren.
- De commissie Onderwijs & Kwaliteit heeft met de bestuurder en senior beleidsadviseur enkele keren gesproken over de ontwikkeling van de onderwijskwaliteit. Dit is een belangrijk onderwerp voor de raad, het betreft immers de kernactiviteit van de organisatie. In het toezichtskader is aangegeven wat de raad verwacht van de bestuurder.
- De Remuneratiecommissie heeft ook in 2023 het jaarlijkse evaluatiegesprek met de bestuurder gevoerd. In dat gesprek wordt teruggekeken op het afgelopen jaar en de daarin gerealiseerde doelstellingen en vooruitgekeken naar het volgende jaar. In dat gesprek worden ook de nieuwe doelstellingen voor het komende jaar vastgelegd. De raad heeft vastgesteld dat de bestuurder uitstekend functioneert en heeft zijn steun en vertrouwen in hem bevestigd.

Verslag voorzitter raad van toezicht

In 2023 ging Biezonderwijs van rooms-katholiek onderwijs naar onderwijs op een algemeen bijzondere grondslag. Met de daaruit vloeiende statutenwijziging heeft de raad ingestemd. Al jarenlang zijn kinderen

en ouders van alle gezindten in de regio Tilburg immers aangewezen op de scholen voor specialistisch onderwijs. Een meer neutrale achtergrond paste daarom beter bij de stichting. In de praktijk zullen ouders, leerlingen en medewerkers daar niets van merken. De scholen staan open voor alle kinderen die specialistisch onderwijs en extra ondersteuning nodig hebben. De passie om die kinderen te begeleiden in hun ontwikkeling wordt er niet minder om.

De raad heeft ook met de bestuurder gesproken over de huisvesting van de scholen. Dit is een ingewikkelde kwestie. Huisvesting gaat immers decennia mee, maar tot hoe lang is er nog sprake van scheiding tussen regulier en specialistisch onderwijs? Hoe ver kun je vooruitkijken en welke inschatting maak je als bestuur en raad over de scenario's die slechts beperkt te beïnvloeden zijn? Voor 2024 is een studiedag van de raad en bestuur gepland om onze positie nader te bepalen en geen onaanvaardbare risico's te nemen.

De bestuurder heeft de raad in 2023 ook meegenomen in zijn persoonlijke dilemma's rondom zaken die in de organisatie spelen. De openheid van de bestuurder maakt dat de raad de ruimte krijgt om de rol van werkgever en sparringpartner goed te vervullen.

De raad van toezicht heeft een aantal jaren geleden al geconstateerd dat het eigen vermogen van Biezonderwijs hoger is dan vermoedelijk nodig is voor een financieel gezonde onderwijsorganisatie. Eind 2023 is het eigen vermogen nog steeds hoog, mede door de bestemmingsreserves als gevolg van corona. In de begroting voor 2024 en verder wordt de afbouw van het eigen vermogen ten gunste van langetermijninvesteringen in de organisatie gedaan.

Natuurlijk hield de raad van toezicht zich in 2023 ook bezig met reguliere taken, zoals het goedkeuren van de begroting, de meerjarenbegroting en het jaarverslag, het toezien op de juiste naleving van de Code Goed Bestuur en alle relevante wet- en regelgeving. Daarnaast lette de raad van toezicht op de rechtmatige en doelmatige verwerving en besteding van de reguliere middelen.

Tijdens de gedetailleerde voorbesprekingen van de begroting, het jaarverslag en de periodieke rapportages in de auditcommissie, worden de bestuurder en de controller steeds bevraagd over de doelmatigheid en de rechtmatigheid en welke borging er in de processen en/of systemen daarvoor is aangebracht. De raad van toezicht volgt binnen datzelfde kader ook de planning en besteding van de resterende NPO gelden. Bij de bespreking daarvan, stonden de volgende vragen centraal:

- Passen de uitgaven binnen het onderwijsdoel van Biezonderwijs?
- Is er een zakelijk belang?
- Is er gepaste soberheid?
- Zijn er voor kosten gemotiveerde keuzes gemaakt?
- Zijn de kosten proportioneel in relatie tot de activiteiten?

De raad van toezicht verwacht dat we met deze activiteiten voldoende toezicht hebben gehouden op het functioneren van de bestuurder en Biezonderwijs. En daarnaast voldoende klankbord hebben geboden om de bestuurder te ondersteunen in het besturen van de organisatie.

drs. Martin van den Berg
Voorzitter raad van toezicht

1.1.2 College van bestuur

College van bestuur Biezonderwijs			
Naam	Functie	Periode	Nevenfuncties
G.C.P.A. (Gijs) de Bont MBA	Voorzitter college van bestuur	01-01-2023 t/m 31-12-2023	<ul style="list-style-type: none"> o Bestuurder Stichting Bouwen voor Kaunda Square o Lid impactteam Stelsel en Professionalisering PO-Raad o Lid Strategische Adviesraad Fontys Opleidingen o Lid deelnemersraad samenwerkingsverband Plein013 o Lid toezichhoudend bestuur samenwerkingsverband PortVolio o Lid deelnemersraad samenwerkingsverband LHA PO o Lid toezichhoudend bestuur Stichting samenwerkingsverband VO De Langstraat o Lid ALV samenwerkingsverband RSV Breda PO o Lid CAO-onderhandelingsdelegatie PO-Raad o Lid beoordelingscommissies subsidieprogramma Kennis voor onderwijs van de toekomst van de NRO o Programmaraad voor Wetenschappelijk Onderwijsonderzoek o Lid verenigingscommissie Arbeidsmarkt en Arbeidszaken PO-Raad o Lid Intern Toezichhoudend Orgaan RSV Breda EO

1.1.3 Gemeenschappelijke medezeggenschapsraad

De gemeenschappelijke medezeggenschapsraad (GMR) is gesprekspartner voor de bestuurder voor het beleid van Biezonderwijs. Naast een informele rol als klankbord en adviseur van de bestuurder, heeft de GMR ook formele taken. Het is een orgaan met wettelijke bevoegdheden. Bovenschoolse onderwerpen waarover beslist moet worden, kunnen worden voorzien van een advies van de GMR of van een instemming van de GMR. Er zijn items met advies- of instemmingsrecht. De vergaderingen van de GMR zijn openbaar. Dit wil zeggen dat een ieder die betrokken is bij de school een vergadering mag bijwonen. De GMR vraagt aan belangstellenden om vóór de vergadering een verzoek tot bijwoning te mailen naar de ambtelijk secretaris of het dagelijks bestuur.

Gemeenschappelijke medezeggenschapsraad Biezonderwijs				
Naam	Functie	Periode	Geleding	Afdeling
Monique van Haaren	Voorzitter	01-01-2023 t/m 31-12-2023	Personeelslid	Westerwel
Rianne de Beer	Vicevoorzitter	01-01-2023 t/m 31-12-2023	Personeelslid	De Keyzer
Monique Heuijers	Lid	01-01-2023 t/m 31-12-2023	Personeelslid	De Bodde
Laura Janssen	Lid	01-01-2023 t/m 31-12-2023	Personeelslid	Noorderlicht
Frank de Moor	Lid	01-01-2023 t/m 31-12-2023	Personeelslid	Parcours
Laura Boudesteijn	Lid	01-01-2023 t/m 31-12-2023	Personeelslid	Praktijkcollege
Dennis Janssen	Lid	01-01-2023 t/m 30-06-2023	Personeelslid	De Kracht
Wendy Weel	Lid	01-01-2023 t/m 31-12-2023	Personeelslid	Zonnestein
Esther Piersma	Lid	01-01-2023 t/m 31-12-2023	Ouder	Zonnestein
Marc van de Heijning	Lid	01-09-2023 t/m 31-12-2023	Personeelslid	De Kracht
Pascalie Ligtenberg	Lid	01-09-2023 t/m 31-12-2023	Ouder	De Bodde
Ferry Smulders	Lid	01-09-2023 t/m 31-12-2023	Ouder	Noorderlicht

De GMR vertegenwoordigt het personeel en de ouders/verzorgers op bovenschools niveau op grond van de Wet medezeggenschap op scholen (WMS). Op de afzonderlijke scholen en bij De Kracht is daarnaast een medezeggenschapsraad (MR) ingericht.

Contactgegevens GMR:

gmr@biezonderwijs.com

Gemeenschappelijke medezeggenschapsraad

Postbus 5134

5004 EC TILBURG

Verslag voorzitter GMR

In 2023 zijn er een aantal wisselingen in de samenstelling van de GMR geweest. Extra aandacht werd besteed aan het werven van leden voor de oudergeleding. Met het oog op verdere professionalisering van de GMR, wordt deze sinds juni ondersteund door een ambtelijk secretaris a.i., die onder meer de rol van extern adviseur vervult. Ook binnen dit kader heeft de GMR in oktober een basistraining gevolgd over de Wet medezeggenschap op scholen en de werkwijze van een gemeenschappelijke medezeggenschapsraad.

Ook in het dagelijks bestuur dat de GMR aanstuurt hebben een aantal veranderingen plaatsgevonden. Bij het schrijven van dit jaarverslag kent het dagelijks bestuur 3 leden, ondersteund door de ambtelijk secretaris a.i. (die geen lid van het dagelijks bestuur is). Het dagelijks bestuur vergadert voorafgaand aan een GMR-vergadering met de bestuurder, en stelt de agenda van de GMR-vergaderingen vast.

De bestuurder woont iedere GMR-vergadering bij. Dit laat de bestuurder toe om instemmings- en/of adviesverzoeken toe te lichten of algemene informatie te verstrekken. Anderzijds biedt het GMR-leden de kans om vragen te stellen. Verzuimcijfers binnen Biezonderwijs staan stevast op de agenda.

De medezeggenschapsraden (MR) van de afzonderlijke scholen ontvangen de agenda en bijlagen van de GMR-vergaderingen, zodat zij voorafgaand aan de GMR-vergadering input kunnen leveren. Ook ontvangen de medezeggenschapsraden het verslag, nadat het door de GMR is vastgesteld.

Twee keer per jaar wisselt de GMR van gedachten over actuele zaken en ontwikkelingen met de raad van toezicht. In 2023 gebeurde dit één keer in de vorm van een online meeting. Daarnaast heeft de raad van toezicht in oktober een vooroverleg van de GMR bijgewoond. Dit werd door de GMR als prettig ervaren, ook gezien de tips die de leden van de raad van toezicht hebben uitgewisseld met de GMR.

Voor haar werkzaamheden, maar ook bijvoorbeeld eigen scholing kan de GMR een beroep doen op het budget van de Biezonderwijs, daarnaast heeft de GMR de beschikking over een zogenaamd 'lief en leed'-potje.

Commissies

Om de werkzaamheden en expertises binnen de GMR effectief te verdelen werkt de GMR met zogenaamde commissies in de volgende domeinen: HR, Onderwijskwaliteit en Financiën. De leden van de diverse commissies hebben intensief contact met de betreffende portefeuillehouders op het Bestuursbureau. Zij bereiden punten inhoudelijk voor en adviseren de overige leden van de GMR tijdens de GMR-vergaderingen. Daarnaast leveren ze in elk GMR-overleg een verslag van hun eigen bijeenkomst(en).

Onderwerpen

Alle advies- en instemmingsaanvragen worden eerst in de betreffende commissie besproken, en vervolgens in de GMR-vergadering met de bestuurder. Op alle aanvragen (soms na nog wat bijstelling door de bestuurder naar aanleiding van het bespreken in de vergadering) is door de GMR positief gereageerd.

Besluiten waar de GMR in 2023 mee heeft ingestemd, zijn:

- verzuimbeleid
- vakantieplanning 2023-2024
- ontwikkelgesprekken met Mijn Reiskompas
- verandering van rooms-katholiek onderwijs naar onderwijs met een algemeen bijzondere grondslag, waarna de statutenwijziging formeel is vastgelegd
- toelage voor gedragswetenschappers
- werving van een innovatiemedewerker voor een periode van één jaar
- bestuursformatieplan in de meerjarenbegroting 2024 – 2028
- aanpassing van de FiscFree regeling.

Adviesaanvraag

- kaderbrief 2024-2028
- keuze verwerking groot onderhoud vanaf 2024.

Akkoord gegaan met:

- procesvoorstel functieonderzoek PCT.

Sinds medio 2023 werkt de GMR met een jaarkalender, een levend document, in te vullen door zowel de bestuurder als de commissies en de hele GMR, om zo transparant mogelijk te kunnen werken en plannen.

Medewerkersonderzoek

Voor het medewerkersonderzoek heeft de GMR het belang van anonimiteit bij de bevraging benadrukt. Daarop werd vanuit het Bestuursbureau positief gereageerd. De uitkomsten van dit onderzoek werden in het najaar met de GMR besproken. In het eerste kwartaal van 2024 wordt een Arbobeleidsplan geschreven, dit zal ter instemming worden voorgelegd aan de GMR.

Bijeenkomst met de medezeggenschapraden in november

Vanuit de behoefte naar goed contact tussen GMR en MR-organen zal er twee keer per jaar een gezamenlijke bijeenkomst worden georganiseerd. In 2023 hebben we elkaar op 20 november getroffen op een avond die door alle partijen (GMR, bestuurder, hoofd HR en MR) als bijzonder prettig werd ervaren.

Diverse onderwerpen waar zowel GMR als MR-en mee te maken hebben kwamen aan bod:

- de wens naar meer ouderbetrokkenheid op de scholen
- bezoek van de inspectie en de bijbehorende verbeterplannen
- terugkoppeling vanuit vergaderingen (leesbaarheid van GMR-verslagen)
- beter/meer materiaal ten behoeve van het praktijkonderwijs.

De scholingswensen van alle MR-leden zijn geïnventariseerd, als eerste zal in 2024 een voorlichtingsavond worden georganiseerd over het onderwerp Financiën.

Monique van Haaren
Voorzitter GMR

1.2 Kwaliteitszorg in de organisatie

Kwaliteitszorg is in de kern 'doen wat we aan de voorkant beloven': wettelijke en door Biezonderwijs zelf gestelde doelen en ambities realiseren in het belang van leerlingen en medewerkers. Dat vraagt om een continue proces van doelen stellen, uitvoeren, verantwoorden, leren én verbeteren. De organisatie van dit proces is de kern van kwaliteitszorg. De reikwijdte van de doelen kan breed zijn: van de kwaliteit van het functioneren van professionals in interactie met leerlingen, tot de voorwaarden op het gebied van bedrijfsvoering om te komen tot goed onderwijs.

In het verslagjaar 2023 heeft Biezonderwijs de volgende hulpmiddelen ingezet om het continue proces van kwaliteitszorg te volgen en (be)sturen:

- bestuursverslag/jaarrekening
- uitvoering gemeenschappelijk schoolplan en jaarplannen per school en de daarbij behorende organisatie ontwikkelgesprekken tussen het college van bestuur en de afzonderlijke schooldirecties
- periodieke overleggen met ONS Onderwijsbureau, dat verantwoordelijk is voor zowel de personele als financiële administratie van Biezonderwijs.

Hoofdstuk 2 beschrijft hoe we in 2023 onderwijskundig hebben gewerkt en hoe we de strategische koers zijn blijven vertalen naar verschillende processen en cycli binnen de organisatie.

1.3 Klachtenregeling en sociale veiligheid

1.3.1 Vertrouwenspersonen voor ouders en leerlingen

We willen een toegankelijke organisatie zijn voor leerlingen, ouders/verzorgers, dienstverleners, leveranciers en andere relaties en samenwerkingspartners. Ook wanneer zij menen dat onze medewerkers niet volgens onze integriteitscode hebben gehandeld. Wanneer het niet lukt om een melding daarover naar tevredenheid af te handelen, is er de vertrouwenspersoon. Op elke school is een interne vertrouwenspersoon aanwezig. Daarnaast zijn er twee externe vertrouwenspersonen aan Biezonderwijs verbonden: Annelies de Waal en Roy Ploegmakers van Vertrouwenswerk.nl. Zij zijn onafhankelijk en hebben geen dienstverband bij het schoolbestuur. Ze bemiddelen bij het oplossen van geschillen. Ook helpen zij met het indienen van klachten bij de externe klachtencommissie.

Sinds 2022 wordt Vertrouwenswerk alleen nog ingezet voor casuïstiek voor leerlingen, ouders en interne vertrouwenspersonen. Voor medewerkers werken we met twee andere externe vertrouwenspersonen. Zie paragraaf 1.3.2.

Het uitgangspunt van Vertrouwenswerk is om waar mogelijk de-escalerend te werken en zo snel mogelijk contact te zoeken als de situatie daarom vraagt. Om die reden blijven zij als externe vertrouwenspersonen investeren op de korte lijnen met de interne vertrouwenspersonen, directie en het bestuur.

Contactgegevens:

Vertrouwenswerk.nl
Annelies de Waal en Roy Ploegmakers
Karbeel 18
5421 BR Gemert

www.vertrouwenswerk.nl

Annelies de Waal: 06-3364 6887 en via anneliesdewaal@vertrouwenswerk.nl

Roy Ploegmakers: 06-4808 8774 en via royploegmakers@vertrouwenswerk.nl

Het jaarverslag van Vertrouwenswerk.nl meldt dat er door interne vertrouwenspersonen en ouders 14 keer contact met hen is gezocht over kwesties om kort te sparren of advies te vragen over bepaalde situaties. Een aantal medewerkers heeft deelgenomen aan een themabijeenkomst en interne netwerkbijeenkomsten.

1.3.2 Vertrouwenspersonen voor medewerkers

Binnen Biezonderwijs vinden we het belangrijk dat iedereen zich veilig voelt op het werk. Wij willen dat er in elk team een klimaat heerst dat medewerkers bescherming biedt tegen mogelijke psychologische schade als gevolg van ongewenst gedrag. Een werkomgeving die ruimte geeft voor individuele verschillen zonder vooroordelen en tegelijk de gelegenheid biedt om leerervaringen op te doen vanuit vertrouwen en verbondenheid zonder angst voor negatieve consequenties.

De vertrouwenspersonen hebben in het verslagjaar 12 individuele cases behandeld. In de gesprekken is opvang verleend en zijn handreikingen gedaan hoe met de situatie om te kunnen gaan vanuit verschillende perspectieven: wat is jouw belang, wat is het belang van de leidinggevende of van Biezonderwijs en hoe kijk je naar de gebeurtenis vanuit verschillend perspectief.

De meldingen gaan over:

- niet integer handelen
- psychische intimidatie
- agressie
- arbeidsconflicten met een gevoel van onveilige bejegening door de leidinggevende.

Contactgegevens:

Externe vertrouwenspersonen voor medewerkers in situaties van ongewenste omgangsvormen en vermoeden van misstand:

Am2Change
AnneMarie Kuijs
06-130 46 127
info@am2change.nl

Kooiman konnekt
Thimo Kooiman
06-438 40 098
thimo@kooimankonnekt.nl

1.3.3 Externe klachtencommissie

Biezonderwijs is verbonden aan de Geschillencommissie Bijzonder Onderwijs (GCBO).

Contactgegevens:

Geschillencommissies Bijzonder Onderwijs (GCBO)

Postbus 394

3440 AJ Woerden

070-3861697

info@gcbo.nl

www.gcbo.nl

1.3.4 Klachten

De voorzitter college van bestuur heeft het afgelopen jaar 4 klachten van ouders ontvangen. Daarvan zijn er 3 na een gesprek en een brief naar tevredenheid afgehandeld. In 1 casus is door de ouder de klacht vervolgens ingediend bij de Geschillencommissie en is het tot een hoorzitting gekomen. Die heeft tot een oordeel van de Commissie geleid: de klacht is ongegrond verklaard. In augustus 2023 is een klacht van een ouder ingediend via Onderwijsgeschillen, die in september 2023 weer is ingetrokken.

1.4 Informatiebeveiliging en privacy

In 2023 heeft Biezonderwijs op meerdere manieren gewerkt aan informatiebeveiliging & privacy (AVG) en een veilig en stabiel netwerk. Regie op ICT zorgt bij Biezonderwijs voor het realiseren van een moderne, veilige en betrouwbare ICT-infrastructuur en vormt de basis voor verdere ontwikkelingen. Aandacht voor actualiseren van beleid, fysieke en technische maatregelen en bewustwording bij medewerkers en leerlingen is een voorwaarde binnen het hedendaagse onderwijs. Biezonderwijs streeft naar volwassenheidsniveau 3 volgens het normenkader IBP, eind 2026. In 2023 is daarvoor het plan van aanpak IBP goedgekeurd om de basis op orde te krijgen. Onderdelen daarvan zijn aanpassingen aan de infrastructuur, fysieke bewustwordingssessies en e-learning voor iedere medewerker in 2023-2024.

ICT-regie

Vanuit ICT-regie worden gedeelde services gefaciliteerd, beheerd en up-to-date gehouden. Biezonderwijs heeft in 2023 een start gemaakt met assetmanagement voor het documenteren en registreren van bedrijfsmiddelen en is het ecosysteem in kaart gebracht middels FORA. Onze ICT-partners verzorgen de dagelijkse beschikbaarheid van IT-middelen en ondersteunen medewerkers en leerlingen. De ICT-medewerker van Biezonderwijs zorgt voor controle, hands-on ondersteuning op locaties en signaleert verbeterpunten. ICT-regie staat in nauw contact met i-coaches, directies en CvB. Biezonderwijs ICT-regie is lid van relevante netwerken en deelnemer aan pilots om op de hoogte te blijven, kennis te delen en continue door te ontwikkelen. Biezonderwijs is onder andere lid van het landelijk netwerk Informatiebeveiliging en Privacy en deelnemer aan Edu-V. Edu-V is een initiatief waarin onderwijsinstellingen, sectorraden en leveranciers samenwerken aan een afsprakenstelsel voor de uitwisseling van digitale gegevens in de educatieve keten. Het doel is om te komen tot een beter 'ecosysteem' voor leermiddelen, zodat scholen makkelijker en veiliger gebruik kunnen maken van digitale toepassingen.

Veilig en stabiel netwerk

Het fysieke netwerk op Biezonderwijs locaties is in 2023 verder geoptimaliseerd en gedocumenteerd. Controles worden gepland uitgevoerd en procesbeschrijvingen voor changes zijn opgesteld om continuïteit te waarborgen. Door vervanging van onbeheerde netwerkcomponenten voor beheerd is 24/7 monitoring mogelijk gemaakt en wordt alarmering bij verstoringen vanaf 2024 actief op alle Biezonderwijs locaties. Veilig Internet van SIVON heeft zijn waarde in 2023 bewezen door 24/7 bescherming en monitoring. In 2023 is er geen uitval van internet door DDoS of andere indringers voorgekomen. In 2024 worden ook het Bestuursbureau en een tijdelijke locatie van veilig internet voorzien.

Beheerde en beveiligde omgevingen

Data van Biezonderwijs staat alleen op onze beveiligde Microsoft365 omgeving of in de omgeving van leerlingvolgsystemen. Tweefactorauthenticatie wordt ingezet om in te loggen in systemen die privacygevoelige gegevens bevatten. Single Sign-On zorgt voor een goede toegangscontrole en vermindering van het aantal accounts per gebruiker. In 2024 worden waar mogelijk meer softwarepakketten en diensten via Single Sign-On beschikbaar gemaakt.

Informatiebeveiliging en privacy

Governance is in 2023 uitgebreid en rechten zijn op basis van rollen gerealiseerd. PowerApps worden ingezet om door gemandateerde medewerkers rollen met bijbehorende autorisaties toe te kennen of ontnemen. In het najaar van 2023 is het besluit genomen om een Informatiebeveiliging & Privacy softwaretool aan te schaffen. Die tool wordt in 2024 geïmplementeerd en bevat onder andere een roadmap en dashboard voor CvB en directies. Dit geeft actueel inzicht in ons proces richting volwassenheidsniveau 3 van het normenkader IBP. Het register van verwerkingen en het proces voor melden en registreren van beveiligings- en of datalekken zijn daarin geïntegreerd. In 2024 staat een algemeen assessment gepland en worden meerdere DPIA's afgenomen.

2 Onderwijskundig beleid

Aandacht voor Onderwijs

‘Met elkaar de goede dingen doen en de dingen goed doen’
(Koers2025)

2.1 Werken aan nóg beter passend onderwijs

De ambitie om met elkaar te werken aan nog beter, passend en inclusiever onderwijs vraagt veel van ons en van onze samenwerkingspartners. Want als we echt, vanuit het belang van elke leerling, kijken naar de kwaliteit van ons onderwijs en de wijze waarop wij het organiseren, dan gaat er de komende jaren in het onderwijs en het sociale domein veel veranderen. We moeten dan ook intensief samenwerken; leren van en met elkaar en kritisch naar onszelf en naar elkaar kijken. Binnen en tussen onze scholen én met de buitenwereld (zorgpartners, gemeenten, samenwerkingsverbanden, regulier onderwijs).

Als onderwijsexperts zijn wij ons daarvan bewust en werken wij er hard aan. We zoeken steeds weer naar manieren om ons specialistisch onderwijs nóg beter te maken. Daarnaast willen wij vanuit onze expertise bijdragen aan inclusiever regulier onderwijs op de scholen waarmee we samenwerken. Als de oplossing buiten onze expertise ligt, nemen we de verantwoordelijkheid om de juiste deskundige te vinden, in ons netwerk of daarbuiten. De Kracht ondersteunt scholen in de regio om het onderwijs inclusiever te maken. Expertisecentrum De Kracht voldoet sinds september 2019 aan de Kwaliteitscode voor Opleidingsinstellingen voor Kort Beroepsonderwijs en heeft een registratie bij het Centraal Register Kort Beroepsonderwijs (CRKBO). De Kracht heeft de kwaliteitscode vertaald naar eisen voor de volgende onderwerpen: organisatie, docenten, voorlichting, contract en betalings- en leveringsvoorwaarden, uitvoering, examinering en klachtenregeling.

Kwaliteitscultuur

Culture eats strategy for breakfast. De ontwikkeling van een organisatie voor professionals naar een organisatie van professionals is vanzelfsprekend niet alleen een wijziging van het kwaliteitssysteem of -instrumentarium, maar vooral een verandering van cultuur en van leiderschap. Daarin zetten we consequent en consistent stappen. We sturen daarbij op resultaten (opbrengsten) en laten onderwijswijs professionals vrij om hun vak uit te oefenen. In 2023 hebben we een stap gezet door, in lijn met het strategisch beleidsplan Koers2025, een verdiepingsslag te maken met de schoolspecifieke jaarplannen. Zowel in de totstandkoming van de schoolspecifieke jaardoelen als in de realisatie is het eigenaarschap nog nadrukkelijker bij de professionals binnen de school komen te liggen. De realisatie van de doelen in het schoolplan 2025 vindt nog plaats, maar ondertussen kijken we al voorbij 2025 en wat dat van ons gaat verwachten.

Kwaliteitsborging

In 2022 is er gestart met de Biezonderwijs Audit, een traject waarbij directie en professionals (zoals leerkrachtbegeleiders, didactisch OOP-ers, ervaren leerkrachten) als auditor bij elkaar op bezoek gaan. Het is een collegiale audit waarbij waarderend en kritisch naar de onderwijskwaliteit gekeken wordt en de door de school opgestelde zelfevaluatie vergeleken wordt met het beeld van de auditoren. Een krachtig instrument dat in 2023 doorontwikkeld is en meermalig is ingezet. Dit heeft geleid tot meer verbinding en kruisbestuiving, waardoor het blijvend bijdraagt aan een verdere verbetering en borging van onderwijskwaliteit. In 2024 zal de Biezonderwijs Audit geborgd worden, en vanaf dan zal elke school

jaarlijks een Biezonderwijs Audit ontvangen. Met het toewerken naar minimaal één opgeleide (hoofd)auditor per school in 2024 draagt dit bij aan de kwaliteit van deze audits, maar tevens aan de constructief kritische blik op onderwijskwaliteit op de eigen school.

2.2 Toezicht op de kwaliteit door de inspectie

Begin 2023 ontvingen we de formele terugkoppeling van het onderzoek van de onderwijsinspectie in het najaar van 2022. Die terugkoppeling bevestigde de reeds ingeslagen weg en gaf zeker verbeterpunten, maar de feedback was veelal positief en resulteerde in een 'Goed' voor onze 'Besturing op Kwaliteitszorg' (Visie, ambities en doelen). Onze eigen analyse dat de doelen in onze scholen nog meer gericht mogen zijn op de resultaten die wij met onze leerlingen willen bereiken, werd (h)erkend door de inspectie. Zij zagen tevens dat de randvoorwaarden om daarmee door te gaan, aanwezig zijn. Onder andere door het nog nadrukkelijker aandacht besteden aan het sturen op resultaten zijn daarin in 2023 zichtbare vervolgstappen gezet. Zo zijn er meer resultaatgerichte doelen geformuleerd in de jaarplannen. De schoolresultaatkaart, waar meetbare onderwijsresultaten op schoolniveau in beeld worden gebracht, is doorontwikkeld. Ook voor 2024 blijft de aandacht voor onze resultaten een belangrijk speerpunt binnen onze organisatieontwikkeling.

Vanuit de positieve beoordeling vanuit de inspectie voor het bestuur, zijn er voor 2023 afspraken gemaakt tussen de inspectie en het bestuur over het vervolgtoezicht gedurende 2023. Bij SBO Zonnestein, de school die in 2022 nog een onvoldoende eindbeoordeling van de inspectie had ontvangen, is er eind 2023 door de inspectie geconstateerd dat de school de noodzakelijke verbeteringen gerealiseerd heeft. SBO Zonnestein heeft daarmee een voldoende beoordeling ontvangen. Alle scholen binnen Biezonderwijs voldoen nu aan de wettelijke vereisten.

Een aantal scholen had ondanks een voldoende beoordeling in 2022 nog een lopende herstelopdracht. Die zijn in vertrouwen gegeven aan het bestuur. Eind 2023 heeft het bestuur zich er samen met de scholen over verantwoord richting de inspectie. De inspectie heeft alle herstelopdrachten goedgekeurd en behoudt daarmee het vertrouwen in het bestuur.

2.3 Onderwijsachterstanden

De leerlingen van Biezonderwijs hebben in basis een onderwijsachterstand en vragen extra ondersteuning, binnen en buiten het onderwijs. Biezonderwijs ontvangt geen aanvullende middelen specifiek gericht voor het inzetten van interventies voor onderwijsachterstanden. Dit in tegenstelling tot het regulier onderwijs dat daarvoor wel middelen ontvangt. Vanuit de opdracht die onze scholen voor specialistisch onderwijs hebben, voeren we wel activiteiten uit om achterstanden zo veel mogelijk te beperken en te voorkomen. Biezonderwijs ontvangt daartoe middelen vanuit de samenwerkingsverbanden. De basis daarvoor zijn de toegekende toelaatbaarheidsverklaringen, die worden afgegeven op basis van het ontwikkelingsperspectief (OPP) van elke leerling. Daarnaast zijn door de overheid NPO-middelen beschikbaar gesteld om door corona opgelopen achterstanden in te lopen.

2.4 Nationaal Programma Onderwijs

Met het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) kwamen er voor onze scholen veel aanvullende middelen beschikbaar. Die middelen gaven de mogelijkheid om gericht interventies en activiteiten voor leerlingen op scholen te realiseren. Maar net als voorgaande jaren maakte het lerarentekort het niet altijd mogelijk om te kiezen voor de meest wenselijke of noodzakelijke interventies. Interventies richtten zich op de inzet van, indien beschikbaar, extra (specialistisch) personeel en veelal langdurige scholings -en

professionaliseringstrajecten. De NPO-schoolprogramma's zijn, bij wijzigingen, per school ter instemming voorgelegd aan de MR en gedeeld met het bestuur.

Binnen de menukaart van het ministerie OCW is de keuze voor de interventies binnen Biezonderwijs erg schoolafhankelijk. Dit komt door de diversiteit in leerlingenpopulatie. Naast de aandacht voor de ontwikkeling van executieve functies en de sociaal-emotionele ontwikkeling van leerlingen, is er ingezet op (extra) scholing van teams die zich richten op het duurzaam verbeteren en borgen van onderwijskwaliteit.

De voortgang van de realisatie van de NPO-plannen en bijbehorende middelen, was in 2023 drie keer per jaar onderdeel van gesprek tussen de scholen en het bestuur. Niet alle interventies leiden tot meetbare resultaten. Interventies die ingezet zijn op het welbevinden, hebben effect gehad. De resultaten van de interventies gericht op scholing en professionalisering zijn nog meer en directer zichtbaar. Teams zijn inhoudelijk gesterkt op deze thema's, wat ook zichtbaar was en herkend is tijdens de verschillende Biezonderwijs Audits die in 2023 uitgevoerd zijn.

Inzet bovenschoolse NPO-middelen

Bij de start van NPO in 2021 is er een analyse gedaan naar de generieke bevindingen en aandachtspunten uit de schoolscans en schoolprogramma's. Vanuit deze analyse hebben we gekozen voor interventies gericht op professionalisering op thema's, zoals de sociaal-emotionele ontwikkeling, traumasensitief lesgeven, executieve functies (vooral binnen het sbo), het vergroten van het didactisch handelen van de leerkrachten en professioneel eigenaarschap. In overeenstemming met de scholen en de GMR is besloten om 20% van de beschikbare NPO-middelen beschikbaar te stellen voor bovenschoolse interventies en te reserveren voor risico's. In 2023 is dit uitgangspunt onveranderd gebleven.

Het expertisecentrum De Kracht wordt bekostigd voor de ontwikkeling van de gewenste programma's voor heel Biezonderwijs. In 2023 heeft er een doorontwikkeling plaatsgevonden op enkele programma's uit 2022 en is er gekeken naar de actuele behoefte binnen de scholen. Daarnaast wordt een (klein) deel van de middelen gereserveerd voor eventuele toekomstige transitievergoedingen. Een deel is ingezet op bovenschools kwaliteitsbeleid. Onder andere de versterking van ons gezamenlijk stelsel van kwaliteitszorg en kwaliteit van ons veiligheidsbeleid voor onze leerlingen (zie 2.7).

Inzet personeel niet in loondienst (PNIL) in het kader van NPO

Binnen het bestuur is in 2023 circa 6% van de NPO-middelen uitgegeven aan personeel dat niet in loondienst is. Het ging daarbij vooral om personeel dat ingezet is voor specifieke coaching en scholing of op specifieke projectbasis (bijvoorbeeld extra cultuur -en sportactiviteiten). De keuze voor personeel niet in loondienst is ingegeven door het feit dat het veelal om (kortlopende) projecten gaat zonder structureel en blijvend karakter. Daarnaast betreft het deels de begeleiding van teams op specifieke ontwikkelthema's (optimaliseren PBS of executieve functies) die binnen de looptijd NPO afgerond worden. Voor het merendeel van de gekozen interventies wordt gebruik gemaakt van de eigen expertise en het expertisecentrum de Kracht. Daardoor blijft inhuur van personeel niet in loondienst tot een minimum beperkt.

2.5 Bovenschoolse adviescommissies

In 2020 zijn er twee bovenschoolse adviescommissies ingesteld: één voor het primair onderwijs (BaBo) en één voor het voortgezet onderwijs (BaVo). Zo kijken we met een bredere blik naar complexe hulpvragen van de leerlingen op onze scholen en van de leerlingen die zich bij een van onze scholen hebben aangemeld.

In 2022 is de werking van deze bovenschoolse adviescommissies met alle directies van de scholen geëvalueerd. De verbeteracties die daaruit zijn voortgekomen, werden begin 2023 in een aangepast beleid opgenomen. Zo willen we blijven verbeteren in het direct op de meest passende school plaatsen van leerlingen, of indien noodzakelijk binnen onze mogelijkheden nieuw passend aanbod vormgeven (eventueel in samenwerking met andere partners).

2.6 Toetsing en examinering

Bij Praktijkcollege Tilburg hebben leerlingen praktijkcertificaten behaald binnen hun eigen vakgebied. Bij de examinering zijn dezelfde criteria gebruikt als voorheen. In 2023 heeft inmiddels de derde groep leerlingen een Entree Niveau 1 diploma behaald tijdens het 5e schooljaar. Het betreft leerlingen die zowel het Praktijkonderwijs diploma hebben behaald en daarnaast het Entree 1 niveau diploma.

Bij VSO De Keyzer is in 2023 voor leerlingen van vmbo-b een vmbo-k de symbiose met Campus 013 voortgezet. Ook VSO Parcours werkt samen met Campus 013. Alle leerlingen volgen het programma van toetsing en afsluiting (PTA) van Campus 013. Leerlingen doen de centrale examens (schriftelijk en praktisch) op de locatie van Campus 013. Leerlingen die geslaagd zijn, ontvangen een diploma van Campus 013. Voor leerlingen die niet het hele vmbo-programma volgen, maar voor enkele vakken een staatsexamen doen op vmbo-basis of kader niveau werkt VSO Parcours samen met VSO De Keyzer in Goirle.

Bij VSO De Bodde zijn de uitstroombestemmingen Dagbesteding en Arbeid van toepassing. Deze uitstroombestemmingen kennen geen norm voor een startkwalificatie.

2.7 Sociale veiligheid

Sociale veiligheid is belangrijk thema binnen Biezonderwijs. We hebben er op veel vlakken aandacht voor. Zowel preventief in scholing van professionals als door het direct ingrijpen bij signalen of incidenten. Incidenten worden vanuit het bestuur transparant gedeeld met vertrouwensinspecteurs van de inspectie. De scholen hanteren een veiligheidsbeleid dat beschreven staat in de schoolgids. Onderdeel daarvan is de jaarlijks afname van de veiligheidsmonitor door alle scholen. De resultaten, analyse en eventuele vervolgacties, zijn in 2023 onderdeel van de monitoring -en verantwoordingsgesprekken tussen het bestuur en de scholen.

Voor leerlingen zijn er zowel interne als externe vertrouwenspersonen. In jaarlijkse gesprekken worden de kwantiteit en de aard van de meldingen in beeld gebracht. Met die inzichten wordt het veiligheidsbeleid op de scholen waar nodig aangepast (zie ook hoofdstuk 1.3.1). Daarnaast zijn scholen aangesloten bij het Convenant Veilige school in Tilburg.

Vanwege de doelgroep op sommige scholen kunnen we fysiek ingrijpen niet altijd voorkomen. Wel doen we er alles aan om dit zoveel mogelijk te minimaliseren. Wij laten ons daarbij inspireren door succesvolle aanpakken uit de rest van het land. In 2023 hebben we via een analyse van de schoolspecifieke beleidsstukken een start gemaakt met het op bestuursniveau steviger vormgeven en verankeren van het beleid rondom sociale veiligheid voor leerlingen. In 2024 zetten we daarin vervolgstappen.

2.8 Gemeentelijke subsidies

Bijzonderwijs heeft in 2023 middelen van de gemeente Tilburg ontvangen voor het volgende doeleinde:

Lokale Educatieve Agenda

Bijzonderwijs heeft € 72.885 ontvangen vanuit de Lokale Educatieve Agenda (LEA). De LEA in Tilburg heeft drie ambities geformuleerd:

1. Leren doe je overal
2. Het netwerk versterken
3. Kansrijk starten, een leven lang.

De sbo-scholen en SO De Bodde hebben de LEA-middelen vooral geïnvesteerd in de brede talentontwikkeling van de leerlingen. Denk aan workshops sport, drama en muzieklessen. Ze hebben daarbij de samenwerking gezocht met lokale partijen op het gebied van cultuur. De verantwoording van de LEA-middelen verloopt via T-Primair.

2.9 Leerlingaantallen

Het leerlingaantal voor de scholen voor speciaal basisonderwijs (sbo), speciaal onderwijs (so) en voortgezet speciaal onderwijs (vso) wordt sterk beïnvloed door, landelijk beleid, ontwikkelingen in het reguliere onderwijs en vanuit de samenwerkingsverbanden voor passend onderwijs. Tussen de scholen zien we duidelijk verschillen in de ontwikkeling van de leerlingaantallen. We zien ook dat ons totale leerlingaantal in 2023 licht is afgenomen.

De veranderingen in leerlingaantallen zijn over het algemeen goed te verklaren. We zien op De Bodde al een aantal jaren een forse toename van het aantal leerlingen. Leerlingen met een zeer beperkt ontwikkelingsniveau (leerlingen die als uitstroomperspectief belevingsgerichte dagbesteding hebben), krijgen steeds minder vaak een onderwijsvrijstelling. Waar deze leerlingen voorheen overdag in een instelling verbleven, komen ze nu fulltime naar school. We zullen met gemeenten en zorgaanbieders in gesprek gaan hoe we samen het beste het ontwikkelrecht van alle kinderen kunnen realiseren. Dat hoeft naar ons idee niet altijd 'zorg in onderwijs' te zijn. Wij denken dat 'onderwijs in zorg' ook kansrijk is. Het is niet onze ambitie om De Bodde nog verder te laten groeien.

We zien op de SBO-scholen echter een flinke daling. Hier hebben we samen met onze partners in het regulier onderwijs nadrukkelijk de eerste stappen naar inclusiever onderwijs gezet. Onze meerjarenbegroting voorspelde een daling van 5% per jaar, maar we zien nu zelfs al twee jaar een daling van 7%. De schooldirecties en het bestuur monitoren het hele jaar de te verwachten leerlingaantallen. Zo kunnen we tijdig maatregelen nemen voor onder meer de personele bezetting, huisvesting en de financiële middelen. Ondanks dat vergelijking van leerlingaantallen met een gewijzigde peildatum voor het PO (1 februari in plaats van 1 oktober) niet direct gemaakt kan worden, zijn er op schoolniveau wel trends zichtbaar.

Het Praktijkcollege heeft de afgelopen jaren, na een periode van een sterke stijging, een stabilisatie in het aantal leerlingen laten zien. Desondanks verwachten we dat de groei doorzet, daarom hebben we deze ontwikkeling in onze prognoses richting 2027 doorgetrokken.

Elk jaar kijken we tijdens de begrotingsronde opnieuw naar de leerlingaantallen en stellen we de te verwachten aantallen waar nodig bij. De prognoses hebben alleen betrekking op leerlingen die voltijdonderwijs bij ons volgen (inclusief residentiële leerlingen of plaatsbekostigde leerlingen bij De

Keyzer) en niet op leerlingen die bijvoorbeeld symbiotisch passende onderwijsarrangementen op een andere school volgen.

LEERLING AANTALLEN		Realisatie 1-10-2021 PO en VO	Realisatie 1-2-2022 PO 1-10-2022 VO	Realisatie 1-2-2023 PO 1-10-2023 VO	Realisatie 1-2-2024 PO Prognose 1-10-2024 VO	Prognose 1-2-2025 PO 1-10-2025 VO	Prognose 1-2-2026 PO 1-10-2026 VO	Prognose 1-2-2027 PO 1-10-2027 VO	Verskil in % 2022 t.o.v. 2021	Verskil in % 2023 t.o.v. 2022
SBO scholen	Totaal	685	727	676	596	581	552	532	6%	-7%
SBO Zonnestein - 04BX		207	224	212	170	171	162	154	8%	-5%
SBO Westerwel - 09PC		320	334	284	250	244	232	220	4%	-15%
SBO Noorderlicht - 11XT		158	169	180	176	166	158	158	7%	7%
De Bodde - 01FX	Totaal SO + VSO	332	337	363	395	394	394	394	2%	8%
	Totaal SO	158	165	186	191	191	191	191	4%	13%
	Totaal VSO	174	172	177	204	203	203	203	-1%	3%
Parcours - 01UB	Totaal VSO	182	179	164	174	180	180	180	-2%	-8%
SG De Keyzer - 23JU	Totaal SO + VSO	491	501	499	476	485	485	485	2%	0%
	Totaal SO	197	205	193	174	175	175	175	4%	-6%
	Totaal VSO	294	296	306	302	310	310	310	1%	3%
Praktijkcollege Tilburg - 12PR	Totaal VO	283	273	275	275	289	303	318	-4%	1%
Totaal SBO leerlingen		685	727	676	596	581	552	532	6%	-7%
Totaal SO leerlingen		355	370	379	365	366	366	366	4%	2%
Totaal VSO leerlingen		650	647	647	680	693	693	693	0%	0%
Totaal VO leerlingen		283	273	275	275	289	303	318	-4%	1%
TOTAAL BIEZONDERWIJS		1.973	2.017	1.977	1.916	1.929	1.914	1.909	2%	-2%

2.10 Uitstroomgegevens en opbrengsten

De verdeling van de uitstroom van de leerlingen op onze so- en sbo-scholen is als volgt:

	SO scholen		Zonnesteen	SBO scholen	
	De Bodde	De Keyzer		Noorderlicht	Westerwel
Regulier basisonderwijs (bo)		7	1	1	
Speciaal onderwijs (so)	1		14	5	17
Speciaal basisonderwijs (sbo)	2	12	8	3	8
Regulier voortgezet onderwijs (vo)	1	5	29	29	44
vmbo basis			15	2	18
vmbo basis/kader				9	
vmbo kader			3	1	10
vmbo theoretisch/gemengd			3	1	5
havo					3
vwo					1
Praktijkonderwijs (pro)	1		8	16	7
VSO	30	45	16	5	22
VSO-ZML					
VSO-arbeidsgericht			9	1	3
VSO-vmbo basis			4	3	10
VSO-vmbo kader			2	1	4
VSO-vmbo theoretisch/gemengd			1		2
VSO-havo					2
VSO-vwo					1
Overig	1	2	1	3	1
Anders/verhuisd	4		1	2	1
Onbekend		3		1	
Geen onderwijs					
Totaal	38	72	69	46	92

De verdeling van de uitstroom van onze vso- en pro-leerlingen is als volgt:

	VSO scholen			Praktijkonderwijs	
	De Bodde	De Keyzer	Parcours	Praktijkcollege Tilburg	
voortgezet speciaal onderwijs (vso)	4	4	5	3	
voortgezet onderwijs (vo)		7	1		
Dagbesteding	23	2	6	1	
Dagbesteding		2			
Belevingsgerichte dagbesteding	2				
Activiteitsgerichte dagbesteding	6				
Arbeidsmatiggerichte dagbesteding	15		6		
Vervolgonderwijs	1	48	21	2	25
MBO		40	21		25
HBO		3			
VAVO		2			
Arbeid	2	8	14	26	
Arbeid		8	14	26	
Beschut werk					
Overige	3	17	5	9	
Anders/verhuisd	3	16	5	5	
Geen vervolgplek/traject leerplicht				2	
Onbekend		1		2	
Totaal	33	86	52	64	

Ons onderwijs is gebaseerd op de ondersteuningsbehoefte van elke leerling. Zo bereiden wij hen voor op hun toekomst. Wij willen dat zij zo succesvol mogelijk een vervolgstap kunnen zetten en de kans krijgen om zich optimaal te ontwikkelen. In 2024 gaan we het uitstroomperspectief en vooral het vervolgsucces nog meer leidend laten zijn in onze onderwijskundige keuzes. We willen dat onze leerlingen goed terecht komen.

3 Passend onderwijs

Passend onderwijs heeft de afgelopen jaren positieve ontwikkelingen doorgemaakt. Het streven naar meer inclusief onderwijs, waarbij ieder kind de kans krijgt om zich optimaal te ontwikkelen binnen het onderwijs, heeft geleid tot meer samenwerking tussen het regulier en speciaal onderwijs. De expertise vanuit het speciaal onderwijs is hierbij een krachtig instrument om de ondersteuningsniveaus binnen het regulier onderwijs te vergroten. Het vanuit een breder perspectief kijken naar maatschappelijke ontwikkelingen draagt bij aan de gesprekken die we voeren met betrokken partijen over meer inclusief onderwijs en onze ambitie om het begrip inclusief onderwijs vanuit een brede blik te benaderen.

3.1 Passend en inclusiever onderwijs

Vanuit onze koers willen we bijdragen aan passend en inclusiever onderwijs. Passend onderwijs zien we als een passende plek met de benodigde ondersteuning voor elke leerling. Indien leerlingen veel ondersteuning nodig hebben is deze plek vaak nog in het speciaal onderwijs. Toch zien we meer kansen en mogelijkheden om passend onderwijs samen met het regulier onderwijs vorm te geven, zodat passend onderwijs minder vaak speciaal onderwijs hoeft te betekenen. Hierdoor zijn kinderen vaker in staat om in hun eigen wijk of buurt naar school te gaan.

Met Expertisecentrum De Kracht beschikken we over een kwalitatief hoogstaand expertisecentrum waarmee we onze expertise vanuit het speciaal onderwijs inzetten om de ondersteuningsniveaus binnen scholen regulier onderwijs te vergroten. Op dit moment ondersteunt De Kracht meer dan 80 scholen in de regio met passend onderwijs. Scholen en besturen nemen diensten af bij De Kracht voor de ondersteuning van hun onderwijsprofessionals en leerlingen. Dat vindt plaats door middel van training, coaching, begeleiding, advies en onderzoek. Vanuit het brede netwerk waarin de Kracht actief is, wordt het aanbod van De Kracht jaarlijks geactualiseerd om zo goed mogelijk aan te kunnen blijven sluiten aan de ondersteuningsbehoeften van de scholen in de regio.

Mede door de inzet van De Kracht en de toenemende samenwerking tussen onze scholen en scholen binnen het regulier onderwijs zien we dat we vanuit deze samenwerking zichtbare stappen zetten om passend onderwijs vaker te realiseren in het regulier onderwijs. Het toenemend aantal leerlingen in 2023 dat tussentijds vanuit het speciaal onderwijs is teruggestroomd naar het regulier onderwijs bevestigt onze ambitie om in toenemende mate de samenwerking met het reguliere onderwijs aan te blijven gaan. Bij deze ontwikkelingen staat voor ons passend en meer inclusief onderwijs centraal, maar wel onder de voorwaarde dat de kwaliteit van het onderwijs en ondersteuning voor leerlingen met extra ondersteuningsbehoefte van een gelijk niveau blijft. Op dit moment voeren we binnen verschillende samenwerkingsverbanden gesprekken en verkennende analyses om te kijken welke leerlingen kansrijk een stap zouden kunnen maken vanuit het speciaal onderwijs naar het regulier onderwijs.

Inclusief onderwijs zien we als het bieden van gelijke kansen en toegang tot onderwijs voor leerlingen, ongeacht hun achtergrond, mogelijkheden of ondersteuningsbehoefte. Het omvat ook het creëren van een inclusieve cultuur binnen de school, waarin alle leerlingen worden gewaardeerd en gerespecteerd, ongeacht hun verschillen. Vanuit deze brede inclusieve blik kijken we naar de ontwikkelingen binnen de regio. Onderzoek toont aan dat meer inclusief onderwijs bijdraagt aan de sociale en emotionele ontwikkeling van alle leerlingen en het vergroten van begrip en acceptatie. We maken ons dan ook sterk voor het realiseren van differentiatie binnen groepen en niet tussen groepen, zowel binnen het scholen voor regulier onderwijs als binnen ons eigen specialistisch onderwijs.

We nemen in de regio Midden-Brabant deel aan zes samenwerkingsverbanden:

- Plein 013, samenwerkingsverband po Tilburg en omgeving
- Portfolio, samenwerkingsverband vo Tilburg en omgeving
- PO Langstraat Heusden Altena, samenwerkingsverband po Waalwijk en omgeving
- VO De Langstraat, samenwerkingsverband vo Waalwijk en omgeving
- RSV Breda PO, samenwerkingsverband po Breda en omgeving
- RSV Breda VO, samenwerkingsverband vo Breda en omgeving.

3.2 Overige samenwerkingspartners

Alleen door samenwerking kunnen wij onze ambitie en die van de samenwerkingsverbanden verwezenlijken. Daarom werken we op operationeel, tactisch en strategisch niveau – en in diverse samenstellingen – samen met collega's in het onderwijs, met de zorg, de jeugdhulpverlening, gemeenten, werkgevers die stageplekken en banen hebben voor onze leerlingen en met andere partners die nodig zijn om de onderwijsbehoefte van leerlingen te realiseren.

3.3 Projecten samenwerking onderwijs, gemeente en zorg/jeugdhulp

Alle scholen van Biezonderwijs werken in meer of mindere mate samen met de gemeente en zorgpartners. Bij de sbo-scholen doen we dit via de schoolvoorbereidende groepen. Praktijkcollege Tilburg en Parcours werken nauw samen met de gemeente als het gaat over het soepel laten verlopen van de overgang van school naar de arbeidsmarkt.

De samenwerkingsverbanden voeren hun taak uit aan de hand van een ondersteuningsplan. Daarin zijn samen met alle aangesloten besturen ambities gesteld en afspraken gemaakt over de wijze waarop naar het gewenste resultaat toegewerkt kan worden. Ondanks dat de verwijzingspercentages een licht dalende trend vertonen, liggen er nog veel mogelijkheden om de samenwerking met het reguliere onderwijs te versterken en de ondersteuningsniveaus in het reguliere onderwijs te verhogen zodat leerlingen minder snel naar het speciaal onderwijs verwezen hoeven te worden. Daar waar de samenwerking goed is, zien we dat bijvoorbeeld in de terugplaatsing van leerlingen vanuit het vso van De Keyzer naar het reguliere vo succes wordt geboekt: in 2023 konden er zeven leerlingen terugstromen. Die trend willen we in 2024 uitbouwen.

Daarnaast spelen er echter veel ontwikkelingen die van invloed zijn op onze scholen:

- Er is een overlap in onderwijsaanbod so en vso voor een bepaalde groep leerlingen tussen scholen van Biezonderwijs en Onderwijscentrum Leijpark (OCL). Dat levert onzekerheid op over toekomstige leerlingaantallen. We verwachten dat in de samenwerkingsverbanden het besluit zal worden genomen om kinderen met louter gedragsproblematiek naar scholen van Biezonderwijs te verwijzen en dat zou een potentiële groei van zo'n 200 leerlingen kunnen betekenen.
- Scholen in het reguliere onderwijs zijn de afgelopen jaren in staat geweest om vanuit NPO-budget extra ondersteuning te bieden aan hun leerlingen. Met het stoppen van die tijdelijke financiering zijn de eerste signalen dat scholen zonder die financiering niet meer dezelfde ondersteuning kunnen bieden en zullen gaan verwijzen naar het specialistisch onderwijs.
- De huidige bekostiging van leerlingen die niet in staat zijn om in een (grotere) groep onderwijs te volgen is niet voldoende. Het maatwerk dat die leerlingen nodig hebben is daarmee niet duurzaam te bekostigen en staat daarmee onder druk.

- Voor leerlingen met uitstroombestemming belevingsgerichte dagbesteding speelt de discussie of de school altijd de beste plek is om tot ontwikkeling te komen. Uiteindelijke keuzes daarin hebben een grote invloed op de leerlingaantallen van verschillende scholen.

Samenwerking onderwijs en zorg

Binnen Biezonderwijs zijn er enkele scholen waar in verschillende mate een gecombineerde setting is van onderwijs en zorg. We streven daarbij naar een effectieve en efficiënte samenwerking tussen onderwijs, gemeenten, jeugdhulp en overige partners.

Een van de samenwerkingsprojecten is Zorg in Onderwijstijd (ZiO). Daarbij vraagt de school aan ouders/verzorgers om een deel van hun PGB-budget af te staan aan het onderwijs, of een beschikking voor Zorg in Natura aan te vragen voor de zorg die deze kinderen binnen onderwijstijd nodig hebben. Sinds schooljaar 2022-2023 wordt ZiO beschikkingsvrij ingezet voor alle kinderen die deze zorg nodig hebben op SO De Bodde door Amaranth.

In de loop van 2023 is er extra aandacht gegaan naar de verduurzaming van het aanbod op de scholen waar onderwijs en zorg een specifieke doelgroep bedient. We willen in 2024 de ingezette weg continueren om individueel maatwerk met individuele bekostiging richting de toekomst anders te organiseren. We streven naar meer groepsbekostiging en minder individuele beschikkingen. Daardoor kunnen we onze ondersteuning duurzamer organiseren en beperken we de invloed van het steeds wisselend aantal leerlingen binnen deze specifieke ondersteuning. We zetten die stappen in goede samenwerking met zowel de gemeente als de samenwerkingsverbanden. Individueel maatwerk krijgt daarbij een meer tijdelijk en hybride karakter.

4 Strategisch personeelsbeleid

Aandacht voor werken en leren

“Bevlogen medewerkers presteren beter, blijven gezond en hebben meer plezier”
(Koers2025)

Strategisch personeelsbeleid is hét belangrijkste instrument om de onderwijskwaliteit te beïnvloeden. Ons strategisch personeelsbeleid is hét antwoord op de vraag hoe wij ook in de toekomst kunnen blijven beschikken over voldoende, hele goede professionals. Dat is belangrijk omdat de kwaliteit van onderwijs sterk afhankelijk is van de kwaliteit van onze professionals. Biezonderwijs is één werkgever, aangestuurd door één leidinggevend team van adjunct-directeuren, directeuren en een bestuurder. Dat biedt de mogelijkheid om een aantal grote uitdagingen effectief en collectief aan te pakken. Omdat ons onderwijs steeds meer vraagt om differentiatie en samenwerking maken we de beweging van een organisatie voor professionals naar een organisatie van professionals.

Vanuit de route Aandacht voor werken en leren is de richting bepaald voor het strategische HR-beleid. We staan voor de uitdaging om nu en in de toekomst zorg te (blijven) dragen voor een evenwichtig personeelsbestand. Belangrijke pijlers waarop we ons richten zijn:

- arbeidsmarkt, formatie en flexibiliteit
- leren en ontwikkelen
- vitaliteit en inzetbaarheid
- (persoonlijk) leiderschap en eigenaarschap.

In de volgende paragrafen lichten we toe welke ontwikkelingen we in 2023 hebben gerealiseerd.

4.1 Personele kengetallen

4.1.1 Personeelsbezetting

We zijn voor het po-gedeelte eigenrisicodragers (ERD) en financieren vervanging zelf. Voor Praktijkcollege Tilburg geldt dit niet, omdat het vo is verzekerd bij het Risicofonds. In onderstaande tabel geven we de personeelsgegevens in werktijdfactor (wtf) weer, inclusief vervangers en exclusief de medewerkers die vervangen worden tijdens hun zwangerschapsverlof.

Personeelsgegevens in wtf	2023	in %
Onderwijzend personeel (OP)	257	55%
Onderwijsondersteunend personeel (OOP)	185	39%
Bestuur/management (DIR)	26	6%
Totaal Biezonderwijs	468	100%

4.1.2 Man-vrouwverhouding, gemiddelde leeftijd en verhouding type contracten

Man-vrouw verhouding	2023	in %
Man	130	22%
Vrouw	474	78%
Totaal Biezonderwijs	604	100%
Gemiddelde leeftijd		43 jaar
Verhouding contracten van onbepaalde tijd vs. tijdelijke contracten		95% vs. 5%

4.1.3 Ziekteverzuim

Ten opzichte van 2022 (8,55%) is het gemiddelde verzuimpercentage in 2023 gedaald (7,80%). De meldingsfrequentie is gedaald. De verzuimduur is gestegen. Het grootste percentage verzuim zit in de leeftijdscategorie 60-70. Tussen de scholen bestaan aanzienlijke verschillen. Het landelijke verzuimcijfer 2023 is nog niet bekend, maar is in het gespecialiseerd onderwijs (GO) altijd hoger dan in het regulier.

Verzuimgegevens	Biezonderwijs 2023	GO (landelijk) OP 2022	OO (landelijk) OOP 2022
Verzuimpercentage	7,80%	7,50%	8,10%
Meldingsfrequentie	1,48	1,70	1,80
Verzuimduur (in dagen)	25,12	19	19

4.1.4 Uitdiensttredingen

We controleren alle uitdiensttredingen op mogelijke uitkeringen na ontslag vanuit de Werkloosheidswet (WW) en de Ziektewet (ZW). We beperken de WW-lasten door te toetsen aan de door het Participatiefonds vastgestelde richtlijnen. We werken bij re-integratie bij ziekte altijd toe naar herstel voordat het dienstverband eindigt.

4.2 Beleidsontwikkeling in het kader van strategisch personeelsbeleid

Great Place to Work

In het vierde kwartaal van 2023 is een medewerkersonderzoek uitgevoerd. De respons ligt op 80%. Van de deelnemers vindt 78% Biezonderwijs een Great Place to Work. Een mooi vertrekpunt om te behouden en versterken wat we al goed doen en om de aandachtspunten aan te pakken. Elk team gaat er verder mee aan de slag om van Biezonderwijs een nog fijnere werkplek te maken. Dat is fijn voor ons, voor iedereen die bij ons wil komen werken en vooral voor onze leerlingen. Want als wij vertrouwen, trots en plezier ervaren, profiteren zij daar ook van.

Arbeidsmarktcommunicatie en recruitment

Met een vernieuwde 'Werken bij'-website gekoppeld aan een recruitment applicatie is het werving- en selectieproces verder geoptimaliseerd. In totaal zijn 106 nieuwe medewerkers in 2023 van start gegaan. Naast de online wervingsactiviteiten zijn er ook enkele succesvolle offline events georganiseerd. In de arbeidsmarktcommunicatie sluiten we steeds meer aan op aspecten die voor werkzoekenden belangrijk zijn bij het kiezen van een nieuwe werkgever. In 2023 hebben we gewerkt aan de verdere versterking van ons werkgeversmerk door middel van een passend en krachtig arbeidsmarktcommunicatieconcept 'Geef meer dan les'. De verdere uitvoering hiervan vindt in 2024 plaats.

Zij-instroom

In 2023 is weer een nieuwe groep zij-instromers gestart binnen Biezonderwijs. Het zij-instroomtraject wordt vormgegeven samen met Fontys en de besturen binnen het T-Primair verband. Naast dit zij-instroomtraject is binnen T-Primair in samenwerking met Avans+ ook gestart met een verkort opleidingstraject tot leraar in twee fases.

Loopbaanpoule

Door de loopbaanpoule kunnen we beter inspelen op vacatures die bij onze scholen ontstaan. Dat komt doordat we een bovenschoolse voorziening hebben ingericht en vacatures kunnen invullen met leraren uit de loopbaanpoule. Daarnaast kunnen medewerkers zich zo oriënteren op het specialistisch onderwijs als ze nog geen goed zicht hebben op alle onderwijsvormen en doelgroepen. Voor de loopbaanpoule nemen wij het hele jaar mensen aan, ook als er (nog) geen vacatures zijn.

Arbeidsvoorwaarden

Eind 2021 hebben we het meerkeuzesysteem arbeidsvoorwaarden geïntroduceerd. Dat biedt medewerkers de ruimte om hun eigen arbeidsvoorwaardenpakket samen te stellen binnen de mogelijkheden van onder andere de werkkostenregeling en bepaalde kaders en voorwaarden. Hier is in 2023 goed gebruik van gemaakt. 'Groene' producten zoals zonnepanelen en een warmtepomp zijn toegevoegd aan het pakket.

Introductie en inwerken

In 2023 vonden er drie introductiebijeenkomsten plaats voor nieuwe medewerkers. Die bijeenkomsten stonden in het teken van een kennismaking met Biezonderwijs, Koers2025 en thema's als goed werkgeverschap, professionalisering/ontwikkeling en persoonlijke drijfveren.

Begeleiding startende leraren

We vinden het belangrijk dat iedereen die bij ons komt werken (nieuw of in een andere functie), goed ingewerkt en begeleid wordt. Zij volgen daarom een tweejarig traject waarbij we investeren in coaching, begeleiding en scholing. De begeleiding wordt uitgevoerd door de coaches van ons expertisecentrum De Kracht. De nadruk in het traject ligt op het leren kennen van het vak, de school en van het speciaal (basis)onderwijs in het algemeen. In het tweede jaar richten we de aandacht op het vergroten van de (vak)inhoudelijke kennis en bieden we elke startende medewerker scholing, intervisie en persoonlijke coaching aan.

Managementtraineeprogramma

In het eerste kwartaal van 2023 zijn er vier management trainees gestart met het potential programma van T-Primair. Dit wordt gecombineerd met een werkervaringsplaats binnen een school. Dat programma richt zich op mensen die door willen groeien naar een leidinggevende rol. Daarnaast is binnen T-Primair verband een programma 'oriëntatie op leiderschap' ontwikkeld waar een viertal medewerkers gebruik van hebben gemaakt.

Leren en ontwikkelen

Binnen onze Biezonderwijs Academie bieden we medewerkers een interessant en divers aanbod aan op het gebied van professionalisering. Daarvoor gebruiken we onder andere het aanbod van De Kracht. Dat is vrij toegankelijk voor alle medewerkers. Daarnaast wordt door alle medewerkers de training traumasensitief lesgeven gevolgd.

Gesprekscyclus

In 2023 werd naar aanleiding van een pilot gestart met een nieuwe gesprekscyclus: 'Mijn Reiskompas'. De nieuwe gespreksronde helpt bij het nemen van regie als professional over je ontwikkeling en inzetbaarheid.

Werkdrukvermindering en -middelen

Zoals landelijk afgesproken zijn er structureel middelen beschikbaar voor de verlaging van de werkdruk in het onderwijs. In schooljaar 2018/2019 kwamen de eerste middelen beschikbaar voor het primair onderwijs. Vanaf schooljaar 2022/2023 is in het Onderwijsakkoord afgesproken dat deze middelen ook structureel beschikbaar komen voor het voortgezet onderwijs. Daarbij kunnen teams in onderling overleg bepalen op welke wijze ze de werkdruk willen verlichten.

De hoogte van het budget per school wordt vastgesteld op basis van het aantal leerlingen per 1 februari voor het primair onderwijs en 1 oktober voor het voortgezet onderwijs. Dit is in combinatie met de actuele tarieven voor werkdrukvermindering. De middelen zijn toegekend op basis van het aantal leerlingen per school. Dit betekent dat expertisecentrum De Kracht geen middelen toegekend heeft gekregen.

Onderstaande tabel geeft de meerjarige toekenning van de middelen weer.

Werkdrukmiddelen	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Zonnesteun	92.366	86.867	74.104	70.399	66.694	63.400
Westerwel	137.725	116.920	105.804	100.452	95.512	90.572
Noorderlicht	69.687	74.516	72.046	68.341	65.047	61.754
Totaal SBO scholen	299.778	278.303	251.954	239.192	227.253	215.726
De Bodde SO	90.717	102.099	104.844	104.844	104.844	104.844
De Bodde VSO	94.566	96.061	111.431	111.431	111.431	111.431
Totaal Bodde SO/VSO	185.283	198.160	216.275	216.275	216.275	216.275
De Keyzer SO	112.709	105.942	96.061	96.061	96.061	96.061
De Keyzer VSO	162.741	167.421	170.165	170.165	170.165	170.165
Totaal SG De Keyzer SO/VSO	275.450	273.363	266.226	266.226	266.226	266.226
Parcours VSO	98.414	91.121	98.806	98.806	98.806	98.806
Totaal Biezonderwijs PO	858.925	840.947	833.261	820.499	808.560	797.033
Praktijkcollege Tilburg (VO)	130.502	131.458	131.458	138.151	144.843	152.014
Totaal scholen Biezonderwijs	989.427	972.405	964.719	958.650	953.403	949.047

Alle schooldirecties betrekken hun medewerkers bij de keuzes omtrent de inzet van de werkdrukmiddelen. Binnen de teams wordt daarna een keuze gemaakt die aan de (P)MR wordt voorgelegd. Enkele scholen binnen Biezonderwijs hebben de werkdrukmiddelen besteed aan de inzet van een vakdocent gym en/of beeldende vorming, of een onderwijsassistent. Andere scholen kiezen voor de inzet van een leraarondersteuner, pedagogisch conciërge of een administratieve kracht die leraren ontlast in hun werkzaamheden buiten de lessen om. Het grootste deel van de uitgaven is uitgegeven aan personeel ter ondersteuning van collega's, zie de onderstaande tabel.

Besteding werkdrukmiddelen	2023
Personeel	984.427
Materieel	-
Professionalisering	-
Overig	5.000
Totaal	989.427

Bijzondere (PO) en aanvullende (VO) bekostiging op het personeelsbeleid

In 2023 ontvingen wij bijzondere PO bekostiging voor 'Professionalisering en begeleiding starters schoolleiders' en aanvullende VO bekostiging voor 'Strategisch personeelsbeleid, begeleiding en verzuim'. In totaal ging het om circa € 202.858. Ons opgestelde bovenschoolse bestedingsplan richtte zich op 3 initiatieven, te weten:

1. begeleiding van startende leerkrachten op de scholen en de loopbaanpoule door een coach van De Kracht
2. een management trainee programma via werkervaringsplaatsen voor potentiële adjunct-directeuren
3. een management development programma voor het leidinggevend kader.

De inzet van de middelen is meegenomen in de relevante medezeggenschapstrajecten en heeft de instemming gekregen van de GMR. De bestedingen zijn volgens het bestedingsplan gerealiseerd.

5 Bedrijfsvoering: huisvestingsbeleid en communicatie

Aandacht voor ondersteuning

‘De basis op orde’
 (Koers2025)

De ontwikkelingen op het gebied van huisvesting splitsen we op in bovenschoolse thema’s en in activiteiten die op de (school)locaties plaatsvinden.

5.1 Meerjarig Integraal Huisvestingsplan en capaciteit van onze schoolgebouwen

Elke vier jaar stellen we samen met de gemeente Tilburg en de andere schoolbesturen in de stad een Meerjarig Integraal Huisvestingsplan (MIHP) op. In dit plan bepalen we gezamenlijk de gewenste kwaliteit van de schoolgebouwen in Tilburg en maken we een investeringsplan. Daarin staat per schoolgebouw wanneer het (ver)nieuwd of gerenoveerd wordt. In 2021 is het MIHP PO+ vastgesteld. In 2024 is het traject voor de herijking van het MIHP VO opgestart.

De Keyzer valt buiten dit plan. Deze school ligt in de gemeente Goirle en daar is een decentralisatiecontract van toepassing.

Onze schoolgebouwen komen de komende 20 jaar in principe niet in aanmerking voor (ver)nieuwbouw of renovatie, met uitzondering van SO De Bodde. We zien echter de laatste jaren een toename van het aantal leerlingen in het (voortgezet) speciaal onderwijs (VSO) en een afname in het speciaal basisonderwijs (SBO). Dit heeft gevolgen voor de capaciteit van onze gebouwen. De SBO-schoolgebouwen zijn te groot, terwijl de VSO-schoolgebouwen te klein zijn.

School	Capaciteit gebouw	Aantal Leerlingen
SBO Zonnestein	300	180
SBO Noorderlicht	285	175
SBO Westerwel	375	257
VSO Parcours	156	180
VSO de Keyzer	228	310
SO de Keyzer	176	175
SO de Bodde	143	191
VSO de Bodde	198	203
VO Praktijkcollege	250	275
Totaal	SBO: 960 SO: 319 VSO: 582 VO: 220 Totaal: 2.081	SBO: 612 SO: 366 VSO: 693 VO: 275 Totaal: 1.946

Vanwege dit capaciteitsvraagstuk, hebben we afgelopen jaar meerdere scenario's onderzocht om tot een oplossing te komen. In 2024 starten we hiervoor een programma onder leiding van een

programmamanager, om te komen tot een lange termijn oplossing. De vertaling naar huisvesting zal volgend zijn op het onderwijsaanbod dat we nastreven. Voor de situatie per school, zie ook hoofdstuk 5.6.

5.2 Richtlijnen verslaglegging

Vanaf 1 januari 2024 veranderen de landelijke voorschriften voor het verwerken van de kosten groot onderhoud in de jaarrekening. Tot en met 2023 maakt Biezonderwijs gebruik van de gangbare egalisatiemethode voor de opbouw van de voorziening voor groot onderhoud. De hoogte daarvan is gebaseerd op het in 2023 vernieuwde meerjarenonderhoudsplan. Vanaf 2024 is die methode niet meer toegestaan en moet er een keuze gemaakt worden tussen het activeren van het groot onderhoud en het vormen van een voorziening volgens de componentenmethode. Biezonderwijs heeft de keuze gemaakt om vanaf 2024 over te gaan op het activeren van het groot onderhoud. De voorziening groot onderhoud zal via een stelselwijziging in 2024 aan het eigen vermogen worden toegevoegd.

5.3 Meerjarenonderhoudsplan

Stapsgewijs coördineren we het onderhoud meer centraal. Zo maken we efficiënt en effectief gebruik van bestaande expertise en ervaring en behalen we eventuele schaalvoordelen. Per 1 januari zijn we een nieuwe samenwerking aangegaan met Bornadvies. Zij vervullen de rol van vastgoedregie-organisatie. Daarmee beheren ze ons meerjarenonderhoudsplan en sturen ze de onderhoudspartijen aan.

Naast het vernieuwde meerjarenonderhoudsplan hebben we ook een aanvullende inventarisatie gedaan voor het meerjarig upgraden van onze onderwijslocaties om onze gebouwen verder te verduurzamen. Hier kwam een ambitieus investeringsplan uit voort, dat we gaan uitvoeren om de onderwijsactiviteiten verder te ondersteunen. Dat doen we in combinatie met de geplande activiteiten op het gebied van groot onderhoud. Afhankelijk van het karakter van de verschillende projecten financieren we dat mede vanuit de voorziening groot onderhoud.

5.4 Klimaat en duurzaamheid

Biezonderwijs laat zich in haar beleid in toenemende mate leiden door duurzaamheidsaspecten. Het terugdringen van het energieverbruik heeft daarbij grote prioriteit. In 2023 is de bestaande verlichting vervangen door LED-verlichting. Zo kunnen we de energielasten terugdringen. Daarnaast hebben we de installatie van zonnepanelen aanbesteed voor 5 schoolgebouwen. De zonnepanelen worden in 2024 geplaatst. In 2023 zijn ook een aantal schoolpleinen vergroend (Westerwel en Zonnesteen). In 2024 volgt Parcours.

5.5 Ventilatie

Al onze scholen zijn inmiddels voorzien van mechanische ventilatie met uitzondering van onze huurlocatie Generaal Smutslaan 13, waar 'natuurlijk' wordt geventileerd. In 2023 zijn alle onderwijsruimten van alle locaties voorzien van een CO₂-meter conform de richtlijnen van het ministerie. Ook is er per gebouw een monitoringssysteem in werking gesteld.

5.6 Ontwikkelingen op de scholen

5.6.1 De Keyzer

We hebben een overeenkomst doordecentralisatie huisvestingsvoorzieningen gesloten met de gemeente Goirle. De totale huisvestingslasten van De Keyzer waren in 2023 € 1.148.545. De ontvangen vergoeding van de gemeente Goirle was in 2023 € 487.126,-. Deze hebben wij volgens de overeenkomst ingezet voor

adequate huisvesting voor De Keyzer. Ook een deel van de vergoeding vanuit het Ministerie, de materiële instandhouding, is hiervoor ingezet.

VSO De Keyzer heeft al enkele jaren te maken met ruimtetekort door een groeiend aantal leerlingen. Zij maken daarom sinds 2016 gebruik van noodunits. De school huurt die van een particuliere verhuurder. Omdat de school zo veel leerlingen heeft, gebruiken ze de noodunits nog steeds. Daarom hebben we het in 2019 aflopende huurcontract met 3 jaar verlengd. Er is in 2022 een nieuwe tijdelijke omgevingsvergunning verleend tot mei 2026. De noodunit blijft tot die tijd staan en is in 2023 opgeknapt.

Door een nog steeds bestaand ruimtegebrek bij met name het VSO, huren we sinds 1 september 2021 een extra gebouw van 250m² van Sterk Huis erbij. Daar wordt onderwijs geboden aan een aantal maatwerkklassen. In 2023 is er gestart met de ontwikkeling van een langetermijnplan voor dit ruimtegebrek waarin meerdere opties worden onderzocht. Dit onderzoek loopt door in 2024.

5.6.2 SO De Bodde

De gemeente Tilburg heeft een aanvraag gehonoreerd om het bestaande gebouw van SO De Bodde fors uit te breiden in verband met een sterke stijging van het aantal leerlingen. Een deel van het gebouw zal gesloopt worden en vervangen worden door nieuwbouw. Het resterende deel van het gebouw wordt gerenoveerd. De gemeente Tilburg heeft een budget van € 8.691.096 beschikbaar gesteld voor 1.805 m² nieuwbouw en 886 m² renovatie. In 2023 is een projectteam gestart onder leiding van HEVO. Volgens planning zal de bouw medio 2026 gerealiseerd zijn. Vijf groepen van SO De Bodde maken tot die tijd gebruik van het gebouw van Westerwel. De overige groepen worden tijdelijk gehuisvest op een andere locatie.

5.6.3 VSO Parcours

Door een groeiend aantal leerlingen is er door de gemeente Tilburg in 2021 een budget toegezegd voor uitbreiding van Parcours. Daarmee zou het huurcontract van Generaal Smutslaan 13 komen te vervallen. Helaas is het perceel van de school te klein om de extra lokalen te realiseren. Om die reden wordt er Biezonderwijs-breed onderzocht hoe we onze leerlingenpopulatie kunnen verdelen onder onze scholen zonder te veel overlap in onderwijsaanbod en met de mogelijkheid om voldoende en geschikte praktijklokalen te kunnen aanbieden in diverse richtingen. In 2024 komt daarover een vervolg.

5.6.4 Praktijkcollege Tilburg

Het gebouw van Praktijkcollege is niet groot genoeg voor 276 leerlingen. Daarom gebruiken wij 6 lokalen in het naastgelegen gebouw van Onderwijsgroep Tilburg. De toekomst van dat gebouw is echter onzeker. Als de huur van de extra ruimtes er niet meer mogelijk is, kijken we samen met de gemeente Tilburg naar een andere oplossing. Het uitbreiden van de huidige schoollocatie behoort daarbij tot de mogelijkheden.

5.7 Communicatie en profilering

Een (onderwijs)organisatie bestaat uit individuen die dagelijks naar het werk komen om gezamenlijk en in samenhang, voor elke leerling van betekenis te zijn. Door de relevantie hiervan duidelijk te maken aan onze stakeholders (medewerker, leerling, ouder/verzorger, partner), worden wij voor de buitenwereld herkenbaar en ontstaat een krachtig en sterk merk dat waarde toevoegt en bijdraagt aan het bestaansrecht van Biezonderwijs.

In 2022 kreeg dit onder meer vorm door een nieuwe visuele identiteit en huisstijl die recht doet aan onze ambities. In 2023 zijn we doorgegaan op de ingeslagen weg. Schoolgidsen werden in een nieuw jasje

gestoken. Alle scholen en expertisecentrum De Kracht kregen een vernieuwde website in kenmerkende kleuren en met een heldere, herkenbare structuur. Elke school profileert zich op authentieke wijze. Terzelfdertijd is de link met Biezonderwijs en de Koers die we samen varen expliciet.

Om gericht te werken aan meer naamsbekendheid en de trots te versterken op speciaal onderwijs en op onze leerlingen en professionals, werd een social media strategie uitgetekend. Deze strategie geeft ook ons werkgeversmerk lading met het oog op het aantrekken van nieuwe medewerkers en het behouden van collega's die al aan boord zijn. We doen het goed met ruim 830 volgers op Facebook, 520 op Instagram en 2300 volgers op LinkedIn.

In totaal 530 collega's namen deel aan Biezonderwijsdag op 5 oktober (Dag van de leraar) in de Schouwburg in Tilburg. Aansluitend bij de route 'Aandacht voor werken en leren' uit onze Koers2025 draaide deze dag rond eigenaarschap en collectieve verantwoordelijkheid. Het was een dag waarop collega's naast inspiratie en kennisdeling ook veel plezier hadden met elkaar. De twaalf workshops en drie lezingen belichtten het centrale thema 'Regisseren kun je leren' telkens vanuit een andere invalshoek. Medewerkers beloonden deze dag gemiddeld met een 7,8.

De komende jaren ligt de nadruk in alle communicatieactiviteiten op het verder profileren en promoten van de authenticiteit en het onderscheidend vermogen van de scholen, De Kracht én van Biezonderwijs als collectief. Met als bovenliggend doel: Biezonderwijs neerzetten als een volwaardige, betrouwbare en deskundige gesprekspartner voor gemeenten en (zorg)partners en het neerzetten van een interessante en fijne werkgever om voor te werken.

6 Financieel beleid

6.1 Financieel beleid en planning- en controlcyclus

Ons financieel beleid richt zich op de continuïteit van Biezonderwijs en op de kwaliteit van ons onderwijs. De beschikbare middelen verdelen we zodanig dat we de doelstellingen van het strategisch beleidsplan zo optimaal mogelijk realiseren. De middelen zetten we deels bovenschools en deels op schoolniveau in. Daarbij streven we naar een eenduidig bovenschools beleid én naar een bepaalde mate van financiële autonomie van de afzonderlijke scholen en expertisecentrum De Kracht. Dit combineren we met solidariteit.

Door onze positieve, financiële positie hebben we in de begrotingen voor 2023 en verder strategische keuzes gemaakt die ten laste gaan van het eigen vermogen. We hebben de financiële ruimte voor deze keuzes mede gebaseerd op de geactualiseerde risicoanalyse uit september 2022. De inhoudelijke keuzes zijn gemaakt door de schooldirecties en het college van bestuur. Het gaat daarbij investeringen in onderwijskwaliteit, personeel, faciliteiten (inclusief ICT), bedrijfsvoering en huisvesting. We beschouwen deze strategische investeringen als een extra impuls om onze ambities te verwezenlijken. Het eigen vermogen is ruim. Hierbij telt echter mee dat het gebouw van De Keyzer eigendom is van Biezonderwijs.

Voor de zomervakantie stellen we onze kaders vast. Daarna starten we met het opstellen van de begroting. Hierbij stellen we meteen ook een meerjarenbegroting op voor de jaren daarna. Zo bezien we besluiten in meerjarig perspectief en kunnen we rekening houden met (mogelijke) meerjarige financiële gevolgen van beleidsmatige keuzes op bestuurs- of schoolniveau. Voor de financiële opbouw van de begroting gebruiken we de begrotingstool Cogix. De schooldirecteuren en het college van bestuur krijgen advies van de controller en de HR-adviseur. Ten slotte keurt de raad van toezicht de begroting definitief goed.

Bij het opstellen van de meerjarenbegroting zoeken we aansluiting bij de belangrijkste, beleidsinhoudelijke ontwikkelingen. Deze zijn onder andere vastgelegd in het strategisch meerjarenbeleidsplan. In het voorjaar van 2021 is het strategische meerjarenbeleidsplan Koers2025 vastgesteld. Vanuit Koers2025 zijn op beleidslijnen, de doelen en activiteiten doorgetrokken tot één schoolplan voor Biezonderwijs. Het schoolplan is vertaald naar jaarplannen voor de scholen, expertisecentrum De Kracht en de beleidscommissies. Koers2025, het schoolplan Biezonderwijs en de jaarplannen liggen zo ten grondslag aan de meerjarenbegroting 2024-2028.

Het is goed om te weten dat ons leerlingaantal voor de scholen voor speciaal basisonderwijs (sbo), speciaal onderwijs (so) en voortgezet speciaal onderwijs (vso) sterk wordt beïnvloed door, landelijk beleid, ontwikkelingen in het reguliere onderwijs en vanuit de samenwerkingsverbanden voor passend onderwijs. Biezonderwijs heeft hier zelf beperkt invloed op. We helpen het regulier onderwijs om hun ondersteuningsniveaus te versterken en dus minder leerlingen te verwijzen. Daarnaast spelen er andere complicerende factoren: extra geldstromen, zoals het NPO, diverse andere tijdelijke subsidies vanuit het Ministerie en een nieuwe cao voor het po en vo. Daarom ligt op dit moment de focus vooral op de jaarbegroting. Daarnaast passen we onze prognoses voortdurend aan op basis van de ontwikkelingen. Meerjarig sturen wij op een sluitende begroting.

Gedurende het jaar bespreken onze directeuren hun managementrapportages met de controller en de HR-adviseurs. Zij kijken samen naar de realisatiecijfers en maken prognoses op basis van recente

ontwikkelingen. Elke 4 maanden vinden er bovendien organisatie-ontwikkelgesprekken plaats. Hierbij zijn, naast de directeur ook de bestuurder, de adjunct-directeuren en een beleidsadviseur aanwezig. Tijdens deze gesprekken gaan zij in op de ontwikkelingen op het gebied van onderwijskwaliteit, personeel, financiën, nieuw ontstane kansen en mogelijke risico's. Zo evalueren we de inzet van onze middelen op effectiviteit en efficiëntie. Als alle gesprekken zijn afgerond, volgt er een eindrapportage voor de raad van toezicht. Daarnaast werken we continu aan de optimalisatie van onze administratieve processen en interne controleprocessen.

Vanuit onze ambitie voor een duurzame solide en toekomstbestendige bedrijfsvoering zijn we het afgelopen jaar bezig geweest om te onderzoeken hoe we onze gebouwen verder kunnen verduurzamen. Een van deze maatregelen is het plaatsen van zonnepanelen zodat we met onze grote hoeveelheid dakoppervlak, onze eigen duurzame energie kunnen gaan opwekken en minder afhankelijk worden van externe energietarieven. In 2023 hebben het aanbestedingstraject voor het aanleggen van zonnepanelen afgerond. Op zes van onze scholen zijn eind 2023 en worden in 2024 zonnepanelen geplaatst.

6.2 Allocatie van middelen

De verdeling van onze middelen is gericht op een optimale realisatie van de doelen uit Koers2025.

Per 1 januari 2023 is de nieuwe bekostigingssystematiek binnen het PO in werking getreden. Het Ministerie van OCW wil deze systematiek door een vereenvoudigingsoperatie minder complex, minder sturend en beter voorspelbaar maken.

Met de inwerkingtreding van de vereenvoudiging van de bekostiging is de datum van de leerlingtelling verplaatst van 1 oktober naar 1 februari. De leerlingentelling op 1 februari vormt vanaf bekostigingsjaar 2023 de basis voor de bekostiging van onze PO scholen. De ontwikkeling van het leerlingaantal is daarmee cruciaal voor de financiële situatie van onze scholen. Tegelijkertijd is deze moeilijk voorspelbaar en beïnvloedbaar.

Alle bekostigingsvormen worden op BRIN-nummer aan de scholen toegewezen, behalve arbeidsmarkttoelages, de professionalisering en begeleiding van starters schoolleiders (po) en strategisch personeelsbeleid, begeleiding en verzuim. Het budget wordt bepaald op basis van de prognoses van de leerlingenaantallen die de directeuren opstellen.

De opbrengsten boeken we volledig op de scholen en De Kracht, met uitzondering van de bovengenoemde 3 bijzondere bekostigingsvormen. Bovenschoolse kosten (uit hoofde van gezamenlijke programma's) belasten wij door op basis van de school specifieke opbrengsten. De kosten die we op bovenschools niveau begroten en die niet worden doorbelast, onderscheiden wij van de reguliere uitgaven. Denk daarbij aan strategische keuzes ten laste van het eigen vermogen.

6.3 Treasury

Ons treasurystatuut voldoet aan de vigerende wet- en regelgeving en is voor het laatst geactualiseerd in 2020. Dat was nodig vanwege de regeling Beleggen, lenen en derivaten OCW 2016 met kenmerk WJZ/800938 (met terugwerkende kracht vanaf 1 juli 2016). Het uitgangspunt van ons treasurystatuut blijft een risicomijdende houding bij het beleggen van tijdelijke, overtollige liquiditeiten en het aantrekken van externe financiering.

Onze meerjarenbegroting laat een stabiele ontwikkeling zien van de belangrijkste financiële kengetallen op het gebied van liquiditeit en solvabiliteit. Op basis hiervan hoeven we geen additionele financiering aan te trekken en hoeven we overtollige liquiditeiten niet anders uit te zetten dan via de instrumenten die we nu al hanteren. Periodiek evalueren we onze treasury-gerelateerde posities om onze werkwijze te toetsen aan het treasurystatuut en aan de marktontwikkelingen.

In het verslagjaar zijn er geen deposito's afgesloten en hebben we gehandeld conform ons treasurystatuut.

In 2020 gingen banken negatieve rente doorberekenen aan organisaties en particulieren. Daarop heeft Biezonderwijs besloten om in 2021 te gaan schatkistbankieren bij het ministerie van Financiën. Schatkistbankieren was toegestaan binnen het treasurystatuut. Eind 2021 is het schatkistbankieren geëffectueerd.

6.4 Risicomanagement

Ons bestuur koos er in het verleden voor om risicobeheersing en de (interne) controle daarvan zo laag mogelijk in de organisatie en volledig in de lijn te organiseren. Daardoor ligt de verantwoordelijkheid bij de uitvoerende functionaris en zijn direct leidinggevende. Deze laatste moet zich bewust zijn van de risico's die bij de uitvoering van de activiteiten kunnen ontstaan. Daarmee is risicomanagement een taak geworden van iedere leidinggevende, op elk niveau binnen de organisatie.

Tijdens de organisatie ontwikkelgesprekken bespreken scholen mogelijke risico's met de bestuurder. Daarnaast voeren we één keer per 2 jaar een risicoanalyse uit op stichtingsniveau. De vorige risicoanalyse is van september 2022. De eerstvolgende risicoanalyse vindt, conform de afspraak met de raad van toezicht, plaats in het najaar van 2024.

Wij kiezen voor een risicomijdende en risicobeperkende houding. Daar waar mogelijk treffen we aanvullende beheersmaatregelen en verminderen we de gevolgen van de risico's. De uitkomsten van de risico-inventarisatie en de eventuele kwantificering van de risico's hebben we weergegeven in een matrix van 5 (beleids-)clusters. Aan de hand van de inventarisatie voeren we eventueel benodigde aanvullende activiteiten uit. Deze worden meegenomen in de begrotingscyclus.

Biezonderwijs - Financiële doorrekening risico-inventarisatie	Aantal risico factoren	Waarde in euro september 2022
1. Bestuur en organisatie	9	611.250
2. Onderwijs en kwaliteit	6	678.750
3. Financien	10	1.388.906
4. Human Resources - personeel	11	1.648.221
5. Huisvesting, Facilitaire dienstverlening en ICT	7	700.000
Totaal	43	5.027.128

Uit de analyse blijkt dat Biezonderwijs een financieel gezonde onderwijsinstelling is. De algemene reserves van Biezonderwijs zijn van voldoende niveau om de risico's op te kunnen vangen. We kunnen een gezonde financiële huishouding voeren met behoud van de kwaliteit van het onderwijs en de personele bezetting. De organisatie kan risico's van enige omvang dus opvangen zonder continuïteitsproblemen. De risicoanalyse is een permanent onderdeel geworden van de planning-en-control-cyclus.

Binnen de beleidsclusters zien we drie belangrijke risico's. Hieronder beschrijven we deze risico's op hoofdlijnen. Ook geven we een inschatting van de kans dat het risico zich voordoet en wat de mogelijke gevolgen zijn. Om onze AVG-activiteiten te verantwoorden, voegen we een extra paragraaf aan dit hoofdstuk toe.

6.4.1 Ontwikkeling leerlingaantallen

Zoals eerder aangegeven zijn wij sterk afhankelijk van externe ontwikkelingen zoals ontwikkelingen binnen de samenwerkingsverbanden. Immers het regulier onderwijs verwijst leerlingen naar onze scholen, als zij geen (passend) onderwijs kunnen aanbieden. De planbaarheid en de voorspelbaarheid van onze leerlingaantallen zijn hierdoor beperkt.

Het risico bestaat dat de inschattingen van de leerlingaantallen in negatieve of positieve zin afwijken van de werkelijke aantallen. Kijkend naar de ontwikkelingen in Tilburg en de regio, houden we momenteel eerder rekening met een krimp dan met groei. Als we minder leerlingen krijgen, dan heeft dit directe, negatieve gevolgen voor de bekostiging. We hebben dan (tijdelijk) te veel medewerkers in dienst. Krijgen we meer leerlingen, dan is het de vraag of er, gegeven het structurele lerarentekort, voldoende geschikte leerkrachten beschikbaar zijn om deze leerlingen goed specialistisch onderwijs te bieden. In dat geval moeten we extra investeren.

De schooldirecteuren, de controller en het bestuur voeren elke 4 maanden overleg over de ontwikkeling van het aantal leerlingen. Met de meest recente gegevens anticiperen we op de inrichting en de bemensing van het onderwijs. In 2023 zagen we de leerlingaantallen op een aantal van onze scholen sterk fluctueren. Met als risico dat we niet altijd op tijd medewerkers konden vinden om de groepen juist te bemensen. Tegelijkertijd merken we hier wel een positief effect van het beleidsinitiatief om proactiever medewerkers te werven. Het strategisch personeelsbeleid (zie hoofdstuk 4) bevat een aantal specifieke initiatieven die de impact van dit risico verder moet verkleinen.

6.4.2 Extern beleid van samenwerkingsverbanden voor passend onderwijs

We zijn actief in 6 samenwerkingsverbanden in de regio Tilburg, Breda en Waalwijk. Onze bestuurder neemt hieraan deel. Zo kunnen we de belangen van kinderen en jongeren op onze scholen behartigen en borgen. De steeds grotere en actievere rol van Biezonderwijs binnen de samenwerkingsverbanden vraagt om een interne omslag van aanbodgericht naar vraaggericht. Medewerkers moeten voorbereid zijn op een leidende rol in de samenwerking tussen het onderwijs, de zorg en de gemeente. Alleen dan sluiten we aan op de integrale ontwikkelingsvragen van leerlingen.

6.4.3 Professionaliteit en kwaliteit van medewerkers

De ondersteuningsbehoefte van onze leerlingen wordt zwaarder en complexer. Dit heeft gevolgen voor de inhoud van het werk en voor de werkdruk (beleving) van onze professionals. Deze ontwikkeling vraagt om onderwijsprofessionals die adequaat met deze zwaardere caseload kunnen omgaan. Professionals die zich persoonlijk en professioneel blijven ontwikkelen en (bij)scholen, maar ook in staat zijn flexibel samen te werken met ouders/verzorgers en partners uit de zorg, welzijn en andere sociale domeinen. Dit vereist continue scholing en training om de vereiste deskundigheid en vaardigheden te houden. Echter, professionaliseren kost tijd en in de huidige krappe arbeidsmarkt wint een volledige bezetting in de school het soms van tijd om te professionaliseren.

De krapte op de arbeidsmarkt blijft ook komende jaren een aandachtspunt. Ondanks onze inspanningen via de loopbaanpool, proactieve werving en de Biezonderwijs Academie, hebben we moeite om tijdig

voldoende kwalitatief goede mensen te vinden. Landelijk is er binnen het gespecialiseerd onderwijs sprake van een arbeidsmarkttekort van 15%. Dit ligt binnen Biezonderwijs lager.

We proberen op dit risico in te spelen door planmatig de meerjarige uitvoeringsagenda uit te voeren, die voortvloeit uit ons strategische HR-beleid. Daarnaast onderzoeken we vanuit verschillende hoeken welke mogelijkheden er zijn om leerkrachten aan te trekken en te behouden.

Samen met de andere besturen binnen T-Primair zijn we in 2023 een voorlopersregio gestart om gemeenschappelijke uitdagingen en ontwikkelingen in de arbeidsmarkt nog beter het hoofd te kunnen bieden. Hiertoe is een plan van aanpak opgesteld, is het programma management en governance vormgegeven en heeft de overheid een subsidie van € 1,2 mln. toegekend om uitvoering te geven aan de plannen. Aanpak van het personeelstekort, slimmer en flexibeler organiseren en integratie van opleiding en werkveld zijn hierbij belangrijke thema's.

6.4.5 Overig risico: informatiebeveiliging

We voldoen aan de basiseisen vanuit de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG). Het risico bestaat dat onze onderwijsprofessionals momenteel nog niet over de vereiste deskundigheid beschikken. Om kennis en vaardigheden naar een hoger plan te tillen, is in 2023 het plan aanpak IBP vastgesteld. Fysieke bewustwordingssessies, e-learning voor iedere medewerker en maandelijkse aandacht vanuit het IBP-team vergroten bewust en verantwoord gedrag ten aanzien van informatiebeveiliging en privacy. Daarnaast bevat het plan aanpak IBP het actualiseren van beleidsstukken en het treffen van technische en organisatorische maatregelen conform eisen beschreven in het normenkader IBP.

Een overtreding van de privacywetgeving kan tot boetes leiden. De kans op dergelijke overtredingen schatten we in als waarschijnlijk. Toch achten we de kans op boetes in de eerste jaren na de inwerkingtreding van de AVG relatief beperkt. Het plan aanpak IBP veroorzaakt een toename van de kosten om deze wet- en regelgeving te implementeren. Hiermee komt het risico uit op 'waarschijnlijk'. Op termijn kunnen de gevolgen van dit risico groot zijn, doordat er hoge boetes kunnen worden opgelegd.

6.5 Toelichting ontwikkelingen afboeking vordering 2022 OCW voor het primair onderwijs

Per 1 januari 2023 is de bekostiging van het primair onderwijs na wetwijziging vereenvoudigd. Daarmee is de bekostigingssystematiek gewijzigd.

Bij de overgang van de oude naar de nieuwe bekostigingssystematiek zijn schoolbesturen door de regelgeving en besluitvorming van de minister met een groot materieel probleem geconfronteerd. Waar de schoolbesturen in een (school)jaar normaal gesproken 100% aan bekostiging ontvangen, is dat in de overgang naar de nieuwe bekostigingssystematiek circa 93% voor het schooljaar 2022/23. Schoolbesturen in de PO-sector werden daardoor in de periode augustus tot en met december 2022 door de minister met circa 7% gekort op hun bekostiging. Dit komt voor ons neer op €1.860.000,-. Dit bedrag is – evenals vorig jaar – niet als vordering op de balans per 31 december 2023 opgenomen.

De minister stelt zich op het standpunt dat dit materieel grote probleem voor het schoolbestuur slechts "een boekhoud-technische correctie is aangezien de totale bekostiging van het Rijk naar scholen niet wijzigt door de vereenvoudiging". De overgang van een oude naar een nieuwe bekostigingssystematiek is echter niet louter een papieren exercitie; de keuzes die daarbij worden gemaakt hebben werkelijk een negatief effect op het onderwijsproces. De keuze van de minister om de schoolbesturen in 2022 fors minder bekostiging toe te kennen heeft reële consequenties.

Vandaar dat ons schoolbestuur samen met circa 230 schoolbesturen, juridisch begeleid door advocatenkantoor Stibbe en gecoördineerd vanuit de PO-Raad, gezamenlijk bezwaar hebben gemaakt tegen de beschikkingen voor de laatste vijf maanden van 2022. Dit bezwaar is op 30 november 2022 door de minister ongegrond verklaard. De financiële belangen en de relevante juridische vragen n.a.v. de beslissing op bezwaar van de minister zijn het volgens ons waard om de kwestie aan een onafhankelijke partij, zijnde de bestuursrechter, voor te leggen. Daarom hebben wij besloten om gezamenlijk met 221 schoolbesturen een beroep bij de rechtbank Midden-Nederland in te stellen tegen de beslissing op bezwaar van de minister. Op het moment van dit schrijven loopt deze beroepsprocedure nog. Een uitspraak wordt verwacht in de eerste helft van 2024.

6.6 Financieel resultaat 2023

We sluiten het boekjaar 2023 af met een exploitatieverlies van € 1.406.090 ten opzichte van een begroot verlies van € 1.069.649. In het exploitatieresultaat van 2023 zit voor € 335.000 aan kosten die we gemaakt hebben in het kader van de 'strategische keuzes ten laste van het eigen vermogen'. Ook eind 2023 stonden we er financieel gezond voor en lagen de kengetallen (ruim) boven de landelijke normen. Om te kunnen inspelen op onze positieve financiële positie, hebben we ook voor 2024 en 2025 strategische keuzes gemaakt die ten laste gaan van ons eigen vermogen. De jaarrekening 2023 heeft hiervoor een aparte bestemmingsreserve van € 520.000.

In onderstaande tabel ziet u de begroting en de realisatie van 2023. De realisatie is inclusief de kosten voor de 'strategische keuzes ten laste van het eigen vermogen'.

Staat van baten en lasten in €	Realisatie 2023	Begroting 2023	Vershil realisatie 2023 t.o.v. begroting 2023	Realisatie 2022
Baten				
Rijksbijdragen OCW	44.903.495	46.036.676	-1.133.181	41.925.825
Overige overheidsbijdragen	1.081.959	1.205.069	-123.110	1.427.945
Overige baten	2.703.406	952.677	1.750.729	2.363.306
Totaal baten	48.688.860	48.194.422	494.438	45.717.076
Lasten				
Personele lasten	43.173.074	42.385.696	787.378	38.905.276
Afschrijvingen	833.760	848.247	-14.487	766.891
Huisvestingslasten	3.574.541	3.403.132	171.409	2.796.788
Overige instellingslasten	2.999.211	2.620.246	378.965	2.504.240
Totaal lasten	50.580.586	49.257.321	1.323.265	44.973.195
Financiële baten en lasten	485.636	-6.750	492.386	42.881
Resultaat	-1.406.090	-1.069.649	-336.441	786.762

6.6.1 Toelichting op de baten en lasten 2023 (ten opzichte van de begroting 2023)

Rijksbijdragen OCW

De bijdragen vanuit het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap komen € 1,1 miljoen of 2,5% lager uit dan begroot. De rijksbijdragen OCW bestaan uit de reguliere en overige subsidies van het ministerie OCW en de vergoeding vanuit de samenwerkingsverbanden.

De rijksbijdragen zijn in totaal € 1.130.000 lager uitgevallen dan de begroting. Dit verschil is opgebouwd uit een aantal bekostigingsstromen.

Aan de ene kant is de bekostiging vanuit het Ministerie sterk gestegen ten opzichte van de begroting door de aanpassing van de normbedragen in de bekostiging. Deze zijn ongeveer met 5% gestegen. Voor een groot deel als gevolg van de nieuwe cao vanaf 1 juli 2023. In totaal waren de reguliere rijksbijdragen € 1.591.000 hoger dan begroot. Voor Biezonderwijs oversteeg de stijging van de loonkosten het bedrag van de compensatie met ongeveer € 100.000. In 2022 is de stijging van de personele bekostiging ongeveer 1% hoger uitgevallen dan nodig om de gestegen salariskosten te dekken. Voor Biezonderwijs staat de 1% gelijk aan circa € 295.000. Dit bedrag is in 2022 toegevoegd aan een bestemmingsreserve. Hiermee worden de hogere kosten in 2023 gefinancierd.

De vereenvoudigingsoperatie voor de PO bekostiging heeft ook zijn effect op de geldstromen vanuit de samenwerkingsverbanden (SWV). Ook zijn er voor een aantal scholen maatwerkarrangementen toegekend. Over het geheel gezien zijn de totale SWV inkomsten voor 2023 € 270.000 hoger dan begroot. Met de invoer van de nieuwe bekostigingswijze is er ook een nieuwe vangnetregeling van de samenwerkingsverbanden ingevoerd. Deze vangnetregeling is bestemd voor scholen in het speciaal onderwijs die te maken krijgen met meer dan gemiddelde groei van het aantal leerlingen. Door de beperkingen van deze vangnetregeling zijn er geen groeimiddelen beschikbaar gekomen in 2023 voor met name SO en VSO de Bodde. Het financiële effect vanwege de sterke stijging van het aantal leerlingen van de Bodde is door Biezonderwijs zelf gefinancierd.

In de realisatie 2023 heeft er daarnaast een herrubricering plaats gevonden van € 1.965.000 van de rijksbijdragen naar de overige baten. Tot 2021 werden de ondersteuningsbudgetten, waarmee externe scholen diensten afnemen bij Biezonderwijs, vergoed via het samenwerkingsverband. Vanaf 2021 wordt dit hoofdzakelijk vergoed door de externe scholen zelf aan Biezonderwijs. De begrotingscijfers 2023 zijn niet aangepast op deze wijziging, in de realisatie 2022 is dit wel gebeurd.

Met ingang van 2023 is de bekostiging in het Primair Onderwijs vereenvoudigd. Om de herverdeeffecten van de nieuwe bekostiging voor de scholen en de besturen te beperken gaat de invoer van de nieuwe bekostiging vergezeld van een overgangsregeling. Deze geldt voor de periode 2023 tot en met 2025. De gerealiseerde overgangsbekostiging voor 2023 is € 492.000 lager uitgevallen dan waar in de begroting vanuit gegaan is.

Daarnaast waren de overige, vaak tijdelijke, subsidies hoger dan begroot. In de eerste ronde van 2022 voor de subsidie verbetering basisvaardigheden is deze voor één school beschikbaar gekomen. In de tweede ronde van 2023 is deze ook aan twee andere scholen toegekend. Ook zijn er een aantal subsidies voor de lerarenbeurs ontvangen.

Tezamen verklaren de bovenstaande elementen de daling van de rijksbijdragen OCW ten opzichte van de begroting van € 1,1 mln euro (2,5%). Een belangrijk gedeelte van deze posten is van incidentele aard.

Overige overheidsbijdragen

De overige overheidsbijdragen komen € 123.000 lager uit dan begroot.

Het verschil wordt voor het grootste deel veroorzaakt door een verschuiving in opbrengsten bij ons expertisecentrum de Kracht. In de begroting 2023 is rekening gehouden met omzet via de gemeente voor

onderzoekswerkzaamheden in het kader van Jeugdhulp. Per 1 januari 2023 is deze opdracht niet meer gegund aan de Kracht, maar heeft de Kracht als onderaannemer werkzaamheden verricht. Deze omzet is in de realisatie opgenomen bij de overige baten (€ 183.000).

In 2023 ontving Biezonderwijs een vergoeding van € 487.126 vanwege de overeenkomst voor doordecentralisatie met de gemeente Goirle voor De Keyzer. Deze middelen zijn, tezamen met het huisvestingsdeel uit de vergoeding materiele instandhouding van het Ministerie, ingezet om de huisvestingslasten van De Keyzer te dekken. In 2023 bedroegen die € 1.149.000.

Ook heeft Biezonderwijs in 2023 diverse gemeentelijke subsidies toegekend of uitgekeerd gekregen. Deze zijn omgezet in activiteiten die bijdragen aan de doelen van de verschillende subsidietrajecten.

Overige baten

De overige baten komen € 1.751.000 hoger uit dan begroot. In de realisatie 2023 heeft er een herrubricering plaats gevonden van € 1.965.000 van de rijksbijdragen naar de overige baten. Tot 2021 werden de ondersteuningsbudgetten, waarmee externe scholen diensten afnemen bij Biezonderwijs, vergoed via het samenwerkingsverband. Vanaf 2021 wordt dit hoofdzakelijk vergoed door de externe scholen zelf aan Biezonderwijs. De begrotingscijfers 2023 zijn niet aangepast op deze wijziging, in de realisatie 2022 is dit wel gebeurd.

Daarnaast is er een bijdrage voor zij-instroomtrajecten ontvangen, is er een subsidie voor cultuureducatie toegekend en zijn er niet begrote ouderbijdragen ontvangen.

Personele lasten

De personele lasten komen € 790.000 (1,9%) hoger uit ten opzichte van een begroting van € 42,4 miljoen. Binnen de personele lasten zijn de gerealiseerde salariskosten ongeveer € 309.000 hoger dan begroot. Dit bedrag wordt aan de ene kant veroorzaakt door hogere salariskosten als gevolg van de nieuwe cao per juli 2023. Hierin is een stijging van 10% afgesproken en een eenmalige uitkering. De hogere kosten in 2023 als gevolg van de cao zijn € 1.690.000. Ook is er in 2023 gemiddeld 7,84 fte mee ingezet dan waar in de begroting rekening mee gehouden is. Deze hogere formatieve inzet wordt voornamelijk veroorzaakt door een sterke groei van het aantal leerlingen op SO en VSO de Bodde. Daarnaast zijn er een aantal tijdelijke subsidies ontvangen die zijn ingezet.

Aan de andere kant zijn de salariskosten lager uitgevallen door een verlaging van de pensioenpremie en het aanpassen van een aantal parameters in de begrotingstool. Vanuit het UWV en het risicofonds inzake zwangerschapsverlof en ziekteverzuim is ruim € 580.000 meer ontvangen dan begroot.

De overige personele lasten zijn € 1.060.000 hoger dan begroot. Dit wordt voor het grootste deel verklaard door de hogere toevoeging aan de voorziening voor langdurige zieke medewerkers van € 815.000. Daarnaast zijn de kosten lager voor inhuur (€ 149.000) en nascholing (€ 69.000), maar hoger voor de dotatie aan de voorzieningen jubilea en duurzame inzetbaarheid (€ 95.000), arbodienst (€ 139.000) en representatiekosten (€ 90.000).

Afschrijvingen

De afschrijvingskosten komen € 14.000 lager uit dan begroot. Dit wordt vooral veroorzaakt doordat het totaalbedrag aan investeringen € 233.000 lager uitgekomen is dan begroot. Een aantal geplande investeringen zijn doorgeschoven in de planning naar 2024.

Huisvestingslasten

De huisvestingslasten komen € 171.000 (5%) hoger uit dan begroot.

Net als elke persoon en organisatie in Nederland heeft Biezonderwijs te maken met steeds hogere energielasten. In de begroting 2023 is rekening gehouden met fors hogere energielasten dan in 2022. De realisatie is hier € 48.000 binnen gebleven. Op verschillende scholen zijn trajecten ingezet om het energieverbruik beter te monitoren en verder te kunnen terugdringen in de hoop daarmee de kostenstijgingen (deels) te kunnen compenseren. Daarnaast leidt dit hogere kostenniveau naar hernieuwde en versnelde interesse om middels duurzame investeringen te komen tot een middellange termijn daling van het energieverbruik. Naast de gestegen energiekosten, zijn ook de kosten met betrekking tot het klein onderhoud van de gebouwen op meerdere scholen hoger uitvallen dan begroot (€ 182.000). Uitschieter hierbij is SO de Bodde, hier is de noodzaak voor een nieuw gebouw mede zichtbaar in de kosten voor het klein onderhoud.

Overige instellingslasten

De overige instellingslasten komen circa € 379.000 (14,5%) hoger uit dan begroot.

Binnen de overige instellingslasten worden ook kosten verantwoord die onderdeel uitmaken van de NPO bestedingsplannen van de scholen (onder andere betrekking hebben op de sociaal-emotionele ontwikkeling van de leerlingen na de corona-tijd) of ten laste van de nieuwe subsidie verbetering basisvaardigheden komen.

De kosten voor het inschakelen van externe deskundigen, vergaderkosten, culturele activiteiten, excursies en sportdagen, schoolontbijt en Sparrenhof vallen hoger uit dan begroot. De kosten in het kader van OLP (Onderwijs Leermiddelen Pakket), de OLP licenties vallen in de realisatie lager uit dan begroot.

Financiële baten en lasten

Sinds december 2021 neemt Biezonderwijs deel aan schatkistbankieren bij het ministerie van Financiën. Vanaf het derde kwartaal 2022 vergoedt het Ministerie van Financiën rente over het rekening courant saldo. Deze rente is in 2023 stapsgewijs gestegen. Ten tijde van het opstellen van de begroting 2023 werd er nog geen rente vergoed. Hierdoor is het saldo van de financiële baten en lasten € 492.000 hoger dan begroot.

6.6.2 Vergelijking realisatie 2023 met de realisatie 2022

Baten

In vergelijking met 2022 waren de baten in 2023 € 3.000.000 hoger. Dit komt voornamelijk door de positieve indexatie van de personele bekostiging. Daar ontvingen we extra bekostiging voor diverse tijdelijke subsidiestromen. Aan de andere kant is de toekenning van de NPO subsidie in juli 2023 beëindigd. Vanuit de samenwerkingsverbanden waren er meer arrangementen voor maatwerk. Ook is er rente vergoed vanuit het Schatkistbankieren.

Lasten

In vergelijking met 2022 waren de lasten in 2023 ongeveer € 5.600.000 hoger. Dit wordt voor € 4.300.000 veroorzaakt door hogere personele lasten zoals: nieuwe cao-afspraken, extra inzet voor subsidies en programma's zoals het NPO, extra toevoegingen aan de personeelsgerelateerde voorzieningen, het uitruilen van loonkosten door het personeel en meer kosten voor werving en selectie. De stijging van de huisvestingslasten komt vooral door de hogere kosten voor het klein onderhoud en de stijging van de energielasten. De stijging van de overige instellingslasten komt door de posten OLP, OLP-licenties, ICT-verbruik en ICT-licenties.

Financiële baten en lasten

De rentebaten zijn gestegen doordat het Ministerie vanaf het 4e kwartaal 2022 rente vergoed over het rekening courant saldo Schatkistbankieren.

NPO-gelden in 2023

In 2023 ontvingen onze scholen € 1.508.788 aan reguliere NPO-bekostiging (inclusief op basis van de achterstandsscores). Deze gelden zijn op basis van de schoolscans en schoolplannen omgezet in interventies. Scholen hebben tot en met juli 2025 de tijd om de NPO-middelen in te zetten. Biezonderwijs voegt de resterende € 55.380 toe aan de schoolspecifieke bestemmingsreserve NPO.

Bestedingen in het kader van het NPO	Realisatie 2023	% van het totaal
Interventies		
A. Meer onderwijs om bij groepen leerlingen kennis en vaardigheden bij te spijkeren	428.924	30%
B. Effectievere inzet van onderwijs om kennis en vaardigheden bij te spijkeren	189.224	13%
C. Sociaal-emotionele en fysieke ontwikkeling van leerlingen	168.995	12%
D. Ontwikkeling van de executieve functies van leerlingen	71.730	5%
E. (Extra) inzet van personeel en ondersteuning	385.137	26%
F. Faciliteiten en randvoorwaarden: Activiteiten die randvoorwaardelijk / ondersteunend zijn voor interventies (A-E), ouderbetrokkenheid en digitale technologie	189.383	13%
G. Overig: uitsluitend bedoeld voor dotaties aan voorzieningen voor transitievergoedingen, de voorziening verrekening uitkeringskosten en/of dotatie aan een bestemmingsreserve NPO (alleen bovenschools te gebruiken)	20.015	1%
NPO Bestedingen Biezonderwijs	1.453.408	100%

6.7 Resultaatverdeling en vermogen

Het totale negatieve resultaat over 2023 bedraagt circa € 1.406.000.

Voor de kosten van de strategische keuzes die ten laste van het eigen vermogen gaan, hebben we in de jaarrekening 2018 een bestemmingsreserve gevormd. De begrote kosten over 2023 (€ 335.000) brengen we in mindering op deze bestemmingsreserve.

Resultaatverdeling en vermogen	Saldo 31-12-2022	Bestemmings- resultaat	Herverdeling	Saldo 31-12-2023
Algemene reserve	9.108.368	-704.995	-	8.403.373
Bestemmingsreserves publiek				
Bestemmingsreserve surplus personele bekostiging 2022	1.025.000	-341.667	-	683.333
Bestemmingsreserve herwaardering OOP 2021-2023	110.000	-110.000	-	-
Bestemmingsreserve strategische keuzes	855.000	-335.000	-	520.000
Bestemmingsreserve NPO scholen	2.308.561	55.380	-	2.363.941
Bestemmingsreserve doordecentralisatie	43.828	30.192	-	74.020
Bestemmingsreserves privaat				
Bestemmingsreserve niet-subsidiabel	281.564	-	-	281.564
Totaal bestemmingsreserves	4.623.953	-701.095	-	3.922.858
Totaal eigen vermogen	13.732.321	-1.406.090	-	12.326.231

Het negatieve exploitatieresultaat over 2023 zorgt voor een afname van de eigen vermogen positie (en daarmee de reserves) van circa € 1.406.000.

In 2022 is er een nieuwe bestemmingsreserve surplus personele bekostiging 2022 gevormd. Gezien het grillige karakter van zowel de loonontwikkeling, alsook de ontwikkeling van de bekostiging in de komende jaren, wordt deze bestemmingsreserve de komende drie jaar in gelijke delen afgebouwd. Dit om de loonkostenontwikkeling in de periode 2023-2025 af te dekken.

De bestemmingsreserve herwaardering OOP valt in drie gelijke delen jaarlijks vrij. In het jaar 2023 vindt de laatste vrijval plaats.

In dit resultaat is de vrijval van 2023 op basis van de strategische keuzes groot € 335.000 verwerkt en is separaat de mutatie van de schoolspecifieke NPO bestemmingsreserves weergegeven.

In 2022 is er een nieuwe bestemmingsreserve doordecentralisatie gevormd. Jaarlijks ontvangt de Keyzer een vergoeding van de gemeente voor het gebouw. Het saldo dat jaarlijks muteert op de bestemmingsreserve is de ontvangen gemeentelijke vergoeding minus de kosten. Hiermee spelen we in op prijsstijgingen bij een volgende nieuwbouw t.o.v. de kosten van de bouw van de huidige school.

7 Continuïteit

7.1 Inleiding

Wij willen een beleidsrijke begroting 2024-2028. Een begroting die voortvloeit uit onze Koers2025. Hierin hebben wij onze waarden Vertrouwen, Ontwikkeling en Samen vertaald naar concrete routes op het gebied van onderwijs, werken & leren en ondersteuning. Onze samenwerkingspartners en medewerkers waren hier nauw bij betrokken. Vanuit deze routes kijken wij naar een toekomst die past bij onze ambitie: onze leerlingen via passend onderwijs optimaal voorbereiden op de toekomst, zodat zij kunnen worden wie zij ten diepste al zijn. Daarbij zorgen wij voor een fijne leer- en werkomgeving.

We kunnen specialistisch onderwijs niet in ons eentje nog beter passend en inclusiever maken. In het belang van elke leerling werken we dan ook nauw samen en blijven we kritisch op de kwaliteit en het effect van ons onderwijs en de wijze waarop we het organiseren. Als we ons onderwijs verder willen brengen en inclusiever willen maken, krijgen we ook te maken met processen waar we slechts beperkt invloed op hebben. We kiezen daarom voor een robuuste financiële ontwikkeling met onze liquiditeit, solvabiliteit, kapitalisatiefactor en weerstandsvermogen boven de landelijke norm.

We stellen jaarlijks een bestuursformatieplan en een begroting op, inclusief meerjarenraming. Hierin vertalen we de maatschappelijke onderwijsontwikkelingen en onze interne ontwikkelingen en ambities naar een financiële prognose voor de komende jaren. Dit meerjarenperspectief is sterk afhankelijk van onder andere:

- de ontwikkeling van de leerlingenaantallen
- de ontwikkeling van de bekostigingssystematiek vanuit de overheid en de gerelateerde geldstromen
- de consequenties van ons strategisch beleid
- de ontwikkeling van de inkomsten uit ambulante begeleiding en uit de dienstverlening van expertisecentrum De Kracht.

7.2 Kengetallen

Onderstaande tabel laat de leerlingaantallen (peildatum: 1 februari PO en 1 oktober VO) en begrote personele bezetting (gemiddeld over het kalenderjaar) zien voor de komende 5 jaar. De periode van 5 jaar is gekozen, omdat Biezonderwijs met de gemeente Goirle een overeenkomst voor doordecentralisatie heeft gesloten voor De Keyzer.

Bij het meerjarenperspectief hebben we de aannahme gedaan dat de leerlingaantallen van het sbo jaarlijks met circa 5% (afhankelijk van de specifieke schoollocatie) dalen. Voor het so en vso verwachten we dat de aantallen stabiliseren op de huidige niveaus. Voor het vo wordt uitgegaan van een jaarlijks stijgende trend van 5%. De personeelsbezetting voor de komende jaren is hierop afgestemd.

Kengetallen	Realisatie 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Personeelsbezetting (kalenderjaar)	470,33	475,82	447,23	433,93	427,14	421,84
Onderwijzend personeel (OP)	262,68	254,85	243,98	236,10	232,65	230,98
Onderwijsondersteunend personeel (OOP)	182,05	193,07	176,15	170,74	167,40	163,76
Bestuur/management (DIR)	25,60	27,90	27,10	27,10	27,10	27,10

Peildatum	1-2-2022 PO 1-10-2022 VO	1-2-2023 PO 1-10-2023 VO	1-2-2024 PO 1-10-2024 VO	1-2-2025 PO 1-10-2025 VO	1-2-2026 PO 1-10-2026 VO	1-2-2026 PO 1-10-2026 VO
Leerling aantallen	2.017	1.977	1.916	1.929	1.914	1.909
Primair onderwijs (sbo, so en vso)	1.744	1.702	1.641	1.640	1.611	1.591
Voortgezet onderwijs (praktijkonderwijs)	273	275	275	289	303	318

7.3 Meerjarenbegroting

De meerjarenbegroting hebben we opgesteld in overleg met de directeuren, de HR-adviseurs, de controller en het bestuur van Biezonderwijs.

Meerjarenbegroting	Realisatie 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
BATEN						
Rijksbijdragen OCW	44.903.495	45.382.002	45.121.064	45.085.184	44.879.973	44.731.291
Overige overheidsbijdragen	1.081.959	1.009.907	1.011.907	1.013.907	1.015.907	1.015.907
Overige baten	2.703.406	2.732.189	2.732.189	2.732.189	2.732.189	2.732.189
Totaal baten	48.688.860	49.124.099	48.865.161	48.831.281	48.628.069	48.479.387
LASTEN						
Personele lasten	43.173.074	45.417.210	43.272.950	42.638.466	42.494.080	42.495.857
Afschrijvingen	833.760	1.147.759	1.274.809	1.368.263	1.394.131	1.274.040
Huisvestingslasten	3.574.541	2.006.775	2.058.776	1.991.631	1.958.531	1.969.173
Overige instellingslasten	2.999.211	2.628.545	2.637.545	2.551.045	2.541.045	2.548.545
Totaal lasten	50.580.586	51.200.288	49.244.080	48.549.405	48.387.786	48.287.615
Financiële baten en lasten	485.636	393.250	303.250	293.250	293.250	293.250
Resultaat	-1.406.090	-1.682.940	-75.669	575.125	533.533	485.022

7.3.1 Toelichting op de meerjarenbegroting

Onze meerjarenbegroting laat voor 2024 en 2025 een negatief resultaat zien. De scholen zetten tot en met juli 2025 de NPO middelen in. Deze zijn opgenomen in de bestemmingsreserve NPO. Na afloop van de NPO periode werken we met een sluitende begroting. Het positieve begrote resultaat vanaf 2026 wordt verklaard door de stelselwijziging voor het verwerken van het groot onderhoud. In de meerjarenbegroting is niet langer sprake van een dotatie aan de voorziening, maar van afschrijvingskosten. Hiervoor wordt er vanaf 2024 een bestemmingsreserve gecreëerd.

Eind 2023 staan we er financieel gezond voor, net als de afgelopen jaren. Onze kengetallen voor liquiditeit, solvabiliteit, kapitalisatiefactor en weerstandvermogen liggen (ruim) boven de landelijke normen. Zoals uit de geüpdate risicoanalyse van september 2022 blijkt, is ons eigen vermogen meer dan voldoende om risico's op korte en lange termijn te kunnen opvangen.

We kiezen ervoor om in de begroting 2024 en 2025 strategische keuzes te maken die ten laste gaan van het eigen vermogen. Dit zijn investeringen in personeel, onderwijskwaliteit, faciliteiten (inclusief ICT), bedrijfsvoering en huisvesting. We beschouwen deze strategische investeringen als extra impuls om onze

beleidsmatige ambities te verwezenlijken. In de jaarrekening 2023 is hiervoor een bestemmingsreserve van € 520.000 opgenomen op de balans.

Bij de meerjarenbegroting hebben we de tarieven voor de rijksbijdragen verhoogd met 3,95% als dekking van het financiële effect van de nieuwe cao 2023-2024. Hierin hebben we het advies van de PO-Raad gevolgd. Daarnaast hebben we rekening gehouden met de effecten van de vereenvoudigde bekostiging voor het po in de overgangsregeling die tot en met 2025 loopt. De gelden vanuit de samenwerkingsverbanden blijven besteed worden, op schoolniveau en leerlingniveau. Deze besteding vertaalt zich onder andere in de leerlinggerichte inzet van onderwijsspecialisten en extra menskracht.

Bij de berekening van de personele lasten hebben we nog geen rekening gehouden met een nieuwe cao. De huidige cao loopt tot en met 30 september 2024. De NPO gerelateerde kosten voor de periode 2024 tot en met juli 2025 zijn meegenomen op basis van de aangepaste plannen van de scholen. Het Ministerie heeft aangegeven de bestedingstermijn voor het NPO te verlengen naar juli 2025.

Een aantal ruimtes en de sporthal van SBO Westerwel worden verhuurd. De verhuuropbrengsten zijn in de begroting meegenomen. Externe factoren kunnen de verhuuropbrengsten in de toekomst beïnvloeden. Dit kan zowel positief als negatief uitpakken.

Binnen de huisvestingslasten 2024 zijn de energiekosten weer lager als gevolg van de gedaalde energieprijzen. Daarnaast is het verwachte positieve effect van de aangebrachte LED verlichting en zonnepanelen op onze scholen verwerkt. Omdat de activiteiten van Biezonderwijs inhoudelijk niet sterk aan verandering onderhevig zijn en de omvang van de activiteiten redelijk stabiel is, nemen we aan dat de overige huisvestingslasten en overige lasten de komende vijf jaren gelijk blijven.

7.4 Meerjarenbalans

Biezonderwijs - meerjarenbalans	Realisatie 31-12- 2023	Begroting 31-12- 2024	Begroting 31-12- 2025	Begroting 31-12- 2026	Begroting 31-12- 2027	Begroting 31-12- 2028
ACTIVA						
Materiële vaste activa	8.210.080	9.351.357	9.865.919	10.556.949	10.264.044	10.505.655
Gebouwen en terreinen	5.429.381	6.029.149	6.897.672	7.599.859	7.612.344	8.267.017
Inventaris en apparatuur	2.472.397	2.874.793	2.566.999	2.581.340	2.357.501	2.031.651
Leermiddelen	308.302	447.415	401.248	375.750	294.199	206.988
Vlottende activa	15.251.033	12.426.816	11.836.585	11.720.680	12.547.119	12.790.529
Vorderingen	1.042.761	1.052.082	1.046.537	1.045.811	1.041.459	1.038.275
Liquide middelen	14.208.272	11.374.734	10.790.048	10.674.869	11.505.660	11.752.255
TOTAAL ACTIVA	23.461.113	21.778.173	21.702.504	22.277.629	22.811.162	23.296.185
PASSIVA						
Eigen vermogen	12.326.231	13.553.749	13.478.080	14.053.205	14.586.738	15.071.761
Algemene reserve	8.403.373	9.094.762	8.629.019	8.659.144	8.647.677	8.587.700
Bestemmingsreserve	3.922.858	4.458.987	4.849.061	5.394.061	5.939.061	6.484.061
Voorzieningen	4.729.164	1.818.706	1.818.706	1.818.706	1.818.706	1.818.706
Onderhoudsvoorziening	2.910.458	-	-	-	-	-
Overige voorzieningen	1.818.706	1.818.706	1.818.706	1.818.706	1.818.706	1.818.706
Schulden	6.405.718	6.405.718	6.405.718	6.405.718	6.405.718	6.405.718
Langlopende schulden	-	-	-	-	-	-
Kortlopende schulden	6.405.718	6.405.718	6.405.718	6.405.718	6.405.718	6.405.718
TOTAAL PASSIVA	23.461.113	21.778.173	21.702.504	22.277.629	22.811.162	23.296.185

7.4.1 Toelichting op de meerjarenbalans

De komende jaren neemt de boekwaarde van de materiele, vaste activa toe. Voor de meerjarenbegroting zijn op het gebied van ICT, inventaris en meubilair en onderwijsleerpakket voornamelijk reguliere vervangingsinvesteringen begroot. Daarnaast zijn er enkele investeringen in onze pleinen en speelvelden begroot. Vanaf 2024 zal er worden afgeschreven op het groot onderhoud. Bij de investeringen is hier rekening mee gehouden.

De hoogte van de vorderingen is lastig te voorspellen. De balans is een momentopname. De hoogte van de vorderingen op dat moment is sterk afhankelijk van wanneer de subsidies en andere vergoedingen worden ontvangen. De vorderingen bestaan met name uit vooruitbetaalde bedragen.

De stand van de bestemmingsreserve wordt bepaald door de eindstand van het jaar ervoor te verrekenen met de verwachte kosten in het kader van de strategische keuzes ten laste van het eigen vermogen van dat jaar. In 2022 hebben we een nieuwe bestemmingsreserves gevormd voor de hogere personele bekostiging, deze valt in de jaren 2023 tot en met 2025 vrij. Daarnaast hebben we op schoolniveau bepaald hoeveel NPO-gelden er besteed zijn in 2023. Voor het overgebleven geld hebben wij schoolspecifieke bestemmingsreserves gevormd. Eind 2023 was dit in totaal zo'n € 2.360.000.

Zoals eerder is aangegeven wordt vanaf 2024 het groot onderhoud verwerkt door middel van activeren en afschrijven. Via een stelselwijziging zal de voorziening groot onderhoud toegevoegd worden aan het eigen

vermogen. Deze wijziging heeft effect op de reservepositie van de onderwijsinstellingen. De overige voorzieningen zijn voor jubilea, langdurig zieke en uitkeringskosten.

De kortlopende schulden omvatten onder andere de verschuldigde belastingen, premies voor sociale verzekeringen, vakantiegeldverplichtingen en vooruitontvangen subsidies.

De meerjarenbalans sluit door het verwerken van voortschrijdend inzicht niet meer één op één met de door de raad van toezicht goedgekeurde meerjarenbalans uit de meerjarenbegroting 2024-2028.

7.5 Ratio's

In onderstaande tabel zijn onze financiële kengetallen, afgezet tegen de signaleringswaarden van de Inspectie van het Onderwijs.

Financiële kengetallen	Signalerings- waarden	Realisatie 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Liquiditeit (current ratio)	<0,75 (groot)	2,38	1,94	1,85	1,83	1,96
Solvabiliteit 2	<0,30	0,73	0,71	0,70	0,71	0,72
Rentabiliteit		-0,03	-0,03	-0,00	0,01	0,01
Weerstandvermogen		25,07%	27,37%	27,41%	28,61%	29,82%
Huisvestingsratio		7,65%	4,50%	4,79%	4,73%	4,69%
Ratio EV versus signaleringswaarde	>1	1,11	1,06	1,02	1,02	1,06

7.5.1 Toelichting op de ratio's

Onze financiële kengetallen laten zien dat we financieel stabiel en gezond zijn. We hebben voldoende vermogen en liquiditeit om eventuele risico's op te vangen. Hieronder geven we een korte toelichting op de verschillende kengetallen:

- Het kengetal liquiditeit (vlottende activa gedeeld door de kortlopende schulden) geeft aan in hoeverre we op korte termijn aan onze betalingsverplichtingen kunnen voldoen. Hiervoor hanteren we als signaleringswaarde een ondergrens van 0,75, omdat Biezonderwijs wordt aangemerkt als een bestuur in de categorie Groot. Gezien onze hoge liquiditeitspositie blijven we hier ruim boven.
- Het kengetal solvabiliteit 2 (eigen vermogen inclusief voorzieningen ten opzichte van totaal passiva) geeft de verhouding aan tussen eigen en vreemd vermogen en geeft inzicht in de financieringsopbouw en in hoeverre we op langere termijn in staat zijn om aan onze betalingsverplichtingen te voldoen. Als ondergrens hanteren we een solvabiliteit van 30% als signaleringswaarde.
- Het kengetal rentabiliteit (totaal resultaat gedeeld door de totale baten) geeft aan of er sprake is van een positief of negatief resultaat in relatie tot de totale baten. Per december 2021 heeft de Inspectie van het Onderwijs de signaleringswaarde op de rentabiliteit niet meer van toepassing verklaard. We blijven ernaar streven om onze begrotingen structureel te laten sluiten. Soms overwegen we tijdelijke afwijkingen van dat standpunt als dat in het belang is van onze leerlingen, medewerkers of Biezonderwijs als geheel.
- Het kengetal weerstandsvermogen (eigen vermogen gedeeld door totale baten) geeft de mate weer waarin we in staat zijn om financiële tegenvallers op te vangen. Ook hiervoor heeft de Inspectie de signaleringswaarde als niet meer van toepassing verklaard.
- Het kengetal huisvestingsratio (huisvestingslasten plus de afschrijvingskosten van gebouwen en terreinen, gedeeld door de totale lasten) geeft de verhouding van de huisvestingslasten ten opzichte van de totale lasten weer. Ook hiervoor heeft de Inspectie de signaleringswaarde als niet meer van

toepassing verklaard. Vanaf 2024 daalt dit percentage doordat de kosten van het groot onderhoud verwerkt worden via activeren en afschrijven en niet meer door middel van een jaarlijkse dotatie aan de voorziening groot onderhoud.

- In 2020 heeft de onderwijsinspectie de ‘signaleringswaarde voor mogelijk bovenmatig eigen vermogen’ geïntroduceerd. Met deze signaleringswaarde kan worden geconstateerd of er sprake is van mogelijk bovenmatig eigen vermogen.
- Het kengetal ratio normatief eigen vermogen wordt bepaald door:
 - aanschafwaarde van de gebouwen (0,5 x aanschafwaarde x 1,27
 - boekwaarde overige materiële vaste activa
 - omvangafhankelijke rekenfactor (tussen 5% en 10% van omzet) x totale baten.

Bij de meerjarenberekening van de signaleringswaarde is rekening gehouden met de invoering van de vereenvoudigde bekostiging van het po (2023) en met de gewijzigde systematiek rond de voorziening groot onderhoud (2024).

7.6 Risicomanagement

Ons risicomanagementproces, onze belangrijkste risico's en de (beheers)maatregelen zijn in hoofdlijnen beschreven in paragraaf 6.4.

De conclusie uit de geactualiseerde risicoanalyse van september 2022 is dat wij een gezonde onderwijsinstelling zijn en dat we risico's van enige omvang kunnen opvangen, zonder dat we daardoor in continuïteitsproblemen komen.

Bijlage: Rapport inzake de jaarrekening

**Stichting Biezonderwijs
Tilburg**

JAARREKENING 2023

**Stichting Biezonderwijs
Postbus 5134
5004 EC Tilburg**

INHOUDSOPGAVE

	PAGINA
Financiële positie	59
Resultaat	60
Kengetallen	61
B1 Grondslagen voor de jaarrekening	62
B2 Balans per 31 december 2023	67
B3 Staat van baten en lasten 2023	69
B4 Gesegmenteerde staat van baten en lasten 2023	70
B5 Kasstroomoverzicht 2023	71
B6 Toelichting op de onderscheiden posten van de balans per 31 december 2023	
1.2 Materiële vaste activa	72
1.5 Vorderingen	73
1.7 Liquide middelen	73
2.1 Eigen vermogen	74
2.2 Voorzieningen	75
2.4 Kortlopende schulden	76
Model G: verantwoording subsidies OCW	77
Gebeurtenissen na balansdatum	78
B7 Niet uit de balans blijvende verplichtingen	79
B8 Toelichting op de onderscheiden posten van de staat van baten en lasten 2023	
3.1 (Rijks)bijdragen ministerie van OCW	80
3.2 Overige overheidsbijdragen	80
3.5 Overige baten	80
4.1 Personele lasten	81
4.2 Afschrijvingslasten	82
4.3 Huisvestingslasten	82
4.4 Overige instellingslasten	82
4.4 Leermiddelen	83
5 Financiële baten en lasten	83
WNT-verantwoording 2023	84
(Voorstel) bestemming resultaat baten en lasten	87
Overzicht verbonden partijen	88
C OVERIGE GEGEVENS	
C1 Controleverklaring	89
C2 Balans Praktijkcollege Tilburg per 31 december 2023	93
C3 Staat van baten en lasten Praktijkcollege Tilburg 2023	95
Ondertekening van de jaarrekening	96
BIJLAGE	
D1 Gegevens rechtspersoon per 31 december 2023	97

Financiële positie 2023

Ter analyse van de financiële positie dient de volgende opstelling, welke is gebaseerd op de gegevens uit de balansen:

Vergelijkend balansoverzicht

	31-12 2023		31-12 2022	
	x € 1.000	%	x € 1.000	%
Activa				
Materiële vaste activa	8.210	35,0%	7.924	33,4%
Vorderingen	1.043	4,4%	1.043	4,4%
Liquide middelen	14.208	60,6%	14.751	62,2%
	<u>23.461</u>	<u>100,0%</u>	<u>23.718</u>	<u>100,0%</u>
Passiva				
Eigen vermogen	12.326	52,5%	13.732	57,9%
Voorzieningen	4.729	20,2%	4.531	19,1%
Kortlopende schulden	6.406	27,3%	5.455	23,0%
	<u>23.461</u>	<u>100,0%</u>	<u>23.718</u>	<u>100,0%</u>

Resultaat

Het resultaat over 2023 bedraagt € 1.406.090 negatief t.o.v. € 786.762 positief in 2022.

De resultaten over beide jaren kunnen als volgt worden samengevat:

	Realisatie 2023 <hr/> x € 1.000	Begroting 2023 <hr/> x € 1.000	Realisatie 2022 <hr/> x € 1.000
Baten			
(Rijks)bijdragen ministerie van OCW	44.904	46.037	41.926
Overige overheidsbijdragen	1.082	1.205	1.428
Overige baten	2.703	953	2.363
Totaal baten	<hr/> 48.689	<hr/> 48.195	<hr/> 45.717
Lasten			
Personele lasten	43.173	42.386	38.905
Afschrijvingslasten	834	848	767
Overige lasten	6.574	6.023	5.301
Totaal lasten	<hr/> 50.581	<hr/> 49.257	<hr/> 44.973
Saldo baten en lasten	<hr/> -1.892	<hr/> -1.062	<hr/> 744
Financiële baten en lasten			
Financiële baten en lasten	486	-7	43
Resultaat baten en lasten	<hr/> <hr/> -1.406	<hr/> <hr/> -1.069	<hr/> <hr/> 787

Kengetallen

Met de kengetallen kan de financiële toestand van de stichting worden beoordeeld en gemeten. De kengetallen geven de toestand op 31 december weer, er is dus sprake van een momentopname.

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Liquiditeit <i>(vlottende activa/kortlopende schulden)</i>	2,38	2,90
Solvabiliteit 1 <i>(eigen vermogen (excl. voorzieningen) / totaal passiva) * 100</i>	52,54	57,90
Solvabiliteit 2 <i>(eigen vermogen (incl. voorzieningen) / totaal passiva) * 100</i>	72,70	77,00
Rentabiliteit <i>(saldo gewone bedrijfsvoering / totale baten) * 100</i>	-2,89	1,72
Weerstandvermogen <i>(eigen vermogen / totale baten) * 100</i>	25,06	30,00
<i>(Personele lasten / totale lasten) * 100</i>	85,36	86,51
<i>(Materiële lasten / totale lasten) * 100</i>	14,64	13,49
Kapitalisatiefactor <i>(balanstotaal -/- bw geb&terr) / (totaal baten + fin.baten) * 100</i>	36,66	39,69
Huisvestingsratio <i>(huisvestingslasten inclusief afschrijving gebouwen & terreinen / totale lasten) * 100</i>	7,65	6,85

B1 Grondslagen voor de jaarrekening

1. Algemene toelichting

1.1 Activiteiten

Stichting Biezonderwijs is het bevoegd gezag van 7 scholen en een expertisecentrum. De activiteiten bestaan uit het verzorgen van speciaal, voortgezet speciaal en praktijkonderwijs in de regio Tilburg.

1.3 Vestigingsadres, rechtsvorm en inschrijffnummer handelsregister

Stichting Biezonderwijs is feitelijk gevestigd op Generaal Smutslaan 11, 5021 XA te Tilburg en is ingeschreven bij het handelsregister onder nummer 41095418.

1.7 Schattingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt de leiding van Stichting Biezonderwijs zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

1.11 Verbonden partijen

Als verbonden partij worden alle rechtspersonen aangemerkt waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij.

1.12 Toelichting op het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

2. Algemene grondslagen

2.1 Algemeen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de richtlijnen van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs (Rjo), de verslaggevingsvoorschriften en bepalingen zoals weergegeven in Boek 2 titel 9 van het Burgerlijk Wetboek en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving (RJ), waaronder Richtlijn 660 Onderwijsinstellingen.

Activa en verplichtingen worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs.

2.2 Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar.

2.4 Financiële instrumenten

Alle overige in de balans opgenomen financiële instrumenten zijn gewaardeerd tegen de (geamortiseerde) kostprijs.

3. Grondslagen voor waardering van activa en passiva

3.2 Materiële vaste activa

Bedrijfsgebouwen en terreinen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs plus bijkomende kosten of vervaardigingsprijs onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur. Op terreinen wordt niet afgeschreven. Er wordt rekening gehouden met de bijzondere waardeverminderingen die op balansdatum worden verwacht. Voor de vaststelling of voor een materieel vast actief sprake is van een bijzondere waardevermindering wordt verwezen naar betreffende paragraaf.

Overige vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur en bijzondere waardeverminderingen.

Subsidies op investeringen worden in mindering gebracht op de verkrijgings- of vervaardigingsprijs van de activa waarop de subsidies betrekking hebben.

Voor de toekomstige kosten van groot onderhoud aan de bedrijfsgebouwen is een voorziening voor groot onderhoud gevormd. De toevoeging aan de voorziening wordt bepaald op basis van het geschatte bedrag van het onderhoud en de periode die telkens tussen de werkzaamheden van groot onderhoud verloopt.

3.4 Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

Stichting Biezonderwijs beoordeelt op iedere balansdatum of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde. Een bijzonder waardeverminderingverlies wordt direct als last verwerkt in de staat van baten en lasten onder gelijktijdige verlaging van de boekwaarde van het betreffende actief.

3.6 Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Handelsvorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Als de ontvangst van de vordering is uitgesteld op grond van een verlengde overeengekomen betalingstermijn wordt de reële waarde bepaald aan de hand van de contante waarde van de verwachte ontvangsten en worden er op basis van de effectieve rente rente-inkomsten ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

3.8 Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

3.9 Eigen vermogen

3.9.1 Algemene reserve

De algemene reserve vormt een buffer ter waarborging van de continuïteit van het bevoegd gezag. Deze wordt opgebouwd uit de resultaatbestemming van overschotten welke ontstaan uit het verschil tussen de toegerekende baten en lasten. In geval van een tekort wordt dit resultaat ten laste van de algemene reserve gebracht. De algemene reserve wordt beschouwd als publieke middelen.

3.9.3 Overige bestemmingsreserves

De overige bestemmingsreserves worden kort toegelicht in de toelichting op de balans.

3.10 Voorzieningen

3.10.1 Algemeen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

3.10.2 Pensioenvoorziening

De stichting heeft één pensioenregeling. Dit betreft een Nederlandse regeling welke wordt gefinancierd door afdrachten aan pensioenuitvoerders, te weten het bedrijfstakpensioenfonds ABP. De pensioenverplichtingen worden gewaardeerd volgens de 'verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering'. In deze benadering wordt de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie als last in de staat van baten en lasten verantwoord.

Stichting Biezonderwijs heeft geen verplichtingen tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van tekorten bij ABP, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. Daarom zijn alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar verantwoord in de jaarrekening.

Per 31 december 2023 heeft dit pensioenfonds een dekkingsgraad van 110,5%.

3.10.4 Voorziening jubilea

De voorziening jubilea wordt opgenomen tegen de contante waarde van de verwachte uitkeringen gedurende het dienstverband. Bij de berekening van de voorziening wordt onder meer rekening gehouden met de blijfkans. Bij het contant maken is de marktrente van hoogwaardige ondernemingsobligaties ad 1% (2022: 0%) als disconteringsvoet gehanteerd.

3.10.5 Voorziening groot onderhoud gebouwen

Per 1 januari 2019 zijn de richtlijnen voor de jaarverslaggeving (RJ) veranderd met betrekking tot de berekeningswijze van de voorziening groot onderhoud. De Richtlijnen voor de jaarverslaggeving gaan nu uit van het gelijkmatig opbouwen van de voorziening groot onderhoud per gebouw én per onderhoudscomponent tussen de momenten van het uitvoeren van het groot onderhoud (onderhoudscyclus). Tot 1 januari 2019 werd door schoolbesturen voor de bepaling van de hoogte van de onderhoudsvoorziening veelal het egalisatieprincipe gehanteerd, waarin de totale onderhoudskosten gelijkelijk over de jaren verdeeld werden gedurende de gehele looptijd van het onderhoudsplan.

Voor de verslagjaren 2018 en 2019 is een overgangsregeling afgesproken, waarin schoolbesturen de hoogte van de voorziening nog op de oude manier mogen bepalen. Deze overgangsregeling is verlengd, ook nog voor dit verslagjaar.

3.10.9 Voorziening duurzame inzetbaarheid, langdurig zieken, uitkeringskosten en levensfasebewust personeelsbeleid.

Voorziening duurzame inzetbaarheid: In de CAO is een persoonlijk budget opgenomen van 50 uur (VO)/40 uur (PO) voor elke medewerker en een aanvullend budget van 120 uur (VO)/130 uur (PO) voor medewerkers vanaf 57 jaar. Deze uren kunnen ook gespaard worden. Het bevoegd gezag heeft een inschatting gemaakt in hoeverre gespaarde uren tot uitgaven zullen gaan leiden. Voor deze inschatting is een voorziening opgenomen, welke is gevormd tegen de nominale waarde van de toekomstige uitbetalingen.

Voorziening langdurig zieken: De voorziening vanwege loondoorbetaling bij ziekte wordt gevormd voor op balansdatum bestaande verplichtingen tot het in de toekomst doorbetalen van beloningen aan personeelsleden die op balansdatum naar verwachting blijvend of geheel niet in staat zijn om werkzaamheden te verrichten door ziekte of arbeidsongeschiktheid. In deze voorziening zijn tevens begrepen eventuele ontslagvergoedingen te betalen aan deze personeelsleden. De voorziening loondoorbetaling bij ziekte wordt opgenomen tegen de nominale waarde van de verwachte loondoorbetalingen gedurende het dienstverband.

De voorziening levensfasebewust personeelsbeleid wordt gevormd op basis van het aantal gespaarde uren maal de salariskosten per uur. De gespaarde uren kunnen door de betreffende personeelsleden ingezet worden ten behoeve van keuzes die passen binnen de levensfase waarin zij zich bevinden en bij hun persoonlijke situatie.

Voorziening uitkeringskosten: De voorziening voor WW-uitkeringen wordt gevormd voor alle ontslagen werknemers die op balansdatum recht hebben op een uitkering. De voorziening wordt berekend op basis van 25% van de uitkeringskosten gedurende de verwachte resterende periode van de uitkering.

3.12 Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Dit is meestal de nominale waarde.

4. Grondslagen voor bepaling van het resultaat

4.1 Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en alle hiermee verbonden, aan het verslagjaar toe te rekenen lasten. De baten en lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarop ze betrekking hebben.

4.2 Rijksbijdragen

Onder de rijksbijdragen OCW/EZ worden de vergoedingen voor de exploitatie opgenomen verstrekt door het ministerie OCW/EZ. Tevens worden hier de door het samenwerkingsverband ontvangen doorbetalingen van de rijksbijdragen verantwoord.

De ontvangen (normatieve) rijksbijdragen en de niet geormerkte OCW-subsidies (vrij besteedbare doelsubsidies zonder verrekeningsclausule) worden in het jaar waarop de toekenning betrekking hebben volledig verwerkt als bate in de staat van baten en lasten.

Geormerkte OCW-subsidies met een vrij besteed overschot (doelsubsidies waarbij het overschot geen verrekeningsclausule heeft) worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord naar rato van de voortgang van de gesubsidieerde activiteiten. Het deel van de subsidies waarvoor nog geen activiteiten zijn verricht per balansdatum worden verantwoord onder de overlopende passiva.

Geormerkte OCW-subsidies (doelsubsidies met verrekeningsclausule) worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord in het jaar waarvan de gesubsidieerde lasten komen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de overlopende passiva zolang de bestedingstermijn niet is verlopen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de kortlopende schulden zodra de bestedingstermijn is verlopen op balansdatum.

4.3 Overige overheidsbijdragen

Onder de overige overheidsbijdragen worden de vergoedingen opgenomen verstrekt door de gemeente, provincie of andere overheidsinstellingen. De overige overheidsbijdragen worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

4.4 Overige baten

Onder de overige baten worden de vergoedingen opgenomen die niet verstrekt zijn door het Ministerie van OCW/EZ, gemeenten, provincies of andere overheidsinstellingen. De overige baten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

4.5 Personeelsbeloningen

4.5.1 Periodiek betaalbare beloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers respectievelijk de belastingautoriteit.

4.5.2 Pensioenen

Stichting Biezonderwijs heeft alle pensioenregelingen verwerkt volgens de verplichtingenbenadering. De over het verslagjaar verschuldigde premie wordt als last verantwoord. Mutaties in de pensioenvoorziening worden ook in de staat van baten en lasten verwerkt. Zie ook de grondslagen voor waardering van activa en passiva, bij pensioenvoorziening.

4.6 Afschrijvingen op materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden vanaf het moment van gereedheid voor ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Over terreinen en vastgoedbeleggingen wordt niet afgeschreven.

Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de toekomstige gebruiksduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast.

Boekwinsten en -verliezen uit de incidentele verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

4.7 Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen.

5. Financiële instrumenten en risicobeheersing

5.1.2 Rente- en kasstroomrisico

Stichting Biezonderwijs loopt renterisico over de rentedragende vorderingen (met name onder liquide middelen) en rentedragende langlopende en kortlopende schulden (waaronder schulden aan kredietinstellingen).

Voor vorderingen en schulden met variabele renteafspraken loopt Stichting Biezonderwijs risico ten aanzien van toekomstige kasstromen; met betrekking tot vastrentende vorderingen en schulden loopt Stichting Biezonderwijs risico's over de reële waarde als gevolg van wijzigingen in de marktrente.

Met betrekking tot de vorderingen worden geen financiële derivaten met betrekking tot afdekking van het renterisico gecontracteerd.

5.2 Liquiditeitsrisico

Stichting Biezonderwijs maakt gebruik van meerdere banken om over meerdere kredietfaciliteiten te kunnen beschikken. Voor zover noodzakelijk, worden nadere zekerheden verstrekt aan de bank voor beschikbare kredietfaciliteiten.

B2 Balans per 31 december 2023

na resultaatbestemming

Activa	2023		2022	
	€	€	€	€
Vaste Activa				
Materiële vaste activa				
Gebouwen en terreinen	5.429.381		5.552.586	
Inventaris en apparatuur	2.472.397		2.139.871	
Leermiddelen	308.302		231.227	
		8.210.080		7.923.684
Vlottende activa				
Vorderingen				
Debiteuren	230.506		98.176	
Ministerie van OCW	1.364		-	
Overige vorderingen en overlopende activa	810.891		944.992	
		1.042.761		1.043.168
Liquide middelen				
Kas	5.137		2.905	
Tegoeden op bankrekeningen	52.963		47.089	
Tegoed min van financiën/schatkistbankieren	14.150.172		14.700.744	
Overige liquide middelen	-		120	
		14.208.272		14.750.858
TOTAAL ACTIVA		23.461.113		23.717.710

Passiva	2023		2022	
	€	€	€	€
Eigen vermogen				
Algemene reserve	8.403.373		9.108.368	
Bestemmingsreserves (publiek en privaat)	3.922.858		4.623.953	
		12.326.231		13.732.321
Voorzieningen				
Onderhoudsvoorziening	2.910.458		3.737.707	
Overige voorzieningen	1.818.706		793.187	
		4.729.164		4.530.894
Kortlopende schulden				
Crediteuren	1.185.708		821.755	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	1.936.545		1.745.002	
Schulden terzake van pensioenen	518.696		474.064	
Overige kortlopende schulden	37.646		7.713	
Overige overlopende passiva	2.727.123		2.405.961	
		6.405.718		5.454.495
TOTAAL PASSIVA		23.461.113		23.717.710

B3 Staat van baten en lasten 2023

	Realisatie 2023 €	Begroting 2023 €	Realisatie 2022 €
Baten			
(Rijks)bijdragen ministerie van OCW	44.903.495	46.036.676	41.925.825
Overige overheidsbijdragen	1.081.959	1.205.069	1.427.945
Overige baten	2.703.406	952.677	2.363.306
Totaal baten	48.688.860	48.194.422	45.717.076
Lasten			
Personele lasten	43.173.074	42.385.696	38.905.276
Afschrijvingslasten	833.760	848.247	766.891
Huisvestingslasten	3.574.541	3.403.132	2.796.788
Overige lasten	1.789.300	925.746	1.327.133
Leermiddelen	1.209.911	1.694.500	1.177.107
Totaal lasten	50.580.586	49.257.321	44.973.195
Saldo baten en lasten	-1.891.726	-1.062.899	743.881
Financiële baten en lasten			
Financiële baten	493.073	-	51.184
Financiële lasten	7.437	6.750	8.303
Totaal financiële baten en lasten	485.636	-6.750	42.881
Resultaat baten en lasten	-1.406.090	-1.069.649	786.762

B4 Gesegmenteerde staat van baten en lasten 2023

	Realisatie PO 2023	Realisatie VO 2023	Realisatie totaal 2023
	€	€	€
Baten			
(Rijks)bijdragen ministerie van OCW	39.835.789	5.067.706	44.903.495
Overige overheidsbijdragen	994.033	87.926	1.081.959
Overige baten	2.640.098	63.308	2.703.406
Totaal baten	43.469.920	5.218.940	48.688.860
Lasten			
Personele lasten	39.195.462	3.977.612	43.173.074
Afschrijvingslasten	752.517	81.243	833.760
Huisvestingslasten	3.156.610	417.931	3.574.541
Overige lasten	1.593.585	195.715	1.789.300
Leermiddelen	559.659	650.252	1.209.911
Totaal lasten	45.257.833	5.322.753	50.580.586
Saldo baten en lasten	-1.787.913	-103.813	-1.891.726
Financiële baten en lasten			
Financiële baten	493.073	-	493.073
Financiële lasten	7.017	420	7.437
Totaal financiële baten en lasten	486.056	-420	485.636
Resultaat baten en lasten	-1.301.857	-104.233	-1.406.090

B5 Kasstroomoverzicht 2023

	2023		2022	
	€	€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Saldo baten en lasten		-1.891.726		743.881
Aanpassingen voor:				
Afschrijvingen	833.760		766.891	
Mutaties voorzieningen	198.270		359.350	
		<u>1.032.030</u>		<u>1.126.241</u>
Verandering in vlottende middelen				
- Vorderingen	407		3.389.896	
- Kortlopende schulden	951.223		534.343	
		<u>951.630</u>		<u>3.924.239</u>
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		91.934		5.794.361
Ontvangen interest	493.073		51.184	
Betaalde interest	-7.437		-8.303	
		<u>485.636</u>		<u>42.881</u>
Kasstroom uit operationele activiteiten		577.570		5.837.242
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
Investeringen in materiële vaste activa	-1.120.156		-1.208.524	
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		-1.120.156		-1.208.524
Mutatie liquide middelen		<u>-542.586</u>		<u>4.628.718</u>
Beginstand liquide middelen	14.750.858		10.122.140	
Mutatie liquide middelen	-542.586		4.628.718	
Eindstand liquide middelen		<u>14.208.272</u>		<u>14.750.858</u>

B6 Toelichting op de onderscheiden posten van de balans per 31 december 2023

Activa

Vaste activa

	31-12 2023	31-12 2022
	€	€
1.2 Materiële vaste activa		
Gebouwen en terreinen	5.429.381	5.552.586
Inventaris en apparatuur	2.472.397	2.139.871
Leermiddelen	308.302	231.227
	<u>8.210.080</u>	<u>7.923.684</u>

	Gebouwen en terreinen	Inventaris en apparatuur	Leermiddelen	Totaal
	€	€	€	€
<i>Boekwaarde</i> 31-12-2022				
Aanschafwaarde	8.861.271	8.051.678	1.101.343	18.014.292
Cumulatieve afschrijvingen	-3.308.685	-5.911.807	-870.116	-10.090.608
	<u>5.552.586</u>	<u>2.139.871</u>	<u>231.227</u>	<u>7.923.684</u>

Mutaties

Investeringen	170.522	810.150	139.484	1.120.156
Afschrijvingen	-293.727	-477.624	-62.409	-833.760
	<u>-123.205</u>	<u>332.526</u>	<u>77.075</u>	<u>286.396</u>

Boekwaarde 31-12-2023

Aanschafwaarde	9.031.793	8.861.828	1.240.827	19.134.448
Cumulatieve afschrijvingen	-3.602.412	-6.389.431	-932.525	-10.924.368
	<u>5.429.381</u>	<u>2.472.397</u>	<u>308.302</u>	<u>8.210.080</u>

Afschrijvingstermijnen:

Gebouwen en terreinen	3-20-40 jaar
Inventaris en apparatuur	3-25 jaar
Leermiddelen	4-8 jaar

Vlottende activa

1.5 Vorderingen

Debiteuren overig
 Ministerie van OCW

Overige vorderingen

Waarborgsom
 Verbonden partijen
 Gemeente huisvestingsproject
 Overige projecten / ESF
 Nog te ontvangen rente
 Overige vorderingen

Totaal overige vorderingen

Overlopende activa

Vooruitbetaalde kosten
 Debiteuren transitoria
 Overige overlopende activa

Totaal overlopende activa

Totaal vorderingen

	31-12 2023	31-12 2022
	€	€
	230.506	98.176
	1.364	-
	3.613	3.613
	30.667	-
	85.750	-
	-	383.239
	149.878	46.980
	56.153	97.563
	<u>326.061</u>	<u>531.395</u>
	395.222	402.821
	13.418	10.776
	76.190	-
	<u>484.830</u>	<u>413.597</u>
	<u>1.042.761</u>	<u>1.043.168</u>

1.7 Liquide middelen

Kas
 Tegoeden op bankrekeningen
 Tegoed min van financiën/schatkistbankieren
 Overige liquide middelen

	5.137	2.905
	52.963	47.089
	14.150.172	14.700.744
	-	120
	<u>14.208.272</u>	<u>14.750.858</u>

Passiva

	31-12 2023	31-12 2022
	€	€
2.1 Eigen vermogen		
Algemene reserve	8.403.373	9.108.368
Bestemmingsreserves	3.922.858	4.623.953
Totaal Eigen vermogen	<u>12.326.231</u>	<u>13.732.321</u>

Verloopoverzicht huidig verslagjaar

	Saldo 31-12-2022	Resultaat 2023	Herverdeling	Saldo 31-12-2023
	€	€	€	€
Algemene reserve	9.108.368	-704.995		8.403.373
Bestemmingsreserves publiek				
Bestemmingsreserve surplus personele bekostiging 2022	1.025.000	-341.667		683.333
Bestemmingsreserve herwaardering OOP	110.000	-110.000		-
Bestemmingsreserves publiek (strategische keuzes)				
Bestemmingsreserve strategische keuzes	855.000	-335.000		520.000
Bestemmingsreserves publiek (NPO)				
Bestemmingsreserve NPO scholen	2.308.561	55.380		2.363.941
Bestemmingsreserve doordecentralisatie	43.828	30.192		74.020
Bestemmingsreserves privaat				
Bestemmingsreserve niet-subsidiabel	281.564	-		281.564
Totaal bestemmingsreserves	<u>4.623.953</u>	<u>-701.095</u>	<u>-</u>	<u>3.922.858</u>
	<u>13.732.321</u>	<u>-1.406.090</u>	<u>-</u>	<u>12.326.231</u>

Bestemmingsreserve strategische keuzes

In de begroting 2023, 2024 en 2025 is er voor gekozen om strategische keuzes te maken die ten laste gaan van het eigen vermogen. Dit zijn investeringen in personeel, onderwijskwaliteit, faciliteiten (inclusief ICT), bedrijfsvoering en huisvesting. Deze strategische investeringen worden beschouwd als extra impuls om beleidsmatige ambities te verwezenlijken.

Bestemmingsreserve surplus personele bekostiging 2022

In 2022 is er een nieuwe bestemmingsreserve surplus personele bekostiging 2022 gevormd. Deze is opgebouwd uit de hogere reguliere personele bekostiging dan de gestegen loonkosten en de bijzondere bekostiging personeel voor beloning VSO leerkrachten (met en zonder uitstroomprofiel). Gezien het grillige karakter van zowel de loonontwikkeling, alsook de ontwikkeling van de bekostiging in de komende jaren, wordt deze bestemmingsreserve de komende drie jaar in gelijke delen afgebouwd. Dit om de loonkostenontwikkeling in de periode 2023-2025 af te dekken.

De bestemmingsreserve OOP is gevormd uit de subsidie ontvangen van het Participatiefonds en wordt tot en met 2023 aangewend voor de dekking van de hogere salarissen van OOP personeel.

Via de bestemmingsreserve NPO worden de scholen in de gelegenheid gesteld om de ontvangen middelen in te zetten tot en met juli 2025.

De bestemmingsreserve doordecentralisatie heeft betrekking op de overeenkomst met de gemeente Goirle voor het gebouw van de Keyzer.

De bestemmingsreserve niet-subsidiabel is gevormd met als doel de kosten van toekomstige buitenschoolse activiteiten op te vangen.

2.2 Voorzieningen

Onderhoudsvoorziening
 Personele voorzieningen

	31-12 2023	31-12 2022
	€	€
	2.910.458	3.737.707
	1.818.706	793.187
	<u>4.729.164</u>	<u>4.530.894</u>

	Saldo 31-12-2022	Dotatie 2023	Onttrekking 2023	Vrijval 2023	Saldo 31-12-2023
	€	€	€	€	€
Onderhoudsvoorziening	3.737.707	927.520	-1.754.769	-	2.910.458
Personele voorzieningen					
Voorziening jubilea	336.152	88.536	-39.004	-	385.684
Voorziening duurzame inzetbaarheid	61.774	37.416	-	-	99.190
Voorziening levensfasebewust pers.beleid	26.468	-	-	-6.728	19.740
Voorziening uitkeringskosten	36.896	24.695	-18.240	-14.607	28.744
Voorziening langdurig zieken	331.897	1.535.348	-284.142	-297.755	1.285.348
Totaal voorzieningen	<u>4.530.894</u>	<u>2.613.515</u>	<u>-2.096.155</u>	<u>-319.090</u>	<u>4.729.164</u>

De onderhoudsvoorziening betreft een egalisatievoorziening gebaseerd op een meerjaren onderhoudsplan. Voor verdere details wordt verwezen naar de grondslagen.

De voorziening voor jubilea wordt bij opmaak van de begroting voorafgaand aan het kalenderjaar beoordeeld en berekend op basis van de op balansdatum bestaande aanspraken voor de komende jaren. Gebaseerd op:

- Leeftijd per medewerker
- Gehele personeelsbestand
- Jaren dienstverband per medewerker
- Omvang dienstbetrekking
- Jubileum bij 25-jarige diensttijd 50% gratificatie, bij 40-jarige diensttijd 100%
- Gratificatie berekend op individuele salarisgegevens, rekening houdend met verwachte gemiddelde salarisstijging op lange termijn en een verdisconteringsvoet van 1%
- Berekening tegen contante waarde
- Rekening houdend met een blijfkans

Voorziening duurzame inzetbaarheid: In de CAO is een persoonlijk budget opgenomen van 50 uur (VO)/40 uur (PO) voor elke medewerker en een aanvullend budget van 120 uur (VO)/130 uur (PO) voor medewerkers vanaf 57 jaar. Deze uren kunnen ook gespaard worden. Het bevoegd gezag heeft een inschatting gemaakt in hoeverre gespaarde uren tot uitgaven zullen gaan leiden. Voor deze inschatting is een voorziening opgenomen, welke is gevormd tegen de nominale waarde van de toekomstige uitbetalingen.

De voorziening levensfasebewust personeelsbeleid wordt gevormd op basis van het aantal gespaarde uren van medewerkers maal de salariskosten per uur, ten behoeve van keuzes die zij kunnen maken die passen binnen de levensfase en persoonlijke situatie.

De voorziening voor WW-uitkeringen wordt gevormd voor alle ontslagen werknemers die op balansdatum recht hebben op een uitkering. De voorziening wordt berekend op basis van 25% van de uitkeringskosten gedurende de verwachte resterende periode van de uitkering.

De voorziening vanwege loondoorbetaling bij ziekte wordt gevormd voor op balansdatum bestaande verplichtingen tot het in de toekomst doorbetalen van beloningen aan personeelsleden die op balansdatum naar verwachting blijvend of geheel niet in staat zijn om werkzaamheden te verrichten door ziekte of arbeidsongeschiktheid. In deze voorziening zijn tevens begrepen eventuele ontslagvergoedingen te betalen aan deze personeelsleden. De voorziening loondoorbetaling bij ziekte wordt opgenomen tegen de nominale waarde van de verwachte loondoorbetalingen gedurende het dienstverband.

	deel < 1 jaar	deel 1-5 jaar	deel > 5 jaar	Totaal
	€	€	€	€
Onderverdeling voorzieningen				
Onderhoudsvoorziening	1.103.618	1.806.840	-	2.910.458
Personele voorzieningen				
Voorziening jubilea	2.515	41.672	341.497	385.684
Voorziening duurzame inzetbaarheid	-	99.190	-	99.190
Voorziening levensfasebewust pers.beleid	-	19.740	-	19.740
Voorziening uitkeringskosten	16.807	11.937	-	28.744
Voorziening langdurig zieken	1.028.256	257.092	-	1.285.348
Totaal voorzieningen	2.151.196	2.236.471	341.497	4.729.164

2.4 Kortlopende schulden

	31-12 2023	31-12 2022
	€	€
Crediteuren verbonden partijen	46.151	1.311
Crediteuren overig	1.139.557	820.444
Belastingen en premies sociale verzekeringen	1.936.545	1.745.002
Schulden terzake van pensioenen	518.696	474.064
Overige kortlopende schulden	37.646	7.713
Overlopende passiva	2.727.123	2.405.961
	6.405.718	5.454.495
<i>Specificatie overige kortlopende schulden</i>		
Subsidie gemeente buurtgerichte ondersteuning	30.000	-
Netto salaris	6.422	6.547
Spaarverlof / levensloop	1.224	1.166
	37.646	7.713
<i>Specificatie overlopende passiva</i>		
Ministerie van OCW	869.004	816.864
Gemeente huisvestingsproject	-	10.146
Bindingstoelage reservering	84.085	87.019
Vakantiegeld reservering	1.339.061	1.218.815
Vooruitontvangen bedragen	4.060	10.000
Crediteuren transitoria	164.839	109.864
Overige overlopende passiva	266.074	153.253
	2.727.123	2.405.961

Model G: verantwoording subsidies OCW

Bestuur:

Brinnr:

G1. Subsidies waarbij het eventueel niet aangewende deel van de subsidie, mits de activiteiten volledig zijn uitgevoerd, kan worden besteed aan andere activiteiten waarvoor bekostiging wordt verstrekt

Omschrijving	Toewijzing Kenmerk	Datum	De activiteiten zijn ultimo verslagjaar conform de subsidiebeschikking geheel uitgevoerd en afgerond Status*	
Subsidieregeling verbetering basisvaardigheden	VBV22-VO-2214	11-11-2022	onderhanden	
Subsidieregeling verbetering basisvaardigheden	VBV22-PO-2218	11-11-2022	onderhanden	
Subsidieregeling verbetering basisvaardigheden	VBV23-PO-3218	31-05-2023	onderhanden	
Subsidie voor studieverlof	1350250-1	22-08-2023	ja	
Subsidie voor studieverlof	1366866-2	21-11-2023	ja	
Subsidie voor studieverlof	1350549-1	22-08-2023	ja	
Subsidie voor studieverlof	1349978-1	22-08-2023	ja	
Subsidie impuls en innovatie bewegingsonderwijs	IIB210132	13-12-2021	ja	
Subsidie heterogene brugklassen	SHB210387	08-02-2022	onderhanden	
Subsidie heterogene brugklassen	SHB210427	08-02-2022	onderhanden	
Subsidie zij-instroom	VO/1091439	1334113-2	20-04-2023	ja
Subsidie zij-instroom	VO/1091439	1382237-1	19-12-2023	ja
Regeling School en Omgeving	RSO-23260	21-12-2023	onderhanden	
Regeling School en Omgeving	RSO-23261	21-12-2023	onderhanden	
Regeling School en Omgeving	RSO-23262	21-12-2023	onderhanden	
Regeling School en Omgeving	RSO-23263	21-12-2023	onderhanden	

*

Onderhanden = de subsidie loopt nog conform de subsidieverplichtingen

Ja = de subsidie is afgerond conform subsidieverplichtingen

Nee = de subsidie is afgerond in strijd met de subsidieverplichtingen

Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben geen relevante gebeurtenissen na balansdatum plaatsgevonden.

B7 Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Huurovereenkomsten

verhuurder	betreft	ingangsdatum	duur	prijzafspraken
Tiwos, Tilburgse woonstichting	Kruidenlaan 23 Tilburg	1-9-2011	onbep tijd	€ 694 p/mnd
De Meeuw	27-delige accommodatie	26-8-2016	stilzwijgend verlengd	€ 190,18 p/dag
Kinderopvang Onroerend Goed BV	Generaal Smutslaan 13 Tilburg	1-8-2017	10 jaar	€ 22.553 p/kw

Leasecontracten

Leasemaatschappij	betreft	ingangsdatum	duur	prijzafspraken
BNP Paribas (01FX)	lease kopieerapparatuur	1-1-2021	5 jaar	€ 1.659,59 p/kw
BNP Paribas (23JU)	lease kopieerapparatuur	1-3-2021	5 jaar	€ 2.648,63 p/kw
BNP Paribas (12PR)	lease kopieerapparatuur	1-3-2021	5 jaar	€ 1.393,92 p/kw
BNP Paribas (AD97)	lease kopieerapparatuur	1-5-2021	5 jaar	€ 512,88 p/kw
BNP Paribas (09PC)	lease kopieerapparatuur	1-7-2021	5 jaar	€ 1.580,64 p/kw
BNP Paribas (04BX)	lease kopieerapparatuur	1-12-2021	4 jaar	€ 1.381,11 p/kw
BNP Paribas (01UB)	lease kopieerapparatuur	1-1-2022	4 jaar	€ 1.733,91 p/kw
BNP Paribas (EB15)	lease kopieerapparatuur	1-2-2022	4 jaar	€ 339,48 p/kw

Bankgarantie

Voor de huur van een nieuw kantoorpand is in 2021 een bankgarantie afgegeven van € 10.776.

Vordering Ministerie OCW

Per 1 januari 2023 is de bekostiging van het primair onderwijs na wetwijziging vereenvoudigd. Daarmee is de bekostigingssystematiek gewijzigd.

Bij de overgang van de oude naar de nieuwe bekostigingssystematiek zijn schoolbesturen door de regelgeving en besluitvorming van de minister met een groot materieel probleem geconfronteerd. Waar de schoolbesturen in een (school)jaar normaal gesproken 100% aan bekostiging ontvangen, is dat in de overgang naar de nieuwe bekostigingssystematiek circa 93% voor het schooljaar 2022/23. Schoolbesturen in de PO-sector werden daardoor in de periode augustus tot en met december 2022 door de minister met circa 7% gekort op hun bekostiging. Dit komt voor ons schoolbestuur neer op circa € 1.860.000. Dit bedrag is - evenals vorig jaar - niet als vordering op de balans per 31 december 2023 opgenomen.

De minister stelt zich op het standpunt dat dit materieel grote probleem voor het schoolbestuur "slechts een boekhoud-technische correctie is aangezien de totale bekostiging van het Rijk naar scholen niet wijzigt door de vereenvoudiging". De overgang van een oude naar een nieuwe bekostigingssystematiek is echter niet louter een papieren exercitie; de keuzes die daarbij worden gemaakt hebben werkelijk een negatief effect op het onderwijsproces. De keuze van de minister om de schoolbesturen in 2022 fors minder bekostiging toe te kennen heeft reële consequenties.

Vandaar dat ons schoolbestuur samen met circa 230 schoolbesturen, juridisch begeleid door advocatenkantoor Stibbe en gecoördineerd vanuit de PO-raad, gezamenlijk bezwaar hebben gemaakt tegen de beschikkingen voor de laatste 5 maanden van 2022. Dit bezwaar is op 30 november 2022 door de minister ongegrond verklaard. De financiële belangen en de relevante juridische vragen n.a.v. de beslissing op bezwaar van de minister zijn het volgens ons waard om de kwestie aan een onafhankelijke partij, zijnde de bestuursrechter, voor te leggen. Daarom hebben wij besloten om gezamenlijk met 221 schoolbesturen een beroep bij de rechtbank Midden-Nederland in te stellen tegen de beslissing op bezwaar van de minister. Op het moment van dit schrijven loopt deze beroepsprocedure nog. Een uitspraak wordt verwacht in de eerste helft van 2024.

B8 Toelichting op de onderscheiden posten van de staat van baten en lasten 2023

Baten

	Realisatie 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022
	€	€	€
3.1 (Rijks)bijdragen ministerie van OCW			
Reguliere bekostiging PO	37.609.468	35.831.638	24.467.579
Basisbekostiging	2.994.407	2.864.529	2.909.557
Aanvullende bekostiging lwoo en pro	1.497.834	1.444.383	1.468.096
Rijksbijdragen MI	-	24.105	2.888.444
Rijksbijdragen P&A-beleid	132.189	919.766	2.576.691
Inhouding OCW	-36.437	-37.500	-24.717
Rijksbijdrage Nationaal Programma Onderwijs (NPO)	1.525.611	1.503.890	2.753.991
Overige subsidies Ministerie van OCW	743.381	1.352.865	1.589.297
Doorbetalingen rijksbijdragen SWV	437.042	2.133.000	3.296.887
Totaal (Rijks)bijdragen ministerie van OCW	44.903.495	46.036.676	41.925.825

In 2023 is de bekostigingssystematiek gewijzigd. De subsidies MI en P&A zijn opgegaan in de reguliere bekostiging. Daarnaast zijn de Rijksbijdragen NPO geëindigd.

Het verschil tussen de begroting en de realisatie 2023 wordt veroorzaakt door de indexering die OCW met terugwerkende kracht heeft berekend.

Doorbetalingen rijksbijdragen SWV: in 2022 is een bedrag van bijna € 2 mln ontvangen voor de zogenaamde 2% regeling. Deze bestaat niet meer. Het SBO ontvangt m.i.v. 1-1-2023 de ondersteuningsbekostiging direct vanuit DUO.

3.2 Overige overheidsbijdragen

Gemeentelijke bijdrage inz gymzalen	135.411	122.500	128.374
Gemeentelijke bijdragen	726.979	844.500	927.808
ESF	218.069	218.069	371.763
Overige overheidsbijdragen	1.500	20.000	-
Totaal overige overheidsbijdragen	1.081.959	1.205.069	1.427.945

3.5 Overige baten

Ontvangen huur	117.188	117.200	105.117
Expertwerk expertisecentrum	1.522.660	-	1.416.422
Detachering personeel	270.826	277.477	237.505
Ouderbijdragen / buitenschoolse bijdragen	17.166	500	31.112
Steunpunt hoogbegaafden / kansrijk	2.975	27.500	30.632
Overige vergoedingen personeel	592.828	490.000	414.311
Overige baten	179.763	40.000	128.207
Totaal overige baten	2.703.406	952.677	2.363.306

In 2023 is een bedrag van bijna € 45.000 ontvangen als vergoeding van gemaakte juridische kosten.

Lasten

	Realisatie 2023 €	Begroting 2023 €	Realisatie 2022 €
4.1 Personele lasten			
Lonen en salarissen	39.250.972	39.227.140	35.436.080
Inhuur derden	1.296.222	1.438.308	2.226.815
Arbodienst	321.302	182.250	214.846
IPAP	140.579	134.100	153.134
Dotatie voorziening jubilea	88.536	31.405	62.859
Dotatie voorziening duurzame inzetbaarheid	37.416	-	33.462
Dotatie voorziening langdurig zieken	953.451	138.300	-50.104
Vrijval overige personele voorzieningen	3.360	-	-28.604
Nascholing	683.294	752.500	464.991
Reis- en verblijfskosten	516.761	230.700	475.293
Overige personele lasten	672.894	460.993	546.797
	<u>43.964.787</u>	<u>42.595.696</u>	<u>39.535.569</u>
Uitkeringen UWV	-819.152	-210.000	-633.485
UWV transitievergoeding	-	-	-5.218
Participatiefonds eigen bijdrage uitkeringskosten	27.439	-	8.410
	<u>43.173.074</u>	<u>42.385.696</u>	<u>38.905.276</u>
Totaal personele lasten	43.173.074	42.385.696	38.905.276

De lonen en salarissen zijn voornamelijk toegenomen als gevolg van een stijging van de CAO lonen in het PO en het VO. De post inhuur derden 2023 is lager dan in 2022 doordat in 2022 veel kosten gemaakt zijn voor het oplossen van management situaties op diverse plekken in de organisatie.

Specificatie lonen en salarissen

Lonen en salarissen	29.691.951	28.498.671	26.839.438
Sociale lasten	4.547.016	5.922.104	4.130.061
Premie Participatiefonds	591.153	-	324.879
Premie Vervangingsfonds	-	-	10.872
Pensioenpremies	4.420.852	4.806.365	4.130.830
	<u>39.250.972</u>	<u>39.227.140</u>	<u>35.436.080</u>

Gemiddeld aantal fte's

	FTE's 2023	FTE's 2022
OP	259,834	260,306
OOP	191,994	184,937
DIR	23,762	20,910
	<u>475,590</u>	<u>466,153</u>

	Realisatie 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022
	€	€	€
4.2 Afschrijvingslasten			
Gebouwen	293.727	279.150	282.437
Inventaris en apparatuur	477.624	507.965	426.650
Leermiddelen	62.409	61.132	57.804
Totaal afschrijvingslasten	833.760	848.247	766.891

4.3 Huisvestingslasten

Huur	331.479	334.444	301.830
Klein onderhoud/tuin/beveiliging	577.533	399.268	541.384
Energie en water	1.180.414	1.229.200	674.353
Schoonmaakkosten	368.050	326.000	316.589
Heffingen	95.544	88.200	88.711
Onderhoudsvoorziening dotatie	927.520	927.520	775.000
Overige huisvestingslasten	94.001	98.500	98.921
Totaal huisvestingslasten	3.574.541	3.403.132	2.796.788

4.4 Overige instellingslasten

Administratie en beheer	242.262	212.155	206.285
Accountantskosten	30.639	31.600	29.184
Contributies	70.562	75.750	56.312
Begeleiding en advies	230.698	70.000	138.311
ICT algemeen	381.274	-	272.607
Telefoon- en portokosten e.d.	47.738	69.300	53.987
Vergoeding bestuursleden	60.819	50.000	42.769
Verzekeringen	17.753	4.750	18.745
Drukwerk / documentatie	15.057	12.450	9.721
Kantoorbenodigdheden	10.065	6.050	10.417
Vergaderkosten	34.941	2.450	30.913
Bestedingen niet- subsidiabel	41.930	22.500	48.357
Culturele vorming	106.098	58.500	72.992
Schoolzwemmen / sportdagen	64.723	19.750	52.074
MR/OR/GMR	8.532	7.500	3.270
Kosten schoolbus	23.275	16.500	15.467
Uitgaven gemeentelijke projecten	-	-	16.250
Overige uitgaven	402.934	266.491	249.027
Diverse lasten voorgaande jaren	-	-	445
Totaal overige instellingslasten	1.789.300	925.746	1.327.133

	Realisatie 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022
	€	€	€
<i>Accountantshonoraria</i>			
Controle van de jaarrekening	27.953	31.600	26.000
Andere controlewerkzaamheden	2.686	-	3.184
	<u>30.639</u>	<u>31.600</u>	<u>29.184</u>

4.4 Leermiddelen

OLP	725.873	759.050	581.253
Reprokosten	149.595	189.400	156.674
ICT	334.443	746.050	439.180
Totaal leermiddelen	<u>1.209.911</u>	<u>1.694.500</u>	<u>1.177.107</u>

5. Financiële baten en lasten

Financiële baten

Rentebaten	493.073	-	51.184
------------	---------	---	--------

Financiële lasten

Bankkosten/rentelasten	7.437	6.750	8.303
------------------------	-------	-------	-------

Totaal financiële baten en lasten	<u>485.636</u>	<u>-6.750</u>	<u>42.881</u>
-----------------------------------	----------------	---------------	---------------

WNT-verantwoording 2023 Stichting Biezonderwijs

Op 1 januari 2013 is de Wet normering topinkomens (WNT) in werking getreden. De WNT is van toepassing op Stichting Biezonderwijs. Het voor de stichting toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2023 € 173.000. Het totaal aantal complexiteitspunten voor de stichting is 12. Zie onderstaande berekening.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. *Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling.*

Gegevens 2023	
Bedragen x € 1	G. de Bont
Functiegegevens	
	voorzitter CvB
Aanvang en einde functievervulling in 2023	01/01-31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0
Dienstbetrekking	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	€ 149.775
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 22.692
<i>Subtotaal</i>	<u>€ 172.467</u>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 173.000
Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t
Bezoldiging	€ 172.467
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t

Gegevens 2022	
Bedragen x € 1	G. de Bont
Functiegegevens	
	voorzitter CvB
Aanvang en einde functievervulling in 2022	01/01-31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0
Dienstbetrekking	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	€ 142.859
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 22.604
<i>Subtotaal</i>	<u>€ 165.463</u>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 168.000
Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t
Bezoldiging	€ 165.463
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t

1b. *Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12*
 Niet van toepassing.

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

Gegevens 2023			
Bedragen x € 1	M. van den Berg	K. Sariwating	J. van den Hoek
Functiegegevens	Voorzitter RvT	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2023	01/01-31/12	01/01-31/12	01/01-31/12

Bezoldiging			
Totale bezoldiging	€ 14.035	€ 9.357	€ 9.357
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 25.950	€ 17.300	€ 17.300
Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t	N.v.t	N.v.t
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t	N.v.t	N.v.t
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t	N.v.t	N.v.t

Gegevens 2022			
Bedragen x € 1	M. van den Berg	K. Sariwating	J. van den Hoek
Functiegegevens	Voorzitter RvT	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2022	01/01-31/12	01/01-31/12	01/01-31/12

Bezoldiging			
Totale bezoldiging	€ 11.703	€ 7.693	€ 7.791
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 25.200	€ 16.800	€ 16.800

Gegevens 2023			
Bedragen x € 1	H. Dekkers	A. van Loon	E. de Ridder
Functiegegevens	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2023	01/01-31/12	01/01-31/12	01/01-31/12

Bezoldiging			
Totale bezoldiging	€ 9.357	€ 9.357	€ 9.357
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 17.300	€ 17.300	€ 17.300
Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t	N.v.t	N.v.t
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t	N.v.t	N.v.t
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t	N.v.t	N.v.t

Gegevens 2022			
Bedragen x € 1	H. Dekkers	A. van Loon	E. de Ridder
Functiegegevens	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2022	01/01-31/12	01/01-31/12	23/02-31/12

Bezoldiging			
Totale bezoldiging	€ 7.791	€ 7.791	€ 7.693
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 16.800	€ 16.800	€ 14.361

1d. Topfunctionarissen alsmede degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt met een bezoldiging van € 1.900 of minder.
 Niet van toepassing.

1e. Topfunctionarissen met een totale bezoldiging van meer dan € 1.900
 Niet van toepassing.

1f. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 1.900 waarop de anticumulatie bepaling van toepassing is
 Niet van toepassing.

1g. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van € 1.900 of minder waarop de anticumulatie bepaling van toepassing is
 Niet van toepassing.

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen

Niet van toepassing.

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2023 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Complexiteitspunten	
<i>Complexiteitspunten gemiddelde totale baten</i>	6
<i>Complexiteitspunten gemiddeld aantal leerlingen, deelnemers of studenten</i>	2
<i>Complexiteitspunten gewogen aantal onderwijssoorten of sectoren</i>	4
<i>Totaal aantal complexiteitspunten</i>	12
<i>Bezoldigingsklasse</i>	D
<i>Bezoldigingsmaximum</i>	€ 173.000

(Voorstel) bestemming resultaat baten en lasten

De verdeling van het exploitatiesaldo over 2023 is vooruitlopend op de goedkeuring door het bestuur al in deze jaarrekening verwerkt.

Overeenkomstig de wettelijke bepalingen is het resultaat over 2023 ad. € 1.406.090 negatief als volgt verdeeld:

	€
Algemene reserve	-704.995
Bestemmingsreserve surplus personele bekostiging 2022	-341.667
Bestemmingsreserve herwaardering OOP 2021-2023	-110.000
Bestemmingsreserve strategische keuzes	-335.000
Bestemmingsreserve NPO scholen	55.380
Bestemmingsreserve doordecentralisatie	30.192
Bestemmingsreserve niet-subsidiabel	-
	<u><u>-1.406.090</u></u>

Overzicht verbonden partijen

Verbonden partijen, minderheidsdeelneming

Statutaire naam	Juridische vorm	Statutaire zetel	Code activiteiten *
SWV Plein 013	stichting	Tilburg	4
Portfolio SWV Passend Onderwijs VO Tilburg	stichting	Tilburg	4
SWV VO De Langstraat 30-09	stichting	Waalwijk	4
SWV PO Langstraat Heusden Altena 30-10	stichting	Waalwijk	4
SWV Stromenland	stichting	Nijmegen	4
RSV Breda PO	stichting	Breda	4
RSV Breda VO	stichting	Breda	4
Onderwijs Coöperatie T-primair U.A.	stichting	Tilburg	4

* Code activiteiten:

1. contractonderwijs
2. contractonderzoek
3. onroerende zaken
4. overige

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan de raad van toezicht van
Stichting Biezonderwijs
Saal van Zwanenbergweg 1
5026 RM TILBURG

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2023

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2023 van Stichting Biezonderwijs te Tilburg gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Biezonderwijs op 31 december 2023 en van het resultaat over 2023 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2023 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 'Referentiekader' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2023;
2. de staat van baten en lasten over 2023; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Biezonderwijs zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2023 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij. De andere informatie bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en op grond van de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 'Referentiekader' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023. In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de instelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
 - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
 - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn,
- het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Eindhoven, 26 juni 2024
Crowe Foederer Audit & Assurance B.V.

Was getekend: Drs. M.H.J. Hoeks – Werner RA

C2 Balans Praktijkcollege Tilburg per 31 december 2023

na resultaatbestemming

De balansgegevens en staat van baten en lasten van het Praktijkcollege Tilburg worden apart weergegeven. VO-scholen binnen stichting Biezonderwijs dienen nl. conform wet- en regelgeving apart zichtbaar te worden gemaakt in het jaarverslag.

Activa	2023		2022	
	€	€	€	€
Vaste Activa				
Materiële vaste activa				
Gebouwen en terreinen	111.441		50.678	
Inventaris en apparatuur	309.342		279.710	
Leermiddelen	18.909		16.400	
		439.692		346.788
Vlottende activa				
Vorderingen				
Rekening-courant Biezonderwijs	432.225		1.075.960	
Overige vorderingen en overlopende activa	-		3.432	
		432.225		1.079.392
Liquide middelen		24.937		22.665
TOTAAL ACTIVA		896.854		1.448.845

Passiva

	2023		2022	
	€	€	€	€
Eigen vermogen				
Algemene reserve	651.100		351.302	
Bestemmingsreserves (publiek en privaat)	-		404.030	
		651.100		755.332
Voorzieningen				
Personele voorzieningen	-3.513		3.215	
Onderhoudsvoorziening	-70.890		235.527	
		-74.403		238.742
Kortlopende schulden				
Overige kortlopende schulden		320.157		454.771
TOTAAL PASSIVA		896.854		1.448.845

C3 Staat van baten en lasten Praktijkcollege Tilburg 2023

	Realisatie 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022
	€	€	€
Baten			
(Rijks)bijdragen ministerie van OCW	5.067.706	4.642.248	4.502.620
Overige overheidsbijdragen	87.926	63.000	139.114
Overige baten	63.308	113.982	43.991
Totaal baten	5.218.940	4.819.230	4.685.725
Lasten			
Personele lasten	3.977.612	4.041.676	3.685.864
Afschrijvingslasten	81.243	86.937	71.091
Huisvestingslasten	417.931	400.636	348.312
Leermiddelen	195.715	222.500	241.319
Overige lasten	650.252	122.500	183.935
Totaal lasten	5.322.753	4.874.249	4.530.521
Saldo baten en lasten	-103.813	-55.019	155.204
Financiële baten en lasten			
Financiële baten	-	-	-
Financiële lasten	420	200	527
Totaal financiële baten en lasten	-420	-200	-527
Resultaat baten en lasten	-104.233	-55.219	154.677

Ondertekening van de jaarrekening

dhr. G.C.P.A. de Bont MBA
voorzitter CvB

.....

mevr. M.J.A.P. van Loon
lid RvT

.....

dhr. M.B. van den Berg
voorzitter RvT

.....

mevr. J. van den Hoek
lid RvT

.....

dhr. H.A.R.R. Dekkers
vice-voorzitter RvT

.....

dhr. E. de Ridder
lid RvT

.....

dhr. K.J.C. Sariwating
lid RvT

.....

Tilburg, d.d.

D1 Gegevens rechtspersoon per 31-12-2023

*	Bestuursnummer	73114
*	Naam en adres van de instelling	Stichting Biezonderwijs Postbus 5134 5004 EC Tilburg
*	Telefoonnummer	013-2100121
*	E-mailadres	bestuursbureau@biezonderwijs.com
*	Internetsite	www.biezonderwijs.com
*	Contactpersoon jaarverslag	ONS Onderwijsbureau, dhr E.V. Cools
*	Telefoonnummer contactpersoon	088-8504771
*	E-mailadres contactpersoon	e.cools@onsonderwijsbureau.nl
*	Administratiekantoor	ONS Onderwijsbureau
*	AK-nummer	401

* Brin-nummer + NAW gegevens school:

01FX	ZML De Bodde	Karel Boddenweg 1/2	5044 EL	Tilburg
01UB	Parcours VSO	Generaal Smutslaan 9	5021 XA	Tilburg
04BX	SBO Zonnestein	Generaal Smutslaan 11	5021 XA	Tilburg
09PC	SBO Westerwel	Bladelstraat 3	5043 CZ	Tilburg
11XT	SBO Noorderlicht	De Schans 135	5011 EN	Tilburg
12PR	Praktijkcollege Tilburg VO	Brittendreef 9	5012 AE	Tilburg
23JU	SG de Keyzer	Dr. Keyzerlaan 23	5051 PB	Goirle

Datum van opmaak jaarrekening: 12-3-2024